

FÖLDMŰVELÉSÜGYI ÉRTESÍTŐ

AZ AGRÁRMINISZTERIUM HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

2. Szám	Tárgy	Oldal
	Közlemény	
	Az Országos Főállatorvos 2/2020. számú határozata -----	5
	A Magyar Élelmiszerkönyv Bizottság Titkárságának közleménye a 2020. évi liszt jellemintákról -----	79
	Tájékoztatás az új borszóló ültetvény telepítések számára engedélyezhető terület nagyságáról -----	80
	A Magyar Élelmiszerkönyv 2-321 számú irányelve a száraztésztákról -----	89
	A Magyar Élelmiszerkönyv 3-2-2013/2 számú irányelve az élelmiszerek összes zsírtartalmának, zsírsavösszetételének és az élelmiszerekben lévő transz-zsírsavak mennyiségi meghatározásának vizsgálati módszereiről -----	
	A Magyar Élelmiszerkönyv 2-201 számú irányelve a malomipari termékekről--	91

Közlemények

Az Országos Főállatorvos 2/2020. számú határozata

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 28. § d) pontja, 42. § (4) bekezdése és 52. § (3) bekezdése, a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet] 16. § (2) bekezdése, valamint az állatbetegségek bejelentésének rendjéről szóló 113/2008. (VIII. 30.) FVM rendelet 4. § (4) bekezdésében foglaltak, valamint az afrikai sertéspestis elleni védekezésről szóló 98/2003. (VIII. 22.) FVM rendelet [a továbbiakban: 98/2003. (VIII. 22.) FVM rendelet] 16. § (1) alapján, élelmiszerlánc-felügyeleti jogkörömben eljárva, az élelmiszerlánc valamennyi érintett szereplőjére kiterjedő hatállyal, meghoztam az alábbi

HATÁROZATOT.

Az afrikai sertéspestis (a továbbiakban: ASP) leküzdésére, továbbá a betegség megelőzésére és korai felismerésére vonatkozó intézkedések hatékonyságának növelése érdekében meghozott, és a Földművelésügyi Értesítő LXIX. évfolyamának 5. számában megjelent 2/2019. számú határozatomat visszavonom és az alábbiakat rendelem el:

Jelen határozat Mellékleteként kiadom Magyarország ASP felszámolására vonatkozó mentesítési tervét (a továbbiakban: mentesítési terv).

Elrendelem, hogy az ország egész területén jelen határozatom Mellékletében kiadott mentesítési tervben foglaltak szerint és az adott terület ASP kockázati kategóriájának – ASP-vel fertőzött terület, a fertőzött területen belüli szigorúan korlátozott terület (a továbbiakban: SZKT), az ASP szempontjából magas kockázatú, közepes kockázatú és alacsony kockázatú terület – megfelelően kell eljárni.

A mentesítési tervben előírt egyes feladatok végrehajtása során a járványügyi intézkedéssel érintettek az Éltv. szerinti kártalanításra jogosultak.

E határozat rendelkezései azonnal végrehajtandóak.

E határozattal szemben fellebbezésnek helye nincs. A határozat közlésétől számított harminc napon belül – jogszabálysértésre hivatkozással – a határozat bírósági felülvizsgálata kérhető. (A határozat közlése időpontjának az első közzététel időpontja minősül.) A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak (1027 Budapest, Tölgyfa utca 1-3.) címzett keresetlevelet az Agrárminisztériumhoz (1055 Budapest, Kossuth tér 11.) kell benyújtani. Ha egyik fél sem kéri tárgyalás tartását, és azt a bíróság sem tartja szükségesnek, a bíróság az ügy érdemében tárgyaláson kívül határoz. Tárgyalás tartása a keresetlevélben kérhető, ennek elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye. A közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatának illetéke 30.000 Ft, a feleket a perben tárgyi illeték-feljegyzési jog illeti meg. A keresetlevélnek a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya, azonban a keresetlevélben a végrehajtás felfüggesztése kérhető.

INDOKOLÁS

A Földművelésügyi Értesítő LXIX. évfolyamának 5. számában megjelent 2/2019. számú határozatom tartalmazza az ASP elleni védekezés során végrehajtandó mentesítési tervet. Tekintettel a mentesítési terv kiadása óta a járványhelyzetben bekövetkezett változásokra, az egyes intézkedések felülvizsgálata és új mentesítési terv kiadása vált szükségessé.

Az Éltv. 28. § d) pontja alapján a miniszter az élelmiszerlánc-felügyelet területén nagy nemzetgazdasági kárral fenyegető vagy közegészségügyi szempontból veszélyes állatbetegségek felszámolására állami pénzeszközökkel támogatott, az állatállományoknak a betegségtől való mentesítésére országos programot, valamint a betegség előfordulásának felmérésére ellenőrző, illetve monitoring-vizsgálati programot rendelhet el.

Az Éltv. 42. § (4) bekezdés c) pontja szerint az országos főállatorvos rendkívüli élelmiszerlánc-eseményre vonatkozóan állatjárványügyi intézkedést tartalmazó határozatot hozhat, amely határozatot a minisztérium hivatalos lapjában, honlapján, valamint a nemzeti hírügynökségen keresztül kell közzétenni.

A fentiek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 84. § a) pontja értelmében az országos főállatorvos rendkívüli élelmiszerlánc-eseményre vonatkozó határozata azonnal végrehajtandó.

Döntésemet a fenti jogszabályhelyek alapján, valamint az Ákr. 80. § (1) bekezdésében és 81. §-ában foglaltakra tekintettel hoztam meg.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás az Ákr. 113. § (1) bekezdésének a) pontján, a 114. § (1) bekezdésén, valamint a 116. § (4) bekezdésének a) pontján, továbbá a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 39. § (1) bekezdésén, 12. § (1) bekezdésén, 13. §-ának (1) bekezdésén és (3) bekezdésének a) pontján alapul.

Hatáskörömet és illetékességemet az Éltv. 28. § d) pontja, 42. § (4) bekezdése, 52. § (3) bekezdése, a 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 16. § (2) bekezdése, valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 79. §-ának 3. pontja alapozza meg.

Dr. Bognár Lajos s. k.
országos főállatorvos

Melléklet az Országos Főállatorvos 2/2020. számú határozatához

**Magyarország afrikai sertéspestis felszámolására vonatkozó mentesítési terve
(verziószám: 1.2)**

1. FEJEZET: Az afrikai sertéspestissel (ASP) fertőzött terület és az ASP szempontjából magas, közepes, illetve alacsony kockázatú területek meghatározása

Az ASP-vel fertőzött terület és az ASP szempontjából magas, közepes, illetve alacsony kockázatú területek meghatározása kockázatelemzés alapján és a Nemzeti Klasszikus Sertéspestis és Afrikai Sertéspestis Szakértői Csoport (a továbbiakban: Szakértői Csoport) javaslatainak figyelembe vételével történik.

1.1. Az ASP-vel kapcsolatos kockázatelemzés és egyes kockázati területekhez tartozó vadgazdálkodási egységek hivatalos közzététele

A járványügyi helyzet minden jelentős változása esetén újabb kockázatelemzés készül és szükség esetén a kockázati területek módosulnak. Az egyes kockázati területekhez tartozó vadgazdálkodási egységek naprakész felsorolása a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: Nébih) honlapján kerül közzétételre. Ugyanakkor a betegség esetleges új területen való megjelenése esetén az országos főállatorvos azonnali utasításban állapítja meg az ideiglenes fertőzött területet. Az ASP-re vonatkozó hatályos országos főállatorvosi határozatok a Földművelésügyi Értesítőben kerülnek közzétételre, de a Nébih honlapjáról is letölthetőek, ahol a következő linken számos egyéb fontos információ és egy interaktív térkép is található: <http://portal.nebih.gov.hu/afrikai-sertespestis>. A fertőzött területhez tartozó vadgazdálkodási egységek – az ideiglenes fertőzött terület kivételével - megtalálhatóak az egyes tagállamokban előforduló afrikai sertéspestissel kapcsolatos járványügyi intézkedésekről és a 2014/178/EU végrehajtási határozat hatályon kívül helyezéséről szóló 2014/709/EU bizottsági végrehajtási határozat (a továbbiakban: 2014/709/EU bizottsági határozat) hatályos változata mellékletének II. részében, míg a magas kockázatú területek ugyanezen jogszabály mellékletének I. részében. Az uniós tagállamok ASP járványhelyzetének változása esetén az Európai Bizottság a bizottsági határozat mellékleteit új határozat kiadásával módosítja.

2. FEJEZET: INTÉZKEDÉSEK AZ ASP-VEL FERTŐZÖTT TERÜLETEN

2.1 A fertőzött terület meghatározása, elrendelése és alapvető jellemzői

2.1.1. A fertőzött terület meghatározása és elrendelése

2.1.1.1. Az ASP-vel fertőzött terület meghatározása kockázatelemzés alapján, a vaddisznóállomány mozgását hatékonyan akadályozó természetes és mesterséges határok figyelembevételével, valamint a Szakértői Csoport javaslatainak megfelelően történik.

- 2.1.1.2. Ha az ASP elsődleges esetét olyan területen állapítják meg, ahol az még korábban nem fordult elő, az országos főállatorvos azonnali intézkedéseket rendel el, meghatározva az ideiglenes fertőzött területet és erről értesíti az Európai Bizottságot.
- 2.1.1.3. Az illetékes megyei kormányhivatal a 98/2003. (VIII. 22.) FVM rendelet 15. § (2) bekezdése és az országos főállatorvosnak az azonnali intézkedésekre vonatkozó utasításának megfelelően határozatot hoz a fertőzött területről.
- 2.1.1.4. Ezt követően kockázatelemzést kell készíteni, amely alapján szükség esetén módosítani kell az ideiglenes fertőzött területet, illetve meg kell határozni a fertőzött területet körülölelő magas kockázatú területet. Az új kockázati területeket az 1.1 pontban foglaltak szerint kell közzétenni, illetve az ideiglenes fertőzött terület módosítása esetén a megyei kormányhivatalnak is új határozatot kell hoznia.

2.1.2. A fertőzött terület alapvető jellemzői

- 2.1.2.1. A fertőzött terület minimális területe mintegy 2.000 km².
- 2.1.2.2. Az ASP-vel fertőzött területen belül azt a területet, ahol az ASP elsődleges esete megállapításra került vaddisznóban *különösen ellenőrzött területnek* (vagy *magterületnek*, a továbbiakban: KET) nevezzük. A KET-et a *puffer zóna* veszi körül. A kettőt együtt szigorúan korlátozott területnek (a továbbiakban: SZKT) nevezzük. Az SZKT-n a fertőzött terület egészére vonatkozó előírásokon felül további korlátozások is érvényesek.

2.2 Szigorúan korlátozott terület

2.2.1 A terület jellemzői

- 2.2.1.1 Az ASP vaddisznókban történt elsődleges esetének megállapítását követően a megállapítás helyét körülvevő, legalább 50 km² kiterjedésű területet (KET), és ezt körülvevő mintegy 5 km széles puffer zónát SZKT-nak kell nyilvánítani. Az SZKT teljes területének mintegy 300 km² kiterjedésűnek kell lennie.
- 2.2.1.2 A KET-nek legalább annak a vadgazdálkodási egységnek a teljes területét magába kell foglalnia, amelyen az elsődleges esetet megtalálták, továbbá minden olyan vadgazdálkodási egység teljes területét, amelyeket az eset körül rajzolt 3 km-es sugarú kör érint.
- 2.2.1.3 A KET-et körülvevő vadgazdálkodási egységek teljes területe alkotja a puffer zónát olyan módon, hogy a puffer zóna szélességének mindenhol legalább meg kell közelítenie az 5 km-t.
- 2.2.1.4 Ha valamely vadgazdálkodási egység területének mérete azt indokolja, akkor – elsősorban mesterséges vagy természetes határok mentén - területe megbontható úgy, hogy csak a terület egy része tartozzon a KET-be vagy a puffer zónába. Az ilyen megbontáshoz az Országos Járványvédelmi Központ (a továbbiakban: OJK) hozzájárulása szükséges.
- 2.2.1.5 Ha a fertőzött terület SZKT-n kívüli részén másodlagos esetként megállapításra kerül az ASP vaddisznókban, akkor annak a vadgazdálkodási egységnek a teljes területét, ahol a másodlagos eset megállapításra került, SZKT-vá kell nyilvánítani.

2.2.2 A vadállományra vonatkozó intézkedések

2.2.2.1 A vadászat szabályozása

- 2.2.2.1.1 Az ASP első megállapítást követően az SZKT-n meg kell tiltani a vaddisznók társas és egyéni vadászatát is. Ezen felül valamennyi egyéb vadászható állatfajra vonatkozóan a társas vadászatokat és az egyéni vadászatokat ideiglenesen fel kell függeszteni.
- 2.2.2.1.2 Egyéni vadászatot - minden vadászható állatfaj vonatkozásában, a vaddisznó kivételével - az első megállapítást követően – tekintet nélkül az első megállapítás óta eltelt időre – a Helyi Járványvédelmi Központ (a továbbiakban: HJK) vezetője engedélyezheti, amennyiben az SZKT-ről folyamatos mintaküldés történik elhullott vaddisznókból a 8. függelék szerint. Egyéni és társas vadászatot - minden vadászható állatfaj vonatkozásában, a vaddisznó kivételével - csak az állategészségügyi hatóság által szervezett járványvédelmi képzésen (a továbbiakban: járványvédelmi vadászoképzés) részt vett és ott eredményes vizsgát tett vadász folytathat. Az a vendég- és bérvadász, aki a járványvédelmi vadászoképzés eredményes elvégzését igazolni nem tudja, az SZKT-n csak az e képzést eredményesen elvégzett helyi vadász kíséretében vadászhat.
- 2.2.2.1.3 Társas vadászatokat - minden vadászható állatfaj vonatkozásában, a vaddisznó kivételével - az első megállapítást követően – tekintet nélkül az első megállapítás óta eltelt időre – a HJK vezetője engedélyezheti, amennyiben az SZKT-ről rendszeresen történik mintaküldés elhullott vaddisznókból virológiai vizsgálat céljára (a 8. függelék szerint). A kérelmet a vadászatra jogosultnak a vadászat tervezett időpontja előtt legalább 5 munkanappal – a HJK vezetője által meghatározott módon - kell írásban benyújtania. A kérelemben minden esetben a 7. függelék 1.1. pontjában foglalt adatokat – a zsigerelés helyének GPS koordinátáinak és az elejtett vaddisznók várható számának kivételével – az egyéb állatfajok vonatkozásában is meg kell adni, és az időközben esetleg bekövetkezett változásokról a vadászat tervezett időpontja előtt legalább 72 órával írásos tájékoztatást kell adni. További feltétel, hogy vadászterület illetékes tájegységi fővadászának szakvéleménye alapján a területileg illetékes vadászati hatóság hozzájárulását adja a társas vadászat megtartásához a vadászatra kijelölt területen. Az engedélyben (és a hozzájárulásban is) szerepelnie kell, hogy
- a vadászatra kijelölt terület térbeli kiterjedése nem haladja meg a 300 hektárt;
  - a vadászatra kijelölt területen vaddisznó búvóhely nincs;
  - a vadászatra kijelölt területen belül vaddisznó jelenlétére utaló egyéb jel nincs;
  - a vadászat lefolytatása várhatóan semmilyen zavarást nem okoz a vaddisznóállományban.
  - kutya csak apróvad vadászatban alkalmazható, nagyvad társas vadászat csak kutya nélküli terelő vadászat formájában tartható.
- 2.2.2.1.4 Ha a vadász az általa megfigyelt vaddisznó esetében az ASP-re gyanút keltő tüneteket (elsősorban kifejezett mozgászavar vagy véres váladék ürülése a testnyílásokból) tapasztal, akkor a vadásznak diagnosztikai célból ki kell lőnie az érintett egyedre vagy

egyedeket és a tapasztalt klinikai tüneteket haladéktalanul jelentenie kell a HJK-nak. A továbbiakban a vadásznak a HJK utasításának megfelelően kell eljárnia.

2.2.2.2 Elhullott vaddisznók bejelentése és szervezett keresése

2.2.2.2.1A vadászatra jogosultak az Éltv. 18. § (1) és (2) bekezdésében foglalt bejelentési kötelezettségük teljesítése során kötelesek írásban bejelenteni – a HJK vezetője által megadott módon - minden tudomásukra jutott elhullott vaddisznót. A bejelentést a hulla észleléstől számított 24 órán belül kell megtenni és annak tartalmazni kell a hulla fellelési helyének földrajzi koordinátáit, vagy a helyszín részletes leírását.

2.2.2.2.2A bejelentési kötelezettség teljesítése érdekében a vadász az általa talált elhullott vaddisznóról köteles haladéktalanul, de legkésőbb az észlelést követő 12 órán belül tájékoztatni a vadászatra jogosultat. A vadászatra jogosultnak írásban kell e kötelezettségre felhívnia az érintettek figyelmét.

2.2.2.2.3Az SZKT-n azonnal meg kell kezdeni az elhullott vaddisznók szervezett keresését, amelyet a *1. függelékben* foglalt részletes szabályoknak megfelelően kell végrehajtani. Az elhullott vaddisznók megtalálásáért állami kártalanítás jár.

2.2.2.2.4Az SZKT-n az elhullott vaddisznók szervezett keresését rendszeresen ellenőrizni kell. Ezt a feladatot a Természetvédelmi Őrszolgálat és az állami erdészetek munkatársainak, a tájegységi fővadászoknak és a vadászati hatóságnak a közreműködésével kell végrehajtani.

2.2.2.3 A megerősített passzív surveillance rendszer vaddisznók esetében

2.2.2.3.1A HJK-nak gondoskodnia kell arról, hogy minden bejelentett és aktív keresés során talált vaddisznó hulla esetében – a megerősített passzív surveillance keretében – a *2. függelékben* foglaltaknak megfelelő mintavétel és mintaküldés történjen az ASP kimutatására, illetve kizárására irányuló virológiai vizsgálat céljából. A mintavételt elsősorban hatósági állatorvossal vagy szolgáltató állatorvos Éltv. szerinti aktív közreműködésre kötelezésével kell megoldani, de szükség esetén más megfelelő jártassággal rendelkező személy (pl. vadhúsvizsgáló, hivatásos vadász) is aktív közreműködésre kötelezhető. Az aktív közreműködésre vonatkozó határozatot az érintettel való előzetes egyeztetést követően kell kiadni. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.

2.2.2.3.2Ha a mintavétellel megbízott személy - a megerősített passzív surveillance keretében vizsgálatra kerülő elhullott vaddisznó esetében - az erre vonatkozó szakmai útmutatóban részletezettek alapján az ASP-re gyanút keltő kórbonctani elváltozások valamelyikét találja meg a mintavétel során, akkor ezt haladéktalanul jelentenie kell a HJK-nak. A továbbiakban a mintavétellel megbízott személynek a HJK utasításának megfelelően kell eljárnia.

2.2.2.3.3A Nemzeti Referencia Laboratórium (Nébih Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatósága) vagy az erre kijelölt laboratórium (a továbbiakban együtt: laboratórium) minden elhullott vaddisznóból virológiai (PCR) vizsgálatot végez. Pozitív eredmény esetén a területen való első megállapításkor vírusizolálásra és szekvenálásra is sor kerül.

2.2.2.3.4A tünetek miatt diagnosztikai célból kilőtt vaddisznókból minden esetben mintát kell venni az ASP kimutatására, illetve kizárására irányuló virológiai vizsgálat céljából. A mintavétel során az elhullott vaddisznókra vonatkozó szabályok szerint kell eljárni.

2.2.2.4 A vaddisznóállomány gyérítése

2.2.2.4.1 Az SZKT-n a betegség első megállapítását követően a HJK az állománygyérítés érdekében engedélyezheti a vaddisznók egyedi diagnosztikai kilövését.

2.2.2.4.2 A diagnosztikai kilövés csak az arra vonatkozó aktív közreműködésre kötelező határozat alapján végezhető.

2.2.2.4.3 A kilövés végrehajtására a vadászatra jogosultat, vagy ha az eredményes végrehajtás érdekében szükséges, a mintavételre is alkalmas természetes személyt kell aktív közreműködésre kötelezni, de csak olyan személyek kötelezhetőek aktív közreműködésre, akik a járványvédelmi vadászképzést eredményesen teljesítették. Természetes személyek aktív közreműködésre kötelezése esetén az érintett vadászatra jogosult, a vadászati hatóság és a tájegységi fővadász javaslatot tehet a feladatot végrehajtó személyre, illetve személyekre. A diagnosztikai kilövésre aktív közreműködésre kötelezett a kilövés elvégzéséért állami kártalanítás illeti meg.

2.2.2.4.4 Minden állománygyérítés céljából kilőtt egészségesnek látszó egyedből a *4. függelék* szerint kell mintát venni. E testek nem használhatóak fel, azokat a mintavétel után állami költségre ártalmatlanítani kell. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár. Az SZKT-n található vadászatra jogosultaknak a diagnosztikai kilövés során kilőtt vaddisznókból vett mintákat a kitöltött mintaazonosító lappal együtt a kilövést követő napon 8-10 óra között kell leadniuk kijelölt mintaátvevő helyek valamelyikén, függetlenül attól, hogy a kilövés milyen napra esik. A HJK köteles arról gondoskodni, hogy elegendő mintaátvevő hely álljon rendelkezésre, ahol minden nap (hétfőn és ünnepnapokon is) 8-10 óra között átveszik a mintákat. Ennek érdekében a HJK-nak intézkednie kell, hogy minden mintaátvevő hely rendelkezzen az ehhez szükséges személyi és tárgyi feltételekkel és az állatorvosi kísérő irat (vizsgálati megrendelő) kiállítására a mintaátvevő helyen is lehetőség legyen a mintaátvételi időben. A leadott mintáknak a laboratóriumba történő szállításáról minden nap a Nébih gondoskodik.

2.2.2.4.5 Az a vadászatra jogosult, amelynek területén a vaddisznót kilőtték, az ártalmatlanított egyedek után állami kártalanításra jogosult.

2.2.2.4.6 Az SZKT-n állománygyérítés érdekében diagnosztikai célból kilőtt minden egyed esetén a laboratórium virológiai (PCR) és szerológiai (Ab-ELISA) vizsgálatot végez. A beküldő állatorvosnak a kísérő iratra (megrendelőre) fel kell vezetnie, hogy „*Állománygyérítés céljából kilőtt vaddisznó*”

2.2.2.4.7 A diagnosztikai kilövést fel kell felfüggeszteni, ha a vadászatra jogosult területéről nem történik virológiai vizsgálat céljára rendszeresen mintaküldés elhullott vaddisznókból (a 8. függelék szerint)

2.2.2.5 Az ártalmatlanítás szabályai

2.2.2.5.1 Az SZKT-n elhullott vaddisznók, a tünetek miatt diagnosztikai célból kilőtt vaddisznók (vaddisznóhulla) ártalmatlanítását 1. kategóriájú állati eredetű melléktermék feldolgozóban kell végezni. Ennek érdekében gyűjtőhelyeket kell működtetni a vaddisznó testek összegyűjtésére és az ártalmatlanításra való elszállításig történő tárolására. Az állomány gyérítés érdekében diagnosztikai célból kilőtt egészségesnek látszó vaddisznó testeket is ezekre a gyűjtőhelyekre kell beszállítani. A gyűjtőhelyen minden nap át kell venni a vaddisznó testeket és nyilvántartást kell vezetni a be- és kiszállításról. A virológiai vizsgálat céljából történő mintavételt is a gyűjtőhelyen kell elvégezni. A gyűjtőhely üzemeltetéséért állami kártalanítás jár.

2.2.2.5.2 A vaddisznóhullák, valamint a diagnosztikai célból kilőtt egészségesnek látszó vaddisznó testek gyűjtőhelyekre történő beszállítására a vadászatra jogosultakat vagy más arra alkalmas jogi személyeket, illetve természetes személyeket kell aktív közreműködésre kötelezni. A beszállítás során a csorgás és csepegés mentességet biztosítani kell, összhangban 5. függelék 1. pontjában foglalt, a testek szállítására vonatkozó rendelkezéssel. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.

2.2.2.5.3 Ha az 1. kategóriájú állati eredetű melléktermék feldolgozóban történő feldolgozás akadályba ütközik, akkor az 5. függelékben foglalt részletes szabályok szerint kell eljárni. A vaddisznóhullák esetében a feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.

2.2.2.5.4 Az ártalmatlanítás elvégzését a járási főállatorvos ellenőrzi és az ellenőrzés kedvező eredménye alapján igazolja a teljesítést.

2.2.2.6 Aktív (célzott) surveillance

Az SZKT-n tilos a vaddisznók vadászata, ennek megfelelően az aktív (célzott) surveillance program az állomány gyérítése érdekében a - 2.2.2.4. pontban meghatározott feltételek szerint engedélyezett diagnosztikai célú kilövések esetében vett minták vizsgálatával valósul meg.

2.2.2.7 A kilőtt vaddisznó testekre vonatkozó szabályok

2.2.2.7.1 Az SZKT-n teljes vadászati tilalom érvényes a vaddisznók vonatkozásában, az állománygyérítés érdekében kizárólag diagnosztikai kilövést lehet engedélyezni a 2.2.2.4. pontban foglaltak szerint. Minden diagnosztikai célból kilőtt egyed testét a 2.2.2.5. pont szerint ártalmatlanítani kell.

2.2.2.7.2 Eltérően a 2.2.2.7.1 pontban foglaltaktól a HJK vezetője a vadászatra jogosult írásbeli kérelme alapján eseti engedélyt adhat arra, hogy az SZKT-n az állománygyérítés

érdekében diagnosztikai célból kilőtt egyedek egy részét a vadászatra jogosult magánfogyasztásra, mint végső fogyasztó az SZKT-n belül felhasználhassa, illetve a trófeát kikészíthesse.

2.2.2.7.3A felhasználásra és/vagy a trófea kikészítésre csak a negatív virológiai (PCR) eredmény megérkezést követően kerülhet sor, addig a testet vadászatra jogosultnak kell a HJK által jóváhagyott helyen és módon tárolnia. Az egyedi engedély alapján fogyasztásra kerülő testek után állami kártalanítás nem illeti meg a vadászatra jogosultat, de a zsigerek vagy az el nem fogyasztott testrészek ártalmatlanítása állami költségre történik. Trófea kikészítése esetén, ha a test nem kerül felhasználásra, az ártalmatlanítása állami költségre történik. A zsigereket, az el nem fogyasztott testrészeket, illetve a trófea kikészítése után a vaddisznó fel nem használt testét a vadászatra jogosultnak 2.2.2.5. pont szerinti gyűjtőhelyre kell szállítania.

2.2.2.7.4Ha a virológiai vizsgálat eredménye nem negatív, akkor a nem negatív eredményt adó egyed testét és mindazokat a vaddisznó testeket, amelyekkel érintkezhetett el kell kobozni és 1. kategóriájú melléktermékként ártalmatlanítani kell. A tárolót a kitarolás után takarítani és fertőtleníteni kell. Az elkobzott testekért – mint megsemmisített termékért - állami kártalanítás jár. .

2.2.2.8 Az élő vaddisznó szállítására, a vadaskertekre, vadasparkokra és vadfarmokra vonatkozó egyéb előírások

2.2.2.8.1Az SZKT-ről élő vaddisznó (ideértve a szabad területen és a vadaskertben élő vaddisznókat is) nem szállítható ki, továbbá a területen belüli szállítás is tilos.

2.2.2.8.2Minden vaddisznót, vagy vaddisznót is tartó vadasparkot az SZKT elrendelését követő 90 napon belül kettős kerítéssel kell körülvenni vagy más, az illetékes megyei főállatorvos által – a tájegységi fővadász véleményének figyelembevételével – elfogadott módszerrel kell megakadályozni a szabadtéri vaddisznóállománnyal való érintkezést. Nincs szükség kettős kerítésre akkor, ha a vadasparkot teljes egészében kerítés veszi körül és a vaddisznókat azon belül is egy másik kerítéssel körülvett helyen tartják, továbbá ez a kerítés egyetlen szakaszán sem egyezik meg a park külső kerítésével.

2.2.2.8.3Minden vaddisznót, vagy vaddisznót is tartó vadaskert esetében a HJK-nak intézkednie kell arról, hogy a vadaskertben található vaddisznó állomány az adott vadászati év végéig diagnosztikai kilövés keretében, a diagnosztikai kilövésre vonatkozó kártalanítási szabályok mellett felszámolásra kerüljön. Amennyiben a vadaskert SZKT-ba való bekerülése és a vadászati év vége között kevesebb, mint fél év van hátra, a felszámolás időtartamát maximum fél évben kell meghatározni.

2.2.2.8.4Minden vaddisznót, vagy vaddisznót is tartó vadfarm esetében a HJK-nak intézkednie kell, hogy a vadfarmon tartott vaddisznó állomány az SZKT-ba kerülést követő fél éven belül felszámolásra kerüljön. A vadfarmok kiürítésének részletes szabályait a 9. függelék tartalmazza. A felszámolt állományért az állatok tulajdonosát állami kártalanítás illeti meg.

2.2.2.8.5 Vadfarm létesítésére vonatkozó engedélyt az SZKT fennállásának időtartama alatt az engedélyező hatóság csak a vaddisznóktól eltérő állatfajokra vonatkozóan adhat ki és a folyamatban lévő eljárások során a vaddisznó vadfarmra történő betelepítését fel kell függeszteni.

2.2.2.9 Az ellenőrzés rendje

2.2.2.9.1A HJK-nak gondoskodnia kell arról, hogy az SZKT-n minden vadászatra jogosult, valamint gyűjtőhelyet üzemeltető az ASP elleni védekezéssel kapcsolatosan elrendelt rájuk vonatkozó szabályok betartásának ellenőrzése céljából, vadászati évenként legalább egyszer teljes körű ellenőrzésre kerüljön.

2.2.2.9.2A vadászati évet követően a HJK-nak minden vadászatra jogosult esetében össze kell vetni, hogy a vadászatra jogosult által a vadászati hatóságnak jelentett elhullott vaddisznók száma és a megmintázott hullák száma megegyezik-e. Ha a két adat között 2%-ot meghaladó eltérés mutatkozik, akkor a HJK köteles kivizsgálni annak okát.

2.2.2.9.3 Amennyiben a vadászatra jogosult a mentesítési tervben előírt kötelezettségének nem, vagy nem megfelelően tesz eleget, úgy az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező élelmiszerlánc-felügyeleti szervnek bírságot kell kiszabnia, vagy egyéb intézkedést kell elrendelnie.

2.2.2.10 A takarmányozás szabályai

Az SZKT-n a szabadtéri vaddisznóállomány fenntartó célú etetése tilos! A diagnosztikai kilövés, illetve annak előkészítése céljából a vadászatra jogosult területéhez mérten, leshelyenként hetente 10-15 kg takarmányt helyezhet ki a leshelyek közelében kialakított szórókon. Csapdázás esetén csapdánként és alkalmanként 10-15 kg takarmány használható. A vadászatra jogosultnak nyilvántartást kell vezetnie az e célból felhasznált takarmányokról (hova, mikor, milyen, mennyi takarmányt helyezett ki). Egyéb fajok etetését úgy kell megoldani, hogy az ilyen célból kihelyezett takarmányhoz a vaddisznó ne férhessen hozzá. A HJK-nak ki kell dolgoznia e rendelkezés betartásának ellenőrzésére vonatkozó eljárást.

2.2.3 A házisertés-állományokra vonatkozó intézkedések

2.2.3.1 A sertésállományok felmérése

2.2.3.1.1A HJK-nak gondoskodnia kell arról, hogy az SZKT elrendelését követő 60 napon belül az SZKT-n található valamennyi sertéstelepet állatorvos keressen fel a sertésállományok korcsoportonkénti összeírása, valamint járványügyi felülvizsgálat és/vagy az állattartók járványügyi tájékoztatása céljából. A feladatot hatósági állatorvosokkal, vagy ha ez nem megoldható, akkor szolgáltató állatorvosok Éltv. szerinti aktív közreműködésre kötelezésével kell megoldani. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.

2.2.3.1.2A HJK az összeírás eredménye alapján köteles besorolni az alábbi kategóriákba az SZKT-n tartott sertésállományokat:

- nagylétszámú állományok
- kislétszámú árutermelő állományok,

- kislétszámú nem árutermelő állományok.

2.2.3.1.3 Az SZKT-n belül a HJK-nak fel kell mérnie, hogy az illetékességi területén lévő sertésállományok között vannak-e ideiglenesen vagy tartósan kültéren tartott állományok. Az ilyen állományokról külön nyilvántartást kell vezetni.

2.2.3.1.4 A nagylétszámú vagy kislétszámú állományok közé való besorolásnál az Állat-egészségügyi Szabályzat kiadásáról szóló 41/1997. (V. 28.) FM rendelet (a továbbiakban: ÁSZ) 1. számú függelékében előírt meghatározásokat kell alapul venni. A nagylétszámú állományok mindegyikét egyben árutermelő állománynak is kell tekinteni, továbbá minden olyan kislétszámú sertésállományt árutermelő állománynak kell besorolni, amelyben a sertéseket nem saját fogyasztás céljából tartják. Kislétszámú nem árutermelő az az állomány, ahol tenyészsertéseket (sem kocát, sem kant) nem tartanak, a sertéseket kizárólag saját fogyasztás céljára hizlalják, és sem a sertések, sem a belőlük készült termékek nem hagyják el a tartási helyet.

2.2.3.1.5 Ha az SZKT-vé való nyilvánítás a következő naptári évben (vagy több éven keresztül) is fennáll, akkor a 2.2.3.1.1-2.2.3.1.3. pontokban foglaltakat évente legkésőbb március 31-ig el kell végezni.

2.2.3.2 Azonnali intézkedések a sertésállományokban

A HJK az ASP-vel fertőzött terület és az SZKT elrendelését követően haladéktalanul hatósági megfigyelés alá helyezi a sertéstartó telepeket, és elrendelni az alábbiakat.

- a) Valamennyi gazdaságban a sertéseket korcsoportok szerinti nyilvántartásba kell venni a 2.2.3.1.1 pont szerint.
- b) A gazdaságban lévő összes sertésnek a szállásán vagy más olyan helyen tartani, hogy vaddisznókkal ne érintkezhessenek.
- c) A sertéstartó telepeken takarmányt, alomanyagot úgy kell elhelyezni, hogy vaddisznók ne férhessenek hozzá.
- d) A sertéstartó épületek, illetve a telep ki- és bejáratánál megfelelő kéz- és lábfertőtlenítő eszközt kell elhelyezni és azt folyamatosan működtetni.
- e) A sertéstelepek személyforgalmát a lehető legminimálisabbra kell korlátozni. Aki a sertéstelepekre be- vagy onnan kilép, köteles betartani az ASP-vírus elhurcolásának megelőzésére hozott hatósági intézkedéseket.
- f) A vaddisznóval érintkezett személyek csak átöltözés és fertőtlenítés után mehetnek sertéstartó gazdaságba.
- g) Tilos a sertéstartó telepre bevinni a kilőtt vagy elhullva talált vaddisznó bármilyen testrészét, illetve minden olyan anyagot vagy felszerelést, amely fertőződhetett az ASP vírusával.

2.2.3.3 Általános járványvédelmi (biológiai biztonsági) intézkedések

2.2.3.3.1 Mind a nagylétszámú, mind kislétszámú állományok esetében a HJK-nak fokozott figyelmet kell fordítania az ÁSZ-ban részletezett általános járványvédelmi (biológiai biztonsági) előírások betartatására. Az ÁSZ-ban foglaltakon túl valamennyi sertéstartónak be kell tartania a 6. függelékben foglalt, az ASP megelőzése szempontjából kiemelt jelentőségű általános járványvédelmi (biológiai biztonsági) követelményeket is. Az élelmiszerlánc-felügyeleti

szervnek minden sertéstelepen végrehajtott ellenőrzés során ki kell térnie e követelmények betartására, különösen az élelmiszerhulladék (moslék) etetésére vonatkozó tilalom betartásának ellenőrzésére. Az érintett sertésállományt állami kártalanítás nélkül le kell ölni, ha bizonyítást nyer, hogy az élelmiszerhulladék (moslék) etetésre vonatkozó tilalmat szándékosan megszegték.

2.2.3.3.2 A kültéri sertéstartás helyét kettős kerítéssel körülvéve, vagy más, a HJK vezetője által elfogadott módszerrel kell megakadályoznia a házi sertések és vaddisznók érintkezését. Azt a sertésállományt, amely a telep zártságára vonatkozó előírásnak az SZKT-vá való nyilvánítástól számított 90 napon belül nem felel meg, állami kártalanítás nélkül fel kell számolni.

2.2.3.4 A kislétszámú házisertés-állományokra vonatkozó speciális járványvédelmi (biológiai biztonsági) előírások

Tekintettel arra, hogy az ÁSZ-ban előírt, kislétszámú állományokra vonatkozó járványvédelmi (biológiai biztonsági) előírások enyhébbek, mint nagylétszámú állományok esetében, ezért az SZKT-n további speciális, az ASP megelőzése szempontjából fontos előírásokra van szükség.

2.2.3.4.1 Az SZKT-n belül minden választott (8 hét feletti) sertést egyedileg tartósan meg kell jelölni, a jelölést állami költségen kell végrehajtani. A feladatot hatósági állatorvosokkal, vagy ha ez nem megoldható, akkor szolgáltató állatorvosok Éltv. szerinti aktív közreműködésre kötelezésével kell megoldani. A jelöléshez használt egyedi azonosítókat a HJK-nak kell a járási főállatorvos útján az aktív közreműködésre kötelezett számára biztosítani. A jelölt sertésekről felvett nyilvántartást az állattartónál, a járási főállatorvosnál, valamint a HJK-ban is meg kell őrizni. A feladat elvégzésért állami kártalanítás jár.

2.2.3.4.2 Minden sertéstartónak állomány-nyilvántartást kell vezetnie, amely legalább az alábbiakat tartalmazza: az adott naptári napon tartott sertések darabszámát, korcsoporti bontásban, állatmozgásra vonatkozó adatokat (elhullás, házi vágás, értékesítés, stb.) Az állomány-nyilvántartást és az állatszállításokhoz kapcsolódó bizonyítványokat (sertésszállító levél, állatorvosi igazolás, állattartói nyilatkozat) szigorúan meg kell őrizni (minimum 3 évig).

2.2.3.4.3 Nyilvántartást kell vezetni minden olyan személyről (állatorvos, inszeminátor, sertéságazati területi felelős, böllér, rokon, ismerős, stb.), akik a sertések közelébe mentek, vagy velük érintkezhetnek.

2.2.3.4.4 Csak az állatok tulajdonosa, vagy gondozója járhat be rendszeresen az állatok tartására szolgáló gazdasági udvarba.

2.2.3.4.5 Az állatok gondozásakor az erre a célra elkülönített munkaruhát, és lábbelit kell használni.

2.2.3.4.6 A gazdasági udvarba (vagy a sertések közelébe) csak kéz- és lábfertőtlenítő használatát követően lehet szabadon be- és kilépni.

2.2.3.4.7 Idegenek (szomszéd, vadász, stb.) csak nagyon indokolt esetben (pl. házi vágás) és az állattartó által biztosított külön munkaruhában, lábbeliben vagy egyszer használatos

védőköpeny és védőlábbeli felvétele után mehetnek a sertések közelébe, amelyet dokumentálni is kell (ki, mikor, milyen célból).

2.2.3.4.8 Járműforgalom: Bármilyen jármű csak kerék- és járműfertőtlenítés után mehet be a sertéstartó gazdasági udvarrészbe.

2.2.3.4.9 Az állategészségügyi kezeléseket a szolgáltató állatorvosnak az állomány-nyilvántartásban is fel kell vezetnie (állatorvosi vizsgálat, kezelés esetén az állatorvos nevének és a vizsgálat időpontjának feljegyzése).

2.2.3.4.10. Állandóan vagy időszakosan karámban tartott állatok esetén biztosítani kell, hogy a házisertéseket kétsoros kerítés válassza el a vadonélő állatoktól. A kerítések egymástól való távolsága legalább 0,5 méter kell, hogy legyen és úgy kell kialakítani, hogy a két sor közötti közre zárt terület rendszeres karbantartása, gyomtalanítása elvégezhető legyen. Magassága legalább 1 méterrel meg kell haladja a bent tartott állatok marmagasságát. Zárt tartás esetén folyamatosan biztosítani kell az ingatlan körülkerítettségének épségét, amely alkalmas ember, kóbor állat vagy vadon élő állat behatolásának megakadályozására. Ha a karám fala az ingatlant határoló kerítés is egyben, annak teljesen zártnak, erősnek és résmentesnek kell lennie. Minden más esetben külön kerítés szükséges, megfelelő távolságra (minimum 0,5 m) a karámtól, úgy, hogy a közrezárt terület rendszeres karbantartása, gyomtalanítása elvégezhető legyen.

2.2.3.4.11. Az SZKT-n lévő sertéstartók kötelesek bejelenteni a saját célra történő vágást a járási főállatorvosnak legalább 48 órával a vágást megelőzően. A járási főállatorvos a járványügyi kockázat alapján dönt a szükséges vizsgálatok (szükség esetén virológiai vizsgálat céljából történő mintaküldés) előírásáról. Amennyiben a járási főállatorvos – a kockázatok mérlegelése alapján – szükségesnek ítéli, az Éltv. alapján aktív közreműködésre kötelezett szolgáltató állatorvos elvégzi a levágásra kerülő sertés vizsgálatát, a mintavételt és mintaküldést. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.

2.2.3.5 Megerősített passzív surveillance házisertések esetében

2.2.3.5.1 A sertéstartóknak az Éltv.18. § (1) bekezdés f) pontjában foglalt bejelentési kötelezettségük teljesítése során az észleléstől számított 24 órán belül kell jelenteniük a szolgáltató állatorvosnak, ha az ASP-re vagy klasszikus sertéspestisre gyanakszanak, továbbá, ha sertésük elhullott vagy megbetegedett. Ha az állattartó ASP-re vagy klasszikus sertéspestisre gyanakszik, akkor közvetlenül a HJK-nak vagy a járási főállatorvosnak, valamint a Nébih zöld számán keresztül is (+36/80/263-244) bejelentést tehet a megadott határidőn belül,

2.2.3.5.2 Ha a szolgáltató állatorvos az ASP vagy a klasszikus sertéspestis gyanúját állapítja meg az erre vonatkozó szakmai útmutatóban leírtak alapján, akkor haladéktalanul jelentést kell tennie a HJK-nak. A HJK-nak - késlekedés nélkül vizsgálatot kell végeznie a helyszínen a gyanú megerősítése, illetve kizárása céljából. Ha a helyszíni vizsgálat során a gyanú megerősítésre kerül, akkor a 98/2003. (VIII. 22.) FVM rendelet 4. § (2) bekezdésben foglaltak szerint kell eljárni, ideértve a megfigyelési zárlat elrendelését és a laboratóriumi vizsgálat céljából történő mintavételt. A megfigyelési zárlat magában foglalja az alábbi intézkedéseket:

a) a telepen található sertéseket korcsoport szerint nyilvántartásba kell venni, a nyilvántartást naprakészen kell vezetni, beszámítva a fertőzésgyanús időszak alatt történt elléseket és

elhullásokat is, és minden korcsoportban fel kell tüntetni a beteg, elhullott vagy feltehetően fertőzött sertések számát;

- b) a nyilvántartást a hatósági állatorvosnak minden látogatáskor ellenőriznie kell;
- c) a telepen lévő összes sertést a szállásában kell tartani vagy a gazdaságon belül olyan helyre kell elzárni, ahol el lehet különíteni a fertőzöttségre gyanús állatokat;
- d) a telepre nem hozható be, illetve onnan nem vihető ki sertés, továbbá a járási hivatal az állatmozgások tilalmát szükség esetén kiterjesztheti más állatfajokra is;
- e) a hatósági állatorvos engedélye nélkül a telepről nem vihető ki a serteshús, serteshúskészítmény, -ondó, -petesejt, -embrió, takarmány, eszközök, anyagok, sertéshulla vagy olyan hulladék, amely feltételezhetően terjesztheti az ASP-t, továbbá azok nem bocsáthatók kereskedelmi forgalomba sem;
- f) személyek és járművek a telepen belül a hatósági állatorvos írásos engedélyével közlekedhetnek;
- g) a telep, valamint a sertésistállók be- és kijáratánál fertőtlenítést kell végezni, ezért aki belép az istállókba vagy kilép onnan, be kell tartania az ASP vírusa széthurcolásának megakadályozására kiadott hatósági előírásokat;
- h) a telep elhagyása előtt valamennyi szállítóeszközt gondosan fertőtleníteni kell, továbbá az ott dolgozók kizárólag a hatósági állatorvos engedélyével, fertőtlenítés és átöltözés után hagyhatják el a telepet; továbbá
- i) járványügyi vizsgálatot kell végezni.

2.2.3.5.3 Az ASP hatóságilag megerősített gyanújakor a HJK-nak haladéktalanul gondoskodnia kell a mintáknak a laboratóriumba való szállításáról. A gyanú megerősítéséről a megyei főállatorvost haladéktalanul értesíteni kell. A megyei főállatorvos az országos főállatorvost 24 órán belül köteles értesíteni. A mintavétel során a *2. függelékben* meghatározottak szerint kell eljárni.

2.2.3.5.4 Ha a szolgáltató állatorvos kizárja az ASP gyanúját, de a sertés előzetes tünetek nélkül, hirtelen elhullott, vagy annak 40 °C feletti láza három napig tartó gyógykezelés alatt sem múlt el, vagy a lázas állat a gyógykezelés ellenére elhullott, akkor a szolgáltató állatorvosnak az ilyen egyedből (vagy egyedekből) laboratóriumi vizsgálat céljára - a megerősített ASP passzív surveillance keretében - mintákat kell küldenie a laboratóriumba. A mintavétel során a *2. függelékben* meghatározottak szerint kell eljárni. A beküldés ebben az esetben a laboratóriumi vizsgálatra szánt mintákat összegyűjtő központi körjárat használatával is történhet.

2.2.3.5.5 Nagylétszámú sertésállományok esetében az állattartó és - amennyiben tudomására jutott - a szolgáltató állatorvos köteles jelenteni a HJK-nak, ha a napi elhullás bármely korcsoportban az elmúlt 10 nap átlagához képest megemelkedett.

2.2.3.5.6 Ha a fenti pontban meghatározott nagyarányú elhullásról értesül a HJK, a helyszínen haladéktalanul klinikai és kórbonctani vizsgálatot köteles végezni. Az ASP gyanújának megerősítése esetén a 98/2003. (VIII. 22.) FVM rendelet foglaltak szerint kell eljárni, ideértve a megfigyelési zárlat elrendelését és laboratóriumi vizsgálat céljából történő mintavételt. A gyanú kizárása esetén megfigyelési zárlatot nem kell elrendelni, de - a megerősített ASP passzív surveillance keretében - mintát kell venni, ha az állományban hirtelen, előzetes tünetek nélküli elhullás fordult elő, vagy olyan egyed található az állományban, amely három napig tartó gyógykezelés után is lázas, vagy ha az állomány

lázas egyedei között a gyógykezelés ellenére is történt elhullás. A mintavétel során a 2. *függelékben* meghatározottak szerint kell eljárni.

2.2.3.5.7A HJK-nak gondoskodnia kell arról, hogy az SZKT-n tartott kislétszámú sertésállományok esetében az elhullott és a sertéstartók által bejelentett minden 2 hónaposnál idősebb házisertésből – a megerősített passzív surveillance keretében - megtörténjen az ASP kizárására, illetve megerősítésre irányuló laboratóriumi vizsgálat. A mintavétel végrehajtására szolgáltató állatorvosokat kell igénybe venni aktív közreműködésre kötelezéssel. Az aktív közreműködésre kötelezésre vonatkozó határozatot az érintettel való előzetes egyeztetést követően kell kiadni. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.

2.2.3.5.8A HJK-nak gondoskodnia kell arról, hogy az SZKT-n tartott nagylétszámú sertésállományok esetében hetente legalább két elhullott, két hónapnál idősebb sertésből mintavétel és virológiai vizsgálat céljából a laboratóriumba mintaküldés történjen a megerősített passzív surveillance keretében, ha a heti elhullás elérte vagy meghaladta ebben a korcsoportban a kettőt a telepen. Ezen felül csak akkor kell további elhullott egyedből mintát venni, ha az ASP-re gyanús vagy – összhangban 2.2.3.5.4. ponttal - a sertés előzetes tünetek nélkül vagy a gyógykezelés ellenére hullott el. Ezekben az esetekben a mintaküldés a telepet ellátó szolgáltató állatorvos kötelessége.

2.2.3.6 Az elhullott sertések ártalmatlanításának szabályai

Az SZKT-n tartott és elhullott házisertések hulláját 1. vagy 2. kategóriájú állati eredetű melléktermék feldolgozó üzemben kell ártalmatlanítani. Figyelemmel a betegség területen való jelenlétére az SZKT-n lévő kislétszámú sertésletelek esetében a HJK-nak kell - az Éltv. és az egyes állat-járványügyi intézkedésekről és az azokkal összefüggő állami kártalanításról szóló 74/2013. (VIII. 30.) VM rendelet [a továbbiakban: 74/2013. (VIII. 30.) VM rendelet] szerint - gondoskodnia az elhullott házisertések testének bejelentendő állatbetegség megelőzése során keletkezett állati eredetű melléktermékként történő ártalmatlanításáról.

2.2.3.7 Az állat- és termékforgalmazás szabályozása

2.2.3.7.1 Élő sertések az állattartó telepet csak a járási főállatorvos előzetes engedélyével hagyhatják el. A járási főállatorvos az engedélyt az alábbiak szerint adja meg, függetlenül attól, hogy milyen kockázati területre és milyen célból – továbbtartásra vagy vágóhidra - kívánják kiszállítani a sertéseket.

2.2.3.7.2 Az SZKT-ről továbbtartásra vagy vágóhidra közvetlen levágás céljából történő szállítás esetén az engedély akkor adható meg, ha a 2.2.3.7.3 pont szerint elvégzett kedvező eredményű vérvizsgálaton túl az alábbi klinikai vizsgálatot a szállítást megelőzően legfeljebb 24 órán belül kedvező eredménnyel elvégezték. A telep valamennyi olyan alegységében (légterében) a hatósági állatorvosnak el kell végezni a sertések klinikai vizsgálatát, amelyekben az elszállítandó sertéseket tartják. A három hónaposnál idősebb sertések esetében e vizsgálatnak magában kell foglalnia a sertések egy részének hőmérőzését is. Legalább annyi sertést kell hőmérőzni, amennyi 95%-os biztonsággal lehetővé teszi a láz kimutatását, ha az 10%-os gyakorisággal fordul elő ezen alegységekben. A szállítmányt az élő állatok belföldi szállításának állat-egészségügyi szabályairól szóló 87/2012. (VIII. 27.) VM rendeletben [a

továbbiakban: 87/2012. (VIII. 27.) VM rendelet] előírt állategészségügyi bizonyítványnak kell kísérnie, amelyet a hatósági állatorvosnak ellen kell jegyeznie.

- 2.2.3.7.3 Az SZKT-ről továbbtartás vagy azonnali vágás céljából való szállítás esetén a kedvező eredményű klinikai vizsgálaton felül virológiai (PCR) vizsgálat céljára – az elszállítást megelőző 7 napon belül – alvadásban gátolt vért kell venni legalább annyi sertésből, amennyi 95%-os biztonsággal lehetővé teszi 10%-os előfordulási gyakoriság kimutatását azon alegységek (légterek) mindegyikében, amelyekből szállítás történik. A vérvételezést hatósági állatorvos felügyelete mellett kell végezni.
- 2.2.3.7.4 További feltétel, hogy csak olyan sertések szállíthatóak el, amelyek vagy a telepen születtek, vagy legalább 30 napot ott tartózkodtak, valamint a telepre a szállítást megelőző 30 napon belül fertőzött területen található más állományból nem szállítottak be sertést. Az ilyen szállítmányokat hatósági állatorvosi igazolásnak is kísérnie kell, amelyben a hatósági állatorvos a fenti feltételek teljesülését igazolja. Továbbtartásra történő kiszállítás esetén a magyarországi rendeltetési helyen az SZKT-ről származó sertéseket legalább 40 napig karanténolni kell.
- 2.2.3.7.5 A 2.2.3.7.3 pontban foglaltaktól eltérően a HJK – az OJK előzetes hozzájárulásával – a sertések kiszállításnak engedélyezésekor a 2014/709/EU bizottsági határozat 3. cikk (3) bekezdésében, illetve azonnali vágásra szánt állatok esetében a 3b. cikkben foglalt feltételek alapján is engedélyezheti a magyarországi rendeltetési helyre történő szállítást.
- 2.2.3.7.6 Az SZKT-n tartott sertések, azok ondója, embriója vagy petesejtje Európai Unión belüli kereskedelmi forgalomba nem hozhatók, illetve harmadik országba nem szállíthatóak. E szabály alól kivételt képez, ha sertéseket, vagy azok ondóját, embrióját vagy petesejtjét egy másik tagországnak a 2014/709/EU bizottsági határozat mellékletének II vagy III. részében felsorolt területére kívánják szállítani a HJK előzetes engedélyével és a fogadó tagország hozzájárulásával. A HJK az engedélyt az OJK hozzájárulása esetén és az alábbi feltételek szerint adja meg:
- élő sertések esetén, ha a 2014/709/EU bizottsági határozat 3. cikk (1)-(4) bekezdésben foglalt feltételek teljesülnek,
  - ondó, embrió vagy petesejt esetén a 2014/709/EU bizottsági határozat 9. cikk (2) bekezdésben foglalt feltételek szerint.

2.2.3.8 Takarmányozás, almozás

2.2.3.8.1 Az állati eredetű anyagot tartalmazó élelmiszerhulladék (moslék) etetésére vonatkozó tilalom következetes betartását minden sertés telepen történő ellenőrzés során vizsgálnia kell az állategészségügyi hatóságnak.

2.2.3.8.2 Az engedélyezett takarmány előállítótól származó, nyilvántartott takarmányforgalmazótól vásárolt keveréktakarmányokon kívül csak olyan saját termesztésű gabona és szálas takarmány etethető, amelyet felhasználás előtt legalább 90 napig vaddisznóktól elzártan tároltak. Friss, lekaszált fűvet és egyéb zöld takarmányt felhasználni az SZKT-n belül tilos.

2.2.3.8.3 Mielőtt a szalmát a sertések almozására felhasználnák, azt 90 napig olyan helyen kell tárolni, ahol vaddisznó nem férhet hozzájuk.

2.2.3.8.4A takarmányozáshoz felhasznált keveréktakarmányok, alapanyagok beszerzésének, a saját előállítású takarmány-alapanyagok betakarításának, várakozási idő betartásának dokumentálása az állattartó feladata. Alomanyag beszerzési, betakarítási idejének, várakozási idő betartásának dokumentálása szintén az állattartó kötelezettsége. A nyilvántartást legalább 1 évig meg kell őriznie

2.2.3.9 Egyéb intézkedések

2.2.3.9.1Az Éltv-ben foglalt kötelezettségen felül minden sertéstartónak írásos állategészségügyi-járványvédelmi ellátási szerződést kell kötnie egy szolgáltató állatorvossal. A szolgáltató állatorvos köteles tájékoztatni az állattartót az állategészségügyi, járványvédelmi előírások betartásának rendjéről. Fel kell hívnia a sertéstartó figyelmét a hiányosságokra, és javaslatot kell tenni ezek kijavítására. A tájékoztatást dokumentálni kell és minden érintettnek alá kell írnia.

2.2.3.9.2A mezőgazdasági földterületeken, csak a füllesztéssel ártalmatlanított trágya helyezhető ki. A trágyázásra használt eszközöket, gépeket használatot követő azonnali mosása és fertőtlenítése az állattartó kötelezettsége.

2.2.4 A szigorúan korlátozott terület megszüntetésének feltételei

2.2.4.1 Az SZKT megszüntetését a HJK akkor kezdeményezheti, ha legalább 6 hónapja nem fordult elő új ASP eset vaddisznókban az SZKT területén és ezt a tényt a területről származó vaddisznók virológiai vizsgálata alátámasztja.

2.2.4.2 Az SZKT megszüntetését az országos főállatorvos rendeli el az OJK javaslata alapján.

2.3 Fertőzött terület szigorúan korlátozott területen kívüli részére vonatkozó intézkedések:

2.3.1 A terület jellemzői

A fertőzött területnek az a része, amely körülveszi az SZKT-t. Annak a fertőzött területen lévő vadgazdálkodási egységnek a teljes területét, amelyben az ASP vírusa másodlagos esetként kimutatásra kerül, automatikusan az SZKT-ba kell sorolni, és 2.2 pont előírásait kell rá alkalmazni.

2.3.2 A vadállományra vonatkozó intézkedések

2.3.2.1 A vadászat szabályozása

2.3.2.1.1A fertőzött terület SZKT-n kívüli részén tilos a vaddisznók társas és egyéni vadászata. Ezen felül valamennyi egyéb vadászható állatfajra vonatkozóan a társas vadászatokat ideiglenesen fel kell függeszteni.

2.3.2.1.2 A vaddisznóktól eltérő állatfajok esetében egyéni és társas vadászatot csak a járványvédelmi vadászképzésen részt vett és ott eredményes vizsgát tett vadász folytathat. Az a vendég- és bérvadász, aki a járványvédelmi vadászképzés eredményes

elvégzését igazolni nem tudja, a fertőzött területen csak az e képzést eredményesen elvégzett helyi vadász kíséretében vadászhat.

2.3.2.1.3 A HJK vezetője a beteg első megállapítását követően – tekintet nélkül az első megállapítás óta eltelt időre - engedélyezheti a vaddisznótól eltérő állatfajok társas vadászatát. Az engedély kiadásához a területileg illetékes tájegységi fővadász írásos hozzájárulása is szükséges. A kérelmet a vadászatra jogosultnak a vadászat tervezett időpontja előtt legalább 5 munkanappal - a HJK vezetője által meghatározott módon - kell írásban benyújtania. A vadászatra jogosult egyszerre több társas vadászat megtartására is engedélyt kérhet. A kérelemben minden esetben a 7. függelék 1.1. pontjában foglalt adatokat – a zsigerelés helyének (GPS koordinátáinak) és az elejtett vaddisznók várható számának kivételével – az egyéb állatfaj vonatkozásában is meg kell adni, több társas vadászat megtartása esetén minden egyes vadászatra külön-külön, és az időközben esetleg bekövetkezett változásokról a vadászat tervezett időpontja előtt legalább 72 órával írásos tájékoztatást kell adni. A szomszédos vadászatra jogosultaknak a társas vadászatok időpontjait egymással össze kell hangolniuk, ennek koordinálására a HJK vezetőjének az illetékes tájegységi fővadászt kell felkérnie.

2.3.2.1.4A vaddisznótól eltérő állatfajok társas vadászata nem engedélyezhető, ha a vadászatra jogosult területéről nem történik virológiai vizsgálat céljára rendszeresen mintaküldés elhullott vaddisznókból (a 8. függelék szerint).

2.3.2.1.5A fertőzött területen SZKT-n kívüli részén a vaddisznóállomány gyérítését a 2.3.2.4. pont szerinti diagnosztikai kilövésessel kell végrehajtani.

2.3.2.1.6Ha a vadász az általa megfigyelt vaddisznó esetében az ASP-re gyanút keltő tüneteket (elsősorban kifejezett mozgászavar vagy véres váladék ürülése a testnyílásokból) tapasztal, akkor a vadásznak diagnosztikai célból ki kell lőnie az érintett egyedeket és a tapasztalt klinikai tüneteket haladéktalanul jelentenie kell a HJK-nak. A továbbiakban a vadásznak a HJK utasításának megfelelően kell eljárnia.

2.3.2.2 Elhullott vaddisznók bejelentése és szervezett keresése

2.3.2.2.1A vadászatra jogosultak az Éltv. 18. § (1) és (2) bekezdésében foglalt bejelentési kötelezettségük teljesítése során kötelesek írásban bejelenteni – a HJK vezetője által megadott módon - minden tudomásukra jutott elhullott vaddisznót. A bejelentést a hulla észleléstől számított 24 órán belül kell megtenni és annak tartalmazni kell a hulla fellelési helyének földrajzi koordinátáit, vagy a helyszín részletes leírását.

2.3.2.2.2A bejelentési kötelezettség teljesítése érdekében a vadász az általa talált elhullott vaddisznóról köteles haladéktalanul, de legkésőbb az észlelést követő 12 órán belül tájékoztatni a vadászatra jogosultat. A vadászatra jogosultnak írásban kell e kötelezettségre felhívnia az érintettek figyelmét.

2.3.2.2.3A fertőzött terület SZKT-n kívüli részén azonnal meg kell kezdeni az elhullott vaddisznók szervezett keresését, amelyet a *1. függelékben* foglalt részletes szabályoknak megfelelően kell végrehajtani. Az elhullott vaddisznók megtalálásáért állami kártalanítás jár.

2.3.2.3 A megerősített passzív surveillance rendszer vaddisznók esetében

2.3.2.3.1A HJK-nak gondoskodnia kell arról, hogy minden bejelentett és aktív keresés során talált vaddisznó hulla esetében – a megerősített passzív surveillance keretében – a 2. *függelékben* foglaltaknak megfelelő mintavétel és mintaküldés történjen az ASP kimutatására, illetve kizárására irányuló virológiai vizsgálat céljából. A mintavételt elsősorban hatósági állatorvossal vagy szolgáltató állatorvos Éltv. szerinti aktív közreműködésre kötelezésével kell megoldani, de szükség esetén más megfelelő jártassággal rendelkező személy (pl. vadhúsvizsgáló, hivatásos vadász) is aktív közreműködésre kötelezhető. Az aktív közreműködésre vonatkozó határozatot az érintettel való előzetes egyeztetést követően kell kiadni. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.

2.3.2.3.2Ha a mintavétellel megbízott személy - a megerősített passzív surveillance keretében vizsgálatra kerülő elhullott vaddisznó, vagy az aktív surveillance során megmintázott kilőtt vaddisznó esetében - az erre vonatkozó szakmai útmutatóban részletezettek alapján az ASP-re gyanút keltő kórbonctani elváltozások valamelyikét találja meg a mintavétel során, akkor ezt haladéktalanul jelentenie kell a HJK-nak. A továbbiakban a mintavétellel megbízott személynek a HJK utasításának megfelelően kell eljárni.

2.3.2.3.3A laboratórium minden elhullott vaddisznóból virológiai (PCR) vizsgálatot végez. Pozitív eredmény esetén a területen való első megállapításkor vírusizolálásra és szekvenálásra is sor kerül.

2.3.2.3.4A tünetek miatt diagnosztikai célból kilőtt vaddisznókból minden esetben mintát kell venni az ASP kimutatására, illetve kizárására irányuló virológiai vizsgálat céljából. A mintavétel során az elhullott vaddisznókra vonatkozó szabályok szerint kell eljárni.

2.3.2.4 A vaddisznóállomány gyérítése

2.3.2.4.1Az ASP megelőzése érdekében a fertőzött terület SZKT-n kívüli részén a vaddisznóállomány gyérítése és az egyenletes vizsgálati nyomás céljából a HJK-nak az Éltv. szerinti diagnosztikai célú kilövést kell elrendelnie a fertőzött területté nyilvánítást követő 15 napon belül, majd minden vadászati év kezdetén.

2.3.2.4.2A diagnosztikai kilövést a lezárt 2019/2020-as vadászati év, mint bázisév során a vadászatra jogosult területén diagnosztikai kilövással leölt és – amennyiben a fertőzött területbe való sorolásra a vadászati év alatt került sor - vadászat során lelőtt vaddisznók száma összegének figyelembe vételével kell elrendelni. Az elérendő minimális cél minden korcsoportra vonatkozóan az így képzett összeg 150%-a. A fertőzött területen a vaddisznó vadászata tilos, így az állományszabályozás a diagnosztikai kilövés teljesülésével valósul meg. Amennyiben a HJK vezetője úgy ítéli meg, hogy a fenti irányszámmal az ASP elleni védekezés stratégiai célkitűzésében foglalt alacsony állománysűrűség nem, vagy csak hosszú idő alatt valósulna meg egy adott vadászterületen, a diagnosztikai kilövés elrendelése során a fenti százaléknál jelentősen nagyobb mértékű állománygyérítésről is intézkedhet. A diagnosztikai kilövés során az

előírt egyedszámok 40%-át szeptember 30-ig kell teljesíteni minden vadászati évben, a teljesítést a HJK-nak október 31-ig ellenőriznie kell. Nem teljesítés esetén az ellenőrzés megállapításairól a HJK-nak határozatot kell hoznia, amelyben előírja a vadászatra jogosult számára, hogy köteles túrni, ha az állategészségügyi hatóság külső segítség bevonását is igénybe veszi az állománygyérítés végrehajtásához. Az állománygyérítés sikeres végrehajtásához speciális eszközök (éjjellátó céltávcső és keresőtávcső, hőkamera céltávcső és keresőtávcső, hangtompító) használatára csak a tájegységi fővadászok, az erdészeti zrt-k szakszemélyzete, az erdészeti zrt-k hivatásos vadászhai és a fegyveres testületek tagjai az OJK vezetőjének rendelkezése alapján kaphatnak engedélyt. A speciális eszközök használatára jogosult személyek állománygyérítésre való aktív közreműködésre kötelezése a HJK, a kötelezett személyek speciális eszközökkel való felszerelése az OJK feladata. Amennyiben a járványügyi helyzet a védekezés, az állománygyérítés intenzitásának fokozását teszi szükségessé, a külső segítség igénybevételét az OJK vezetője a vadászati év bármely időpontjában, soron kívül is elrendelheti.

2.3.2.4.3A kilövés végrehajtására a vadászatra jogosultat, vagy ha az eredményes végrehajtás érdekében szükséges, a mintavételre is alkalmas természetes személyt kell aktív közreműködésre kötelezni, de csak olyan személyek kötelezhetőek aktív közreműködésre, akik a járványvédelmi vadászoképzést eredményesen teljesítették. Természetes személyek aktív közreműködésre kötelezése esetén az érintett vadászatra jogosult, a vadászati hatóság és a tájegységi fővadász javaslatot tehet a feladatot végrehajtó személyre, illetve személyekre. A diagnosztikai kilövésre aktív közreműködésre kötelezett a kilövés elvégzéséért állami kártalanítás illeti meg.

2.3.2.4.4 Minden állománygyérítés céljából kilőtt egészségesnek látszó egyedből a *4. függelék* szerint kell mintát venni. E testek nem használhatóak fel, azokat a mintavétel után állami költségre ártalmatlanítani kell. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár. A fertőzött területen található vadászatra jogosultaknak a diagnosztikai kilövés során kilőtt vaddisznókból vett mintákat a kitöltött mintaazonosító lappal együtt a vadászatot követő napon 8-10 óra között kell leadniuk kijelölt mintaátvevő helyek valamelyikén, függetlenül attól, hogy a kilövés vagy a mintaátvétel napja milyen napra esik. A HJK köteles arról gondoskodni, hogy elegendő mintaátvevő hely álljon rendelkezésre, ahol minden nap (hétvégén és ünnepnapokon is) 8-10 óra között átveszik a mintákat. Ennek érdekében a HJK-nak intézkednie kell, hogy minden mintaátvevő hely rendelkezzen az ehhez szükséges személyi és tárgyi feltételekkel és az állatorvosi kísérő irat (vizsgálati megrendelő) kiállítására a mintaátvevő helyen is lehetőség legyen a mintaátvételi időben. A leadott mintáknak a laboratóriumba történő szállításról minden nap a Nébih gondoskodik

2.3.2.4.5 Az a vadászatra jogosult, amelynek területén a vaddisznót kilőtték, az ártalmatlanított egyedek után állami kártalanításra jogosult.

2.3.2.4.6 Az állománygyérítés érdekében diagnosztikai célból kilőtt minden egyed esetén a laboratórium virológiai (PCR) vizsgálatot végez. A beküldő állatorvosnak a kísérő iratra (megrendelőre) fel kell vezetnie, hogy „*Gyérítés céljából kilőtt vaddisznó*”.

- 2.3.2.4.7 A fertőzött területnek az SZKT-n kívüli részén a HJK vezetője a betegség első megállapítását követően – tekintet nélkül az első megállapítás óta eltelt időre - engedélyezheti a vaddisznók csoportosan végrehajtott diagnosztikai kilövését is, amennyiben a 2.3.2.4.1 pont alapján a diagnosztikai célú kilövések elrendelése megtörtént. A HJK vezetője az engedélyt akkor adhatja meg, ha azt a vadászatra jogosult írásban kéri és a *7. függelékben* foglalt, a vaddisznó társas vadászatra vonatkozó járványügyi követelmények - az 1.8 és 2. pontok zsigerezésre vonatkozó részeinek kivételével - is maradéktalanul teljesülnek. Az engedély kiadásához a területileg illetékes tájegységi fővadász írásos hozzájárulása is szükséges. A kérelmet a vadászatra jogosultnak a csoportosan végrehajtott diagnosztikai kilövés tervezett időpontja előtt legalább 5 munkanappal - a HJK vezetője által meghatározott módon - kell írásban benyújtania. A vadászatra jogosult egyszerre több csoportosan végrehajtott diagnosztikai kilövés megtartására is engedélyt kérhet, de ilyenkor a *7. függelék* 1.1. pontjában foglalt adatokat minden tervezett csoportosan végrehajtott diagnosztikai kilövésre külön-külön meg kell adni és az időközben esetleg bekövetkezett változásokról a csoportosan végrehajtott diagnosztikai kilövés tervezett időpontja előtt legalább 72 órával írásos tájékoztatást kell adni. A szomszédos vadászatra jogosultaknak a csoportosan végrehajtott diagnosztikai kilövés időpontjait egymással össze kell hangolniuk, ennek koordinálására a HJK vezetőjének az illetékes tájegységi fővadászt kell felkérnie. Jelen pont esetében a hivatkozott *7. függelékben* használt „vaddisznó társas vadászata” kifejezés alatt „vaddisznók csoportosan végrehajtott diagnosztikai kilövését” kell érteni.
- 2.3.2.4.8 A vaddisznók egyéni vagy csoportosan végrehajtott diagnosztikai kilövését csak a járványvédelmi vadászképzésen részt vett és ott eredményes vizsgát tett vadász végezheti.
- 2.3.2.4.9 A csoportos diagnosztikai kilövés nem engedélyezhető, ha a vadászatra jogosult területéről nem történik rendszeresen mintaküldés elhullott vaddisznókból virológiai vizsgálat céljára (a 8. függelék szerint)

2.3.2.5 Az ártalmatlanítás szabályai

- 2.3.2.5.1A fertőzött területnek az SZKT-n kívüli részén az elhullott vaddisznók, a tünetek miatt diagnosztikai célból kilőtt vaddisznók (vaddisznóhulla) ártalmatlanítását 1. kategóriájú állati eredetű melléktermék feldolgozóban kell végezni. Ennek érdekében gyűjtőhelyeket kell működtetni a vaddisznó testek összegyűjtésére és az ártalmatlanításra való elszállításig történő tárolására. Az állománygyerítés érdekében diagnosztikai célból kilőtt vaddisznó testeket is ezekre a gyűjtőhelyekre kell beszállítani. A gyűjtőhelyen minden nap át kell venni a vaddisznó testeket és nyilvántartást kell vezetni a be- és kiszállításokról. A virológiai vizsgálat céljából történő mintavételt a gyűjtőhelyen kell elvégezni. A gyűjtőhely üzemeltetéséért állami kártalanítás jár.
- 2.3.2.5.2A vaddisznóhullák, valamint a diagnosztikai kilövés során kilőtt testek gyűjtőhelyre történő beszállítására a vadászatra jogosultakat vagy más arra alkalmas jogi személyeket, illetve természetes személyeket kell aktív közreműködésre kötelezni. A beszállítás során a csorgás- és csepegésmentességet biztosítani kell, összhangban az *5. függelék* 1. pontjában foglalt, a testek szállítására vonatkozó rendelkezéssel. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.

2.3.2.5.3 Ha 1. kategóriájú állati eredetű melléktermék feldolgozóban történő feldolgozás akadályba ütközik, akkor az *5 függelékben* foglalt részletes szabályok szerint kell eljárni. A vaddisznóhullák esetében a feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.

2.3.2.5.4 Az ártalmatlanítás elvégzését a járási főállatorvos ellenőrzi és az ellenőrzés kedvező eredménye alapján igazolja a teljesítést.

2.3.2.6 Aktív (célzott) surveillance

2.3.2.6.1 A fertőzött területnek az SZKT-n kívüli részén tilos a vaddisznók vadászata, ennek megfelelően aktív (célzott) surveillance az állomány gyéritése érdekében a - 2.3.2.4. pont szerint - elrendelt diagnosztikai célú kilövések esetében vett minták vizsgálatával valósul meg.

2.3.2.7 A kilőtt vaddisznó testekre vonatkozó szabályok

2.3.2.7.1 A fertőzött területnek az SZKT-n kívüli részén teljes vadászati tilalom érvényes a vaddisznók vonatkozásában, a gyérités érdekében diagnosztikai kilövést kell elrendelni a 2.3.2.4. pontban foglaltak szerint. Minden diagnosztikai célból kilőtt egyed testét a 2.3.2.5. pont szerint ártalmatlanítani kell.

2.3.2.7.2 A 2.3.2.7.1 pontban foglaltaktól eltérően a HJK vezetője a vadászatra jogosult írásbeli kérelme alapján eseti engedélyt adhat, hogy a fertőzött terület SZKT-n kívüli részén az állománygyérités érdekében diagnosztikai célból kilőtt egyedek egy részét a vadászatra jogosult magánfogyasztásra, mint végső fogyasztó a fertőzött területen belül felhasználhassa, vagy a trófeát kikészíthesse.

2.3.2.7.3 A felhasználásra és/vagy a trófea kikészítésre csak a negatív virológiai (PCR) eredmény megérkezését követően kerülhet sor, addig a testet vadászatra jogosultnak kell a HJK által jóváhagyott helyen és módon tárolnia. Az egyedi engedély alapján fogyasztásra kerülő testek után állami kártalanítás nem illeti meg a vadászatra jogosultat, de a zsigerek vagy az el nem fogyasztott testrészek ártalmatlanítása állami költségre történik. A trófea kikészítése esetén, ha a test nem kerül felhasználásra, az ártalmatlanítása állami költségre történik. A zsigereket, az el nem fogyasztott testrészeket, illetve a trófea kikészítése után a vaddisznó fel nem használt testét a vadászatra jogosultnak 2.3.2.5. pont szerinti gyűjtőhelyre kell szállítania.

2.3.2.7.4 Ha virológiai vizsgálat eredménye nem negatív, akkor a nem negatív eredményt adó egyed testét és mindazokat a vaddisznó testeket, amelyekkel érintkezhetett el kell kobozni és 1. kategóriájú melléktermékként ártalmatlanítani kell. Az elkobzott testekért – mint megsemmisített termékért - állami kártalanítás jár.

2.3.2.8 Az élő vaddisznó szállítására, vadaskertekre, vadasparkokra és vadfarmokra vonatkozó egyéb előírások

2.3.2.8.1 A fertőzött területnek az SZKT-n kívüli részéről élő vaddisznó (ideértve a szabad területen és a vadaskertben élő vaddisznókat is) nem szállítható ki, valamint a területen belüli szállítás is tilos.

- 2.3.2.8.2 Minden vaddisznót, vagy vaddisznót is tartó vadasparkot a fertőzött terület elrendelését követő 90 napon belül kettős kerítéssel kell körülvenni vagy más az illetékes megyei főállatorvos által – a tájegységi fővadász véleményének figyelembevételével – elfogadott módszerrel kell megakadályozni a szabadtéri vaddisznóállománnyal való érintkezést. Nincs szükség kettős kerítésre akkor, ha a vadasparkot teljes egészében kerítés veszi körül és a vaddisznókat azon belül is egy másik kerítéssel körülvelt helyen tartják, továbbá ez a kerítés egyetlen szakaszán sem egyezik meg a park külső kerítésével.
- 2.3.2.8.3 Minden vaddisznót, vagy vaddisznót is tartó vadaskert esetében a HJK-nak intézkednie kell arról, hogy a vadaskertben található vaddisznó állomány az adott vadászati év végéig diagnosztikai kilövés keretében, a diagnosztikai kilövésre vonatkozó kártalanítási szabályok mellett felszámolásra kerüljön. Amennyiben a vadaskert fertőzött területbe való bekerülése és a vadászati év vége között kevesebb, mint fél év van hátra, a felszámolás időtartamát maximum fél évben kell meghatározni.
- 2.3.2.8.4 Minden vaddisznót, vagy vaddisznót is tartó vadfarm esetében a HJK-nak intézkednie kell, hogy a vadfarmon tartott vaddisznó állomány a fertőzött területbe kerülést követő fél éven belül felszámolásra kerüljön. A vadfarmok kiürítésének részletes szabályait a 9. függelék tartalmazza. A felszámolt állományokért a tulajdonosát állami kártalanítás illeti meg.
- 2.3.2.8.5 Vadfarm létesítésére vonatkozó új engedélyt a fertőzött terület fennállásának időtartama alatt az engedélyező hatóság csak a vaddisznóktól eltérő állatfajokra vonatkozóan adhat ki, és a folyamatban lévő eljárások során a vaddisznó vadfarmra történő betelepítését fel kell függeszteni.

2.3.2.9 Az ellenőrzés rendje

- 2.3.2.9.1 A HJK-nak gondoskodnia kell arról, hogy a fertőzött területnek az SZKT-n kívüli részén minden vadászatra jogosult, valamint gyűjtőhelyet üzemeltető az ASP elleni védekezéssel kapcsolatosan elrendelt és rájuk vonatkozó szabályok betartásának ellenőrzése céljából vadászati évente legalább egyszer teljes körűen, a vadászatra jogosultak ezen felül október 31-ig az állománygyérítés 40%-nak szeptember végéig történő teljesülése tekintetében ellenőrzésre kerüljenek.
- 2.3.2.9.2 A vadászati évet követően a HJK-nak minden vadászatra jogosult esetében össze kell vetni, hogy a vadászatra jogosult által a vadászati hatóságnak jelentett elhullott vaddisznók száma és a megmintázott hullák száma meggyezik-e. Ha a két adat között 5%-ot meghaladó eltérés mutatkozik akkor a HJK köteles kivizsgálni annak okát.
- 2.3.2.9.3 Amennyiben a vadászatra jogosult a mentesítési tervben előírt kötelezettségének nem, vagy nem megfelelően tesz eleget, úgy az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező élelmiszerlánc-felügyeleti szervnek bírságot kell kiszabnia, vagy egyéb intézkedést kell elrendelnie. Ha a vadászatra jogosult rajta kívül álló okból nem tudta teljesíteni a számára előírt számú vaddisznó diagnosztikai kilövését és ezt a vadászati hatóság igazolja, akkor az arra hatáskörrel rendelkező élelmiszerlánc-felügyeleti szervnek nem kell bírságot kiszabnia vagy egyéb intézkedést hoznia.
- 2.3.2.10 A takarmányozás szabályai

A fertőzött területnek az SZKT-n kívüli részén a szabadtéri vaddisznóállomány fenntartó célú etetése tilos. A vaddisznóállomány gyérítése, illetve annak előkészítése céljából a vadászatra jogosult területéhez mérten, leshelyenként hetente 10-15 kg takarmányt helyezhet ki a leshelyek közelében kialakított szórókon. Csapdázás esetén csapdánként és alkalmanként 10-15 kg takarmányt használható. A vadászatra jogosultnak nyilvántartást kell vezetnie az e célból felhasznált takarmányokról (hova, mikor, milyen, mennyi takarmányt helyezett ki). Egyéb fajok etetését úgy kell megoldani, hogy az ilyen célból kihelyezett takarmányhoz a vaddisznó ne férhessen hozzá. A HJK-nak ki kell dolgoznia e rendelkezés betartásának ellenőrzésére vonatkozó eljárást.

2.3.3 A házisertés-állományokra vonatkozó intézkedések

2.3.3.1 A sertésállományok felmérése

2.3.3.1.1A HJK-nak gondoskodnia kell arról, hogy a fertőzött terület elrendelését követő 60 napon belül a fertőzött területnek az SZKT-n kívüli részén található valamennyi sertéstelepet állatorvos keressen fel a sertésállományok korcsoportonkénti összeírása, járványügyi felülvizsgálat és/vagy az állattartók járványügyi tájékoztatása céljából. A feladatot hatósági állatorvosokkal, vagy ha ez nem megoldható, akkor szolgáltató állatorvosok Éltv. szerinti aktív közreműködésre kötelezésével kell megoldani. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.

2.3.3.1.2A HJK az összeírás eredménye alapján köteles besorolni az alábbi kategóriákba a fertőzött terület SZKT-n kívüli részén tartott sertésállományokat:

- nagylétszámú állományok
- kislétszámú árutermelő állományok,
- kislétszámú nem árutermelő állományok.

2.3.3.1.3A HJK-nak fel kell mérnie, hogy az illetékességi területén lévő sertésállományok között vannak-e ideiglenesen vagy tartósan kültéren tartott állományok. Az ilyen állományokról külön nyilvántartást kell vezetni.

2.3.3.1.4A nagylétszámú vagy kislétszámú állományok közé való besorolásnál az ÁSZ 1. számú függeléke szerinti meghatározásokat kell alapul venni. A nagylétszámú állományok mindegyikét egyben árutermelő állománynak is kell tekinteni, továbbá minden olyan kislétszámú sertésállományt árutermelő állománynak kell besorolni, amelyben a sertéseket nem saját fogyasztás céljából tartják. Kislétszámú nem árutermelő az az állomány, ahol tenyészsertéseket (sem kocát, sem kant) nem tartanak, a sertéseket kizárólag saját fogyasztás céljára hizlalják, és sem a sertések, sem a belőlük készült termékek nem hagyják el a tartási helyet.

2.3.3.1.5Ha a fertőzött területté nyilvánítás a következő naptári évben (vagy több éven keresztül) is fennáll, akkor a 2.3.3.1.1 -2.3.3.1.3. pontokban foglaltakat évente legkésőbb március 31-ig el kell végezni.

2.3.3.2 Azonnali intézkedések a sertésállományokban

A HJK ASP-vel fertőzött terület elrendelését követően haladéktalanul hatósági megfigyelés alá helyezi a sertéstartó telepeket, és elrendeli az alábbiakat:

- a) Valamennyi gazdaságban a sertéseket korcsoportok szerinti nyilvántartásba kell venni a 2.3.3.1.1 pont szerint.
- b) A gazdaságban lévő összes sertést a szállásán vagy más olyan helyen kell tartani, hogy vaddisznókkal ne érintkezhessenek,
- c) A sertéstartó telepeken takarmányt, alomanyagot úgy kell elhelyezni, hogy vaddisznók ne férhessenek hozzá.
- d) A sertéstartó épületek, illetve a telep ki- és bejáratánál megfelelő kéz és lábfertőtlenítő eszközt kell elhelyezni és azt folyamatosan működtetni.
- e) A sertéstelepek személyforgalmát a lehető legminimálisabbra kell korlátozni. Aki a sertéstelepekre be- vagy onnan kilép, köteles betartani az ASP elhurcolásának megelőzésére hozott hatósági intézkedéseket.
- f) A vaddisznóval érintkezett személyek csak átöltözés és fertőtlenítés után mehetnek sertéstartó gazdaságba.
- g) Tilos a sertéstartó telepre bevinni a kilőtt vagy elhullva talált vaddisznó bármilyen testrészét, illetve minden olyan anyagot vagy felszerelést, amely fertőződhetett az ASP vírusával.

2.3.3.3 Általános járványvédelmi (biológiai biztonsági) intézkedések

2.3.3.3.1 Mind a nagylétszámú, mind kislétszámú állományok esetében a HJK-nak fokozott figyelmet kell fordítania az ÁSZ-ban részletezett általános járványvédelmi (biológiai biztonsági) előírások betartatására. Az ÁSZ-ban foglaltakon túl valamennyi sertéstartónak be kell tartania a 6. *függelékben* foglalt, az ASP megelőzése szempontjából kiemelt jelentőségű általános járványvédelmi (biológiai biztonsági) követelményeket is. Az élelmiszerlánc-felügyeleti szervnek minden sertéstelepen végrehajtott ellenőrzés során ki kell térnie e követelmények betartására, különösen az élelmiszerhulladék (moslék) etetésére vonatkozó tilalom betartásának ellenőrzésére. Az érintett sertésállományt állami kártalanítás nélkül le kell ölni, ha bizonyítást nyer, hogy az élelmiszerhulladék (moslék) etetésre vonatkozó tilalmat szándékosan megszegték.

2.3.3.3.2 A kültéri sertéstartás helyét kettős kerítéssel körülvéve, vagy más, a HJK vezetője által elfogadott módszerrel kell megakadályoznia a házi sertések és vaddisznók érintkezését. Azt a sertésállományt, amely a telep zártságára vonatkozó előírásnak a fertőzött területtől nyilváníttástól számított 90 napon belül nem felel meg, állami kártalanítás nélkül fel kell számolni.

2.3.3.4 A kislétszámú házisertés-állományokra vonatkozó speciális járványvédelmi (biológiai biztonsági) előírások

Tekintettel arra, hogy az ÁSZ-ban előírt, kislétszámú állományokra vonatkozó járványvédelmi (biológiai biztonsági) előírások enyhébbek, mint nagylétszámú állományok esetében ezért fertőzött terület SZKT-n kívüli részén további speciális, az ASP megelőzése szempontjából fontos előírásokra van szükség.

2.3.3.4.1 Minden sertéstartónak állomány-nyilvántartást kell vezetnie, amely legalább az alábbiakat tartalmazza: az adott naptári napon tartott sertések darabszámát, korcsoporti bontásban,

állatmozgásra vonatkozó adatokat (elhullás, házi vágás, értékesítés, stb.) Az állomány-nyilvántartást és az állatszállításokhoz kapcsolódó bizonyítványokat (sertésszállító levél, állatorvosi igazolás, állattartói nyilatkozat) szigorúan meg kell őrizni (minimum 3 évig).

- 2.3.3.4.2 Nyilvántartást kell vezetni minden olyan személyről (állatorvos, inszeminátor, sertéságazati területi felelős, böllér, rokon, ismerős, stb.), akik a sertések közelébe mentek, vagy velük érintkezhetnek.
- 2.3.3.4.3 Csak az állatok tulajdonosa, vagy gondozója járhat be rendszeresen az állatok tartására szolgáló gazdasági udvarba.
- 2.3.3.4.4 Az állatok gondozásakor arra a célra elkülönített munkaruhát, és lábbelit kell használni.
- 2.3.3.4.5 A gazdasági udvarba (vagy a sertések közelébe) csak kéz és lábfertőtlenítő használatát követően lehet szabadon be- és kilépni.
- 2.3.3.4.6 Idegenek (szomszéd, vadász, stb.) csak nagyon indokolt esetben (pl. házi vágás) és az állattartó által biztosított külön munkaruhában, lábbeliben vagy egyszer használatos védőköpeny és védőlábbeli felvétele után mehetnek a sertések közelébe, amelyet dokumentálni is kell (ki, mikor, milyen célból).
- 2.3.3.4.7 Járműforgalom: Bármilyen jármű csak kerék- és járműfertőtlenítés után mehet be a sertéstartó gazdasági udvarrészebe.
- 2.3.3.4.8 Az állategészségügyi kezeléseket a szolgáltató állatorvosnak az állomány-nyilvántartásban is fel kell vezetnie (állatorvosi vizsgálat, kezelés esetén az állatorvos nevének és a vizsgálat időpontjának feljegyzése).
- 2.3.3.4.9 Állandóan vagy időszakosan karámban tartott állatok esetén biztosítani kell, hogy a házisertéseket kétsoros kerítés válassza el a vadonéló állatoktól. A kerítések egymástól való távolsága legalább 0,5 méter kell, hogy legyen és úgy kell kialakítani, hogy a két sor közötti közrezárt terület rendszeres karbantartása, gyomtalanítása elvégezhető legyen. Magassága legalább 1 méterrel meg kell haladja a bent tartott állatok marmagasságát. Zárt tartás esetén folyamatosan biztosítani kell az ingatlan körülkerítésének épségét, amely alkalmas ember, kóbor állat vagy vadon élő állat behatolásának megakadályozására. Ha a karám fala az ingatlant határoló kerítés is egyben, annak teljesen zártnak, erősnek, résmentesnek kell lennie. Minden más esetben külön kerítés szükséges, megfelelő távolságra (minimum 0,5 méter) a karámtól, úgy, hogy a közrezárt terület rendszeres karbantartása, gyomtalanítása elvégezhető legyen.
- 2.3.3.4.10 A fertőzött terület SZKT-n kívüli részén lévő sertéstartók kötelesek bejelenteni a saját célra történő vágást a járási főállatorvosnak legalább 48 órával a vágást megelőzően. A járási főállatorvos a járványügyi kockázat alapján dönt a szükséges vizsgálatok (szükség esetén virológiai vizsgálat céljából történő mintaküldés) előírásáról. Amennyiben a járási főállatorvos – a kockázatok mérlegelése alapján – szükségesnek ítéli, az Éltv. szerint aktív közreműködésre kötelezett szolgáltató állatorvos elvégzi a levágásra kerülő sertés vizsgálatát, a mintavételt és mintaküldést. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.

2.3.3.5 Megerősített passzív surveillance házisertések esetében

- 2.3.3.5.1 A sertéstartóknak az Éltv.18. § (1) bekezdés f) pontjában foglalt bejelentési kötelezettségük teljesítése során az észleléstől számított 24 órán belül kell jelenteniük a szolgáltató állatorvosnak, ha az ASP-re vagy klasszikus sertéspestisre gyanakszanak, továbbá, ha sertésük elhullott vagy megbetegedett. Ha az állattartó ASP-re vagy klasszikus sertéspestisre gyanakszik, akkor közvetlenül a HJK-nak vagy a járási főállatorvosnak, valamint a Nébih zöld számán (+36/80/263-244) keresztül is bejelentést tehet a megadott határidőn belül.
- 2.3.3.5.2 Ha a szolgáltató állatorvos az ASP vagy a klasszikus sertéspestis gyanúját állapítja meg az erre vonatkozó szakmai útmutatóban leírtak alapján, akkor haladéktalanul jelentést kell tennie a HJK-nak. A HJK-nak késlekedés nélkül vizsgálatot kell végeznie a helyszínen a gyanú megerősítése, illetve kizárása céljából. Ha a helyszíni vizsgálat során a gyanú megerősítésre kerül, akkor a 98/2003. (VIII. 22.) FVM rendelet 4. § (2) bekezdésben foglaltak szerint kell eljárni, ideértve a megfigyelési zárlat elrendelését és laboratóriumi vizsgálat céljából történő mintavételt. A megfigyelési zárlat magában foglalja az alábbi intézkedéseket:
- a) a telepen található sertéseket korcsoport szerint nyilvántartásba kell venni, a nyilvántartást naprakészen kell vezetni, beszámítva a fertőzésgyanús időszak alatt történt elléseket és elhullásokat is, és minden korcsoportban fel kell tüntetni a beteg, elhullott vagy feltehetően fertőzött sertések számát;
  - b) a nyilvántartást a hatósági állatorvosnak minden látogatáskor ellenőriznie kell;
  - c) a telepen lévő összes sertést a szállásában kell tartani vagy a gazdaságon belül olyan helyre kell elzárni, ahol el lehet különíteni a fertőzöttségre gyanús állatokat;
  - d) a telepre nem hozható be, illetve onnan nem vihető ki sertés, továbbá a járási hivatal az állatmozgások tilalmát szükség esetén kiterjesztheti más állatfajokra is;
  - e) a hatósági állatorvos engedélye nélkül a telepről nem vihető ki a serteshús, serteshúskészítmény, -ondó, -petesejt, -embrió, takarmány, eszközök, anyagok, sertéshulla vagy olyan hulladék, amely feltételezhetően terjesztheti az ASP-t, továbbá azok nem bocsáthatók kereskedelmi forgalomba sem;
  - f) személyek és járművek a telepen belül a hatósági állatorvos írásos engedélyével közlekedhetnek;
  - g) a telep, valamint a sertésistállók be- és kijáratánál fertőtlenítést kell végezni, ezért aki belép az istállókba vagy kilép onnan, annak be kell tartania az ASP vírusa széthurcolásának megakadályozására kiadott hatósági előírásokat;
  - h) a telep elhagyása előtt valamennyi szállítóeszközt gondosan fertőtleníteni kell, továbbá az ott dolgozók kizárólag a hatósági állatorvos engedélyével, fertőtlenítés és átöltözés után hagyhatják el a telepet; továbbá
  - i) járványügyi vizsgálatot kell végezni.
- 2.3.3.5.3 Az ASP hatóságilag megerősített gyanújakor a HJK-nak haladéktalanul gondoskodnia kell a mintáknak a laboratóriumba való szállításáról. A gyanú megerősítéséről a megyei főállatorvost haladéktalanul értesíteni kell. A megyei főállatorvos az országos főállatorvost 24 órán belül köteles értesíteni. A mintavétel során a 2. függelékben meghatározottak szerint kell eljárni.
- 2.3.3.5.4 Ha a szolgáltató állatorvos kizárja az ASP gyanúját, de a sertés előzetes tünetek nélkül, hirtelen elhullott, vagy annak 40 °C feletti láza három napig tartó gyógykezelés alatt sem múlt el, vagy a lázas állat a gyógykezelés ellenére elhullott, akkor a szolgáltató állatorvosnak az

ilyen egyedből (vagy egyedekből) laboratóriumi vizsgálat céljára - a megerősített ASP passzív surveillance keretében - mintákat kell küldenie a laboratóriumba. A mintavétel során a 2. függelékben meghatározottak szerint kell eljárni. A beküldés ebben az esetben a laboratóriumi vizsgálatra szánt mintákat összegyűjtő központi körjárat használatával is történhet.

- 2.3.3.5.5 Nagylétszámú sertésállományok esetében az állattartó és - amennyiben tudomására jutott - a szolgáltató állatorvos köteles jelenteni a HJK-nak, ha a napi elhullás bármely korcsoportban az elmúlt 10 nap átlagához képest megemelkedett.
- 2.3.3.5.6 Ha a fenti pontban meghatározott nagyarányú elhullásról értesül a HJK, akkor a helyszínen haladéktalanul klinikai és kórbonctani vizsgálatot köteles végezni. Az ASP gyanújának megerősítése esetén a 98/2003. (VIII. 22.) FVM rendeletben foglaltak szerint kell eljárni, ideértve a megfigyelési zárlat elrendelését és laboratóriumi vizsgálat céljából történő mintavételt. A gyanú kizárása esetén megfigyelési zárlatot nem kell elrendelni, de - a megerősített ASP passzív surveillance keretében - mintát kell venni, ha az állományban hirtelen, előzetes tünetek nélküli elhullás fordult elő, vagy olyan egyed található az állományban, amely három napig tartó gyógykezelés után is lázas, vagy ha az állomány lázas egyedei között a gyógykezelés ellenére is történt elhullás. A mintavétel során a 2. függelékben meghatározottak szerint kell eljárni.
- 2.3.3.5.7 A HJK-nak gondoskodnia kell arról, hogy a fertőzött területnek az SZKT-n kívüli részén tartott kislétszámú sertésállományok esetében az elhullott és a sertéstartók által bejelentett minden 2 hónaposnál idősebb házisertésből – a megerősített passzív surveillance keretében - megtörténjen az ASP kizárására, illetve megerősítésre irányuló laboratóriumi vizsgálat. A mintavétel végrehajtására szolgáltató állatorvosokat kell igénybe venni aktív közreműködésre kötelezéssel. Az aktív közreműködésre kötelezésre vonatkozó határozatot az érintettel való előzetes egyeztetést követően kell kiadni. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.
- 2.3.3.5.8 A HJK-nak gondoskodnia kell arról, hogy a fertőzött területnek az SZKT-n kívüli részén tartott nagylétszámú sertésállományok esetében hetente legalább két elhullott, két hónapnál idősebb sertésből mintavétel és virológiai vizsgálat céljából a laboratóriumba mintaküldés történjen a megerősített passzív surveillance keretében, ha a heti elhullás elérte vagy meghaladta ebben a korcsoportban a kettőt a telepen. Ezen felül csak akkor kell további elhullott egyedből mintát venni, ha az ASP-re gyanús vagy – összhangban a 2.3.3.5.4. ponttal - a sertés előzetes tünetek nélkül vagy a gyógykezelés ellenére hullott el. Ezekben az esetekben a mintaküldés a telepet ellátó szolgáltató állatorvos kötelessége.

2.3.3.6 Az elhullott sertések ártalmatlanításának szabályai

- 2.3.3.6.1A fertőzött területnek az SZKT-n kívüli részén elhullott házisertések hulláját 1. vagy 2. kategóriájú állati eredetű melléktermék feldolgozó üzemben kell ártalmatlanítani. Figyelemmel a betegség területen való jelenlétére, a fertőzött tartott kislétszámú sertéstelepek esetében a HJK-nak kell - az Éltv. és a 74/2013. (VIII. 30.) VM rendelet szerint - gondoskodnia az elhullott házisertések testének bejelentendő állatbetegség megelőzése során keletkezett állati eredetű melléktermékként történő ártalmatlanításáról.

2.3.3.7 Állat- és termék forgalmazás szabályozása

- 2.3.3.7.1 Élő sertések az állattartó telepet csak a járási főállatorvos előzetes engedélyével hagyhatják el. A járási főállatorvos az engedélyt az alábbiak szerint adja meg, függetlenül attól, hogy milyen kockázati területre és milyen célból – továbbtartásra vagy vágóhídra - kívánják kiszállítani a sertéseket.
- 2.3.3.7.2A fertőzött területről továbbtartásra vagy vágóhídra – közvetlen levágás céljából – történő szállítás esetén az engedély akkor adható meg, ha a 2.3.3.7.3. pontban leírt vérvizsgálat kedvező eredményén túl az alábbi klinikai vizsgálatot a szállítást megelőzően legfeljebb 24 órán belül kedvező eredménnyel elvégezték. A telep valamennyi olyan alegységében (légterében) a hatósági állatorvosnak el kell végezni a sertések klinikai vizsgálatát, amelyekben az elszállítandó sertéseket tartják. A három hónaposnál idősebb sertések esetében e vizsgálatnak magában kell foglalnia a sertések egy részének hőmérézését is. Legalább annyi sertést kell hőmérőzni, amennyi 95%-os biztonsággal lehetővé teszi a láz kimutatását, ha az 10%-os gyakorisággal fordul elő ezen alegységekben. A szállítmányt a 87/2012. (VIII. 27.) VM rendeletben előírt állategészségügyi bizonyítványnak kell kísérnie, amelyet a hatósági állatorvosnak ellen kell jegyeznie.
- 2.3.3.7.3A fertőzött területről továbbtartás vagy azonnali vágás céljából való szállítás esetén a kedvező eredményű klinikai vizsgálaton felül virológiai (PCR) vizsgálat céljára – az elszállítást megelőző 7 napon belül – alvadásban gátolt vért kell venni legalább annyi sertésből, amennyi 95%-os biztonsággal lehetővé teszi 10%-os előfordulási gyakoriság kimutatását azon alegységek (légterek) mindegyikében, amelyekből szállítás történik. A vérvételezést hatósági állatorvos felügyelete mellett kell végezni.
- 2.3.3.7.4 További feltétel, hogy csak olyan sertések szállíthatóak el, amelyek vagy a telepen születtek, vagy legalább 30 napot ott tartózkodtak, valamint a telepre a szállítást megelőző 30 napon belül fertőzött területen található más állományból nem szállítottak be sertést. Az ilyen szállítmányokat hatósági állatorvosi igazolásnak is kísérnie kell, amelyben a hatósági állatorvos a fenti feltételek teljesülését igazolja. Továbbtartás céljából történő kiszállítás esetén a magyarországi rendeltetési helyen a fertőzött területről származó sertéseket legalább 40 napig karanténozni kell.
- 2.3.3.7.5Eltérően a 2.1.3.7.4. pontban foglaltaktól a HJK – az OJK előzetes hozzájárulásával – a sertések kiszállításnak engedélyezésekor a 2014/709/EU bizottsági határozat 3. cikk (3) bekezdésében, illetve azonnali vágásra szánt állatok esetében a 3b. cikkben foglalt feltételek alapján is engedélyezheti a magyarországi rendeltetési helyre történő szállítást.
- 2.3.3.7.6A fertőzött területen tartott sertések, azok ondója, embriója vagy petesejtje Európai Unión belüli kereskedelmi forgalomba nem hozhatók, illetve harmadik országba nem szállíthatóak. E szabály alól kivételt képez, ha sertéseket, vagy azok ondóját, embrióját vagy petesejtjét egy másik tagországnak a 2014/709/EU bizottsági határozat mellékletének II vagy III. részében felsorolt területére kívánják szállítani a HJK előzetes engedélyével és a fogadó tagország hozzájárulásával. A HJK az engedélyt az OJK hozzájárulása esetén és az alábbi feltételek szerint adja meg:
- a) élő sertések esetén, ha a 2.1.3.7.3. pontban foglaltakon túl a 2014/709/EU bizottsági határozat 3. cikk (4) bekezdésben foglalt kiegészítő feltételek is teljesülnek,

- b) ondó, embrió vagy petesejt esetén a 2014/709/EU bizottsági határozat 9. cikk (2) bekezdésben foglalt feltételek szerint.

2.3.3.8 Takarmányozás, almozás

2.3.3.8.1 Az állati eredetű anyagot tartalmazó élelmiszerhulladék (moslék) etetésére vonatkozó tilalom következetes betartását minden sertéstelepen történő ellenőrzés során vizsgálnia kell az állategészségügyi hatóságnak.

2.3.3.8.2 Az engedélyezett takarmány előállítótól származó, nyilvántartott takarmányforgalmazótól vásárolt keveréktakarmányokon kívül csak olyan saját termesztésű gabona és szálas takarmány etethető, amelyet felhasználás legalább 90 napig vaddisznóktól elzártan tároltak. Friss, lekaszált fűvet és egyéb zöldtakarmányt felhasználni a fertőzött területen belül tilos.

2.3.3.8.3 Mielőtt a szalmát a sertések almozására használnák, azt 90 napig olyan helyen kell tárolni, ahol vaddisznó nem férhet hozzá.

2.3.3.8.4 A takarmányozáshoz felhasznált keveréktakarmányok, alapanyagok beszerzésének, a saját előállítású takarmány-alapanyagok betakarításának, a várakozási idő betartásának dokumentálása az állattartó feladata. Az alapanyag beszerzési, betakarítási idejének, a várakozási idő betartásának dokumentálása szintén az állattartó kötelezettsége. A nyilvántartást legalább 1 évig meg kell őrizni.

2.3.3.9 Egyéb intézkedések

2.3.3.9.1 Minden sertéstartónak írásos állategészségügyi-járványvédelmi ellátási szerződést kell kötnie egy szolgáltató állatorvossal. A szolgáltató állatorvos köteles tájékoztatni az állattartót az állategészségügyi, járványvédelmi előírások betartásának rendjéről. Fel kell hívnia a sertéstartó figyelmét a hiányosságokra, és javaslatot kell tenni ezek kijavítására. A tájékoztatást dokumentálni kell és minden érintettnek alá kell írnia.

2.3.3.9.2 A mezőgazdasági földterületekre csak a füllesztéssel ártalmatlanított trágya helyezhető ki. A trágyázásra használt eszközök, gépek használatot követő azonnali mosása és fertőtlenítése az állattartó kötelezettsége.

2.3.4 A fertőzött terület megszüntetésének feltételei

2.3.4.1 Az ASP-vel fertőzött terület megszüntetésére a 98/2003. (VIII. 22.) FVM rendelet 16. § (3) bekezdése m) pontjában és a (4) bekezdésben leírt időszak (legalább kétszer 12 hónap, összesen legalább 24 hónap) elteltét követően, a Szakértői Csoport tehet javaslatot, ha az adott terület járványügyi helyzetének elemzését követően úgy véli, hogy az ASP vírus jelenléte a területen már kizárható, illetve a betegség előfordulásával kapcsolatos kockázat elhanyagolható.

2.3.4.2 A Szakértői Csoport határozati javaslata alapján az országos főállatorvos utasításra az OJK előterjesztést készít az Európai Bizottság számára az ASP-vel fertőzött terület módosításával kapcsolatosan.

2.3.4.3 ASP-vel fertőzött terület módosítására, illetve megszüntetésére az erre vonatkozó EU bizottsági végrehajtási határozatnak az Európai Unió Hivatalos Lapjában való megjelenésének napját követően kerülhet sor.

3. FEJEZET: INTÉZKEDÉSEK A MAGAS KOCKÁZATÚ TERÜLETEN

3.1 A terület jellemzői

A magas kockázatú terület az 1. fejezetben leírt kockázatelemzés alapján az országos főállatorvos által meghatározott terület.

3.2 A vadállományra vonatkozó intézkedések

3.2.1 A vadászat szabályozása

3.2.1.1 A magas kockázatú területen a vaddisznók egyéni, valamint az egyéb vadászható állatfajok egyéni és társas vadászata állategészségügyi szempontból nem esik korlátozás alá.

3.2.1.2 A magas kockázatú területen vaddisznó társas vadászatot – beleértve a vadaskertekben folytatott társas vadászatot is - csak a HJK vezetőjének (ha a megyében nincs HJK, akkor a megyei főállatorvos) egyedi engedélye alapján lehet tartani. A HJK vezetője az engedélyt akkor adhatja meg, ha azt a vadászatra jogosult írásban kéri és *7. függelékben* foglalt, a vaddisznó társas vadászatra vonatkozó járványügyi követelmények maradéktalanul teljesülnek. Az engedély kiadásához a területileg illetékes tájegységi fővadász írásos hozzájárulása is szükséges. A kérelmet a vadászatra jogosultnak a vadászat tervezett időpontja előtt legalább 5 munkanappal - a HJK vezetője által meghatározott módon - kell írásban benyújtania. A vadászatra jogosult egyszerre több társas vadászatra megtartására is engedélyt kérhet, de ilyenkor a *7. függelék* 1.1. pontjában foglalt adatokat minden tervezett társas vadászatra külön-külön meg kell adni és az időközben esetleg bekövetkezett változásokról a vadászat tervezett időpontja előtt legalább 72 órával írásos tájékoztatást kell adni. A szomszédos vadászatra jogosultaknak a társas vadászatok időpontjait egymással össze kell hangolniuk, ennek koordinálására a HJK vezetőjének az illetékes tájegységi fővadászt kell felkérnie.

3.2.1.3 A vaddisznó társas vadászat nem engedélyezhető, ha a vadászatra jogosult területéről nem történik rendszeresen mintaküldés virológiai vizsgálat céljára elhullott vaddisznókból (a 8. függelék szerint).

3.2.1.4 Ha a vadász az általa megfigyelt vaddisznó esetében az ASP-re gyanút keltő tüneteket (elsősorban kifejezett mozgászavar vagy véres váladék ürülése a testnyílásokból) tapasztal, akkor a vadásznak diagnosztikai célból ki kell lőnie az érintett egyedeket és a tapasztalt klinikai tüneteket haladéktalanul jelentenie kell a HJK-nak (ha a megyében nincs HJK, akkor a járási főállatorvosnak). A továbbiakban a vadásznak a HJK (járási főállatorvos) utasításának megfelelően kell eljárnia.

3.2.2 Az elhullott vaddisznók bejelentése és szervezett keresése

3.2.2.1 A vadászatra jogosultak az Éltv. 18. § (1) és (2) bekezdésében foglalt bejelentési kötelezettségük teljesítése során kötelesek írásban bejelenteni - a HJK vezetője (ha a megyében nincs HJK, akkor

a megyei főállatorvos) által megadott módon - minden tudomásukra jutott elhullott vaddisznót. A bejelentést a hulla észleléstől számított 24 órán belül kell megtenni és annak tartalmazni kell a hulla fellelési helyének földrajzi koordinátáit, vagy a helyszín részletes leírását.

3.2.2.2 A bejelentési kötelezettség teljesítése érdekében a vadász az általa talált elhullott vaddisznóról köteles haladéktalanul, de legkésőbb az észlelést követő 12 órán belül tájékoztatni a vadászatra jogosultat. A vadászatra jogosultnak írásban kell e kötelezettségre felhívnia az érintettek figyelmét.

3.2.2.3 A magas kockázatú területen az elhullott vaddisznókat a *1. függelékben* foglalt részletes szabályoknak megfelelően szervezeten kell keresni. Az elhullott vaddisznók megtalálásáért állami kártalanítás jár.

3.2.3 A megerősített passzív surveillance rendszer vaddisznók esetében

3.2.3.1 A HJK vezetőjének (ha a megyében nincs HJK, akkor a járási főállatorvosnak) gondoskodnia kell arról, hogy minden bejelentett és aktív keresés során talált vaddisznó hulla esetében – a megerősített passzív surveillance keretében – a *2. függelékben* foglaltaknak megfelelő mintavétel és mintaküldés történjen az ASP kimutatására, illetve kizárására irányuló virológiai vizsgálat céljából. A mintavételt elsősorban hatósági állatorvossal vagy szolgáltató állatorvos Élvtv. szerinti aktív közreműködésre kötelezésével kell megoldani, de szükség esetén más megfelelő jártassággal rendelkező személy (pl. vadhúsvizsgáló, hivatásos vadász) is aktív közreműködésre kötelezhető. Az aktív közreműködésre vonatkozó határozatot az érintettel való előzetes egyeztetést követően kell kiadni. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.

3.2.3.2 Ha a mintavétellel megbízott személy - a megerősített passzív surveillance keretében vizsgálatra kerülő elhullott vaddisznó, vagy az aktív surveillance során megmintázott kilőtt vaddisznó esetében - az erre vonatkozó szakmai útmutatóban részletezettek alapján az ASP-re gyanút keltő kórbonctani elváltozások valamelyikét találja meg a mintavétel során, akkor ezt haladéktalanul jelentenie kell a HJK-nak (ha a megyében nincs HJK, akkor a járási főállatorvosnak). A továbbiakban a mintavétellel megbízott személynek a HJK (járási főállatorvos) utasításának megfelelően kell eljárni.

3.2.3.3 A laboratórium minden elhullott vaddisznóból virológiai (PCR) vizsgálatot végez. Pozitív eredmény esetén vírusizolálást és szekvenálást is kell végezni.

3.2.3.4 A tünetek miatt diagnosztikai célból kilőtt vaddisznókból minden esetben mintát kell venni az ASP kimutatására, illetve kizárására irányuló virológiai vizsgálat céljából. A mintavétel során az elhullott vaddisznókra vonatkozó szabályok szerint kell eljárni.

3.2.4 A vaddisznóállomány gyérítése

3.2.4.1 Az ASP megelőzése érdekében a magas kockázatú területen a vaddisznóállomány gyérítése és az egyenletes vizsgálati nyomás céljából a HJK-nak (ha a megyében nincs HJK, akkor az Élvtv. szerint arra jogosultnak) az Élvtv. szerinti diagnosztikai célú kilövést kell elrendelnie, a terület magas kockázatú területté nyilvánítását követő 15 napon belül, majd minden vadászati év kezdetén.

- 3.2.4.2 A diagnosztikai kilövést a lezárt 2019/2020-as vadászati év, mint bázisév során a vadászatra jogosult területén a vadászat során lelőtt és a diagnosztikai kilövással leölt vaddisznók száma összegének figyelembe vételével kell elrendelni. Az elérendő minimális cél minden korcsoportra vonatkozóan az így képzett összeg 150%-a. A diagnosztikai kilövés teljesítésével az állományszabályozás megvalósul, így az éves vadgazdálkodási terv állományszabályozásra vonatkozó részének tervszámait vaddisznó esetében nem kell meghatározni. Amennyiben a HJK vezetője úgy ítéli meg, hogy a fenti irányszámmal az ASP elleni védekezés stratégiai célkitűzésében foglalt alacsony állománysűrűség nem, vagy csak hosszú idő alatt valósulna meg egy adott vadászterületen, a diagnosztikai kilövés elrendelése során a fenti százaléknál jelentősen nagyobb mértékű állománygyérítésről is intézkedhet. A diagnosztikai kilövés során az előírt egyedszámok 40%-át szeptember 30-ig kell teljesíteni minden vadászati évben, a teljesítést a HJK-nak október 31-ig ellenőriznie kell. Nem teljesítés esetén az ellenőrzés megállapításairól a HJK-nak határozatot kell hoznia, amelyben előírja a vadászatra jogosult számára, hogy köteles túrni, ha az állategészségügyi hatóság külső segítség bevonását is igénybe veszi az állománygyérítést végrehajtásához. Az állománygyérítés sikeres végrehajtásához speciális eszközök (éjjellátó céltávcső és keresőtávcső, hőkamera céltávcső és keresőtávcső, hangtompító) használatára csak a tájegységi fővadászok, az erdészeti zrt-k szakszemélyzete, az erdészeti zrt-k hivatásos vadászhai és a fegyveres testületek tagjai az OJK vezetőjének rendelkezése alapján kaphatnak engedélyt. A speciális eszközök használatára jogosult személyek állománygyérítésre való aktív közreműködésre kötelezése a HJK, a kötelezett személyek speciális eszközökkel való felszerelése az OJK feladata. Amennyiben a járványügyi helyzet a védekezés, az állománygyérítés intenzitásának fokozását teszi szükségessé, a külső segítség igénybevitelét az OJK vezetője a vadászati év bármely időpontjában soron kívül is elrendelheti.
- 3.2.4.3 A kilövés végrehajtására a vadászatra jogosultat, vagy ha az eredményes végrehajtás érdekében szükséges, a mintavételre is alkalmas természetes személyt kell aktív közreműködésre kötelezni. Természetes személyek aktív közreműködésre kötelezése esetén az érintett vadászatra jogosult, a vadászati hatóság és a tájegységi fővadász javaslatot tehet a feladatot végrehajtó személyre, illetve személyekre. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.
- 3.2.4.4 A 3.2.4.1. pontban foglalt feladat végrehajtása során kizárólag egészségesnek látszó vaddisznókat kell kilőni, a megszokottól eltérően, bizonytalanul mozgó, vagy a bágyadtnak tűnő, illetve kifejezetten senyvesnek látszó és emiatt kilőtt egyedek nem számítanak bele ebbe a számba, Minden kilőtt egyedből a 4. függelék szerint kell mintát venni, a feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.
- 3.2.4.5 A vadászatra jogosult a diagnosztikai célból kilőtt vaddisznó testeket is felhasználhatja. A felhasználás tényéről a HJK-t/járási főállatorvost a felhasznált vaddisznók nagyvad azonosítójának felsorolásával az állami kártalanításra vonatkozó havi jelentés leadásával egy időben köteles tájékoztatni. Ebben az esetben a 3.2.7. pontban foglaltaknak megfelelően kell eljárni. Minden más esetben a diagnosztikai célból kilőtt vaddisznó testeket állami költségre ártalmatlanítani kell.
- 3.2.4.6 Az a vadászatra jogosult, amelynek a területén a vaddisznót kilőtték, a fel nem használt, ártalmatlanított egyedek után állami kártalanításra jogosult.

3.2.4.7 Az állománygyérítés érdekében diagnosztikai célból kilőtt minden egyed esetén a laboratórium virológiai (PCR) vizsgálatot végez. A beküldő állatorvosnak a kísérő iratra (megrendelőre) fel kell vezetnie, hogy „Gyérítés céljából kilőtt vaddisznó”.

3.2.5 Az ártalmatlanítás szabályai

3.2.5.1 A magas kockázatú területen elhullott vaddisznók, a tünetek miatt diagnosztikai célból kilőtt vaddisznók (vaddisznóhulla) ártalmatlanítását 1. kategóriájú állati eredetű melléktermék feldolgozóban kell elvégezni. Ennek érdekében gyűjtőhelyeket kell működtetni a vaddisznó testek összegyűjtésére és az ártalmatlanításra való elszállításig történő tárolására. Az állománygyérítés érdekében diagnosztikai célból kilőtt, fel nem használt vaddisznó testeket is ezekre a gyűjtőhelyekre kell beszállítani. A gyűjtőhelyen minden nap át kell venni a vaddisznó testeket, a be- és kiszállításról nyilvántartást kell vezetni. A virológiai vizsgálat céljából történő mintavételt a gyűjtőhelyen kell elvégezni. A gyűjtőhely üzemeltetéséért állami kártalanítás jár.

3.2.5.2 A vaddisznóhullák gyűjtőhelyekre történő beszállítására a vadászatra jogosultakat vagy más arra alkalmas jogi személyeket, illetve természetes személyeket kell aktív közreműködésre kötelezni. A beszállítás során a csorgás- és csepegés-mentességet biztosítani kell, összhangban 5. függelék 1. pontjában foglalt, a testek szállítására vonatkozó rendelkezéssel. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.

3.2.5.3 Ha az 1. kategóriájú állati eredetű melléktermék feldolgozóban történő feldolgozás akadályba ütközik, akkor az 5. függelékben foglalt részletes szabályok szerint kell eljárni. A vaddisznóhullák esetében a feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.

3.2.5.4 Az ártalmatlanítás elvégzését a járási főállatorvos ellenőrzi és az ellenőrzés kedvező eredménye alapján igazolja a teljesítést.

3.2.5.5 Az ASP szempontjából magas kockázatú területen a kilőtt, felhasználásra kerülő vaddisznók zsigereit a vadászatra jogosultaknak össze kell gyűjteniük állati eredetű melléktermék feldolgozóba való szállítás, illetve - ha az állati eredetű melléktermék feldolgozóba szállítás akadályba ütközik - a vadászatra jogosult által az elhullott vaddisznók ártalmatlanítására létesített gödörben való ártalmatlanítás céljából. A zsigerek ártalmatlanítása csak kivételesen történhet helyszíni elásással. A gödörben történő elhelyezés vagy az elásás esetén az érintett területet az ASP vírusával szemben hatékony fertőtlenítőszerrel le kell locsolni. A társas vadászat során kilőtt vaddisznók zsigereit a 7. függelék 1.8. pontja szerinti, erre kijelölt helyen lehet végezni. Egyéni vadászat során elejtett vaddisznók esetében is a kijelölt helyen kell végezni a zsigereit.

3.2.6 Aktív (célzott) surveillance

3.2.6.1 A magas kockázatú területen mind a vadászat, mind az állománygyérítés érdekében diagnosztikai célból kilőtt minden egészséges vaddisznó esetében mintát kell venni virológiai vizsgálat céljára.

3.2.6.2 A vadászat során kilőtt egészséges vaddisznók esetében virológiai vizsgálat céljára a vadászatra jogosult megbízottjának a 4. függelékben foglaltaknak megfelelően véralvadékokat (elsősorban szívből, esetleg valamely nagyobb érből), továbbá mandula mintát kell vennie. A mintavételnél

oda kell figyelni arra, hogy a mellüregbe vagy a hasüregbe kifolyt vérből nem szabad mintát venni. A mintavevőnek a mintaazonosító lap hiánytalan és pontos kitöltésére fokozott figyelmet kell fordítani. A kilövés helyét vagy földrajzi koordináta (GPS) feltüntetésével kell megadni, vagy ha ezt megbízhatóan nem tudják meghatározni a mintavételkor, akkor úgy kell a helyet megjelölni, hogy szükség esetén ez pótolható legyen.

3.2.6.3 Az ASP szempontjából magas kockázatú területen található vadászatra jogosultaknak a vadászat során kilőtt vaddisznókból vett mintákat a kitöltött mintaazonosító lappal együtt a vadászatot követő napon 8-10 óra között kell leadniuk kijelölt mintaátvevő helyek valamelyikén, függetlenül attól, hogy a kilövés vagy a mintaátvétel napja milyen napra esik. A HJK (ha a megyében nincs HJK, akkor a megyei főállatorvos) köteles arról gondoskodni, hogy elegendő mintaátvevő hely álljon rendelkezésre, ahol minden nap (hétfőig és ünnepnapokon is) 8-10 óra között átveszik a mintákat. Ennek érdekében a HJK-nak intézkednie kell, hogy minden mintaátvevő hely rendelkezzen az ehhez szükséges személyi és tárgyi feltételekkel és az állatorvosi kísérőirat (vizsgálati megrendelő) kiállítására a mintaátvevő helyen is lehetőség legyen a mintaátvételi időben. A leadott mintáknak a laboratóriumba történő szállításról minden nap a Nébih gondoskodik.

3.2.7 A vadászat során kilőtt vaddisznó testekre vonatkozó szabályok

3.2.7.1 A magas kockázatú területen kilőtt - ide értve az állománygyérítés során diagnosztikai célból kilőtt, felhasznált egyedeket - valamennyi vaddisznó teste, vagy annak bármely része csak a laboratórium által a véralvadékból elvégzett virológiai (PCR) vizsgálat negatív eredményének kézhezvételét követően használható fel. A vadászok részére trófea is csak negatív eredményt szolgáltató állatból adható ki. Ha az eredmény nem negatív, akkor a nem negatív eredményt adó egyed testét és mindazokat a vaddisznó testeket, amelyekkel érintkezhetett, el kell kobozni és 1. kategóriájú melléktermékként ártalmatlanítani kell. Az elkobzott testekért – mint megsemmisített termékért - állami kártalanítás jár. A tárolót a kitarolás után takarítani és fertőtleníteni kell.

3.2.7.2 A virológiai vizsgálat negatív eredményének megérkezését megelőzően a magas kockázatú területen kilőtt vaddisznók teste a vadászterületet nem hagyhatja el, a felhasználás nélkül ártalmatlanításra kerülő testek kivételével. A testeket a Nébih által biztosított vagy a vadászatra jogosult által beszerzett vadhűtőben, illetve a vadászterületen található, az elejtett vad kezelésének és értékesítésének élelmiszer-higiéniai feltételeiről szóló 43/2011. (V. 26.) VM rendelet [a továbbiakban: 43/2011. (V. 26.) VM rendelet] alapján korábban már nyilvántartásba vett vadbegyűjtőben függesztve kell tárolni a laboratóriumi vizsgálati eredmény megérkezéséig. A testek a tárolás során egymással nem érintkezhetnek. Ha a 43/2011. (V. 26.) VM rendeletben előírt, a vadászatra jogosult által üzemeltetett vadbegyűjtőre vonatkozó feltételek nem teljesülnek, akkor a rendeletben foglaltakkal összhangban a vadászatra jogosult a vadhűtőben tárolt testeket a negatív virológia eredmény megérkezést követően csak közvetlenül vadfeldolgozónak vagy az élelmiszer-higiéniairól szóló 852/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet [a továbbiakban: 852/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet] előírásainak megfelelő vadbegyűjtőnek adhatja át, illetve értékesítheti. Ezen felül a 43/2011. (V. 26.) VM rendeletben foglaltak szerint a vadhűtőben tárolt testeket magánfogyasztásra, mint végső fogyasztó felhasználhatja, illetve a vadászjeggyel rendelkező elejtőnek átadhatja, eladhatja.

3.2.7.3 Ha a vadászatra jogosult nem rendelkezik vadhűtővel, illetve a területén nincs korábban már nyilvántartásba vett vadbegyűjtő, akkor a fentiekől eltérően a HJK (ha a megyében nincs HJK, akkor a járási főállatorvos) engedélyével a vadászatra jogosult felhasználásra szánt testeket csorgásmentes járművön – már a negatív virológiai eredmény megérkezése előtt - elszállíthatja egy a vadászterületen kívüli, de még a magas kockázatú területen belül található és a magas kockázatú terület elhagyása nélkül elérhető, a 852/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet előírásainak megfelelő vadbegyűjtőbe. A szállítás során úgy kell eljárni, hogy a testek egymást ne szennyezzék. Törekedni kell a függesztve szállításra. A szállítójárműveket és a szállításban közreműködő személyeket fertőtleníteni kell. A vadászatra jogosultnak, illetve a vadbegyűjtő üzemeltetőjének nyilvántartást kell vezetnie a tárolt egyedek nagyvad azonosítójáról, a betárolás idejéről, a laboreredményről, az eredményközlő számáról és a kitérés idejéről. A HJK (járási főállatorvos) által kijelölt hatósági állatorvosnak a nyilvántartást legalább havonta ellenőriznie és az ellenőrzést aláírásával dokumentálnia kell

3.2.7.4 A HJK vezetője (ha a megyében nincs HJK, akkor a megyei főállatorvos) külön kérelemre engedélyezheti, hogy a szomszédos vadászatra jogosultak egy vadhűtőt közösen üzemeltessenek, ha a vadászati évben kilőtt vaddisznók alacsony száma ezt indokolja.

3.2.7.5 A 2014/709/EU bizottsági végrehajtási határozat értelmében a magas kockázatú területről a kilőtt vaddisznók teste a negatív eredmény birtokában is csak magyarországi rendeltetési helyre szállítható, továbbá a test vagy az abból származó hús és egyéb termék kizárólag Magyarország területén kerülhet forgalomba. Az így forgalomba hozott terméket a 2014/709/EU bizottsági végrehajtási határozat 16. cikke szerinti (téglalap alakú, két egymást keresztező vonallal áthúzott) jelöléssel kell ellátni. Ha a magas kockázatú területen a vadászatra jogosult a kilőtt vaddisznók testét nem tudja értékesíteni, akkor testeket 1. kategóriájú állati eredetű melléktermékeknek kell tekinteni és mintavétel után állami költségre ártalmatlanítani kell. E testek – mint megsemmisített termékek - után állami kártalanítás illeti meg a vadászatra jogosultat.

3.2.8 Az élő vaddisznó szállítása

3.2.8.1 Élő vaddisznót (ideértve a szabad területen és a vadaskertben élő vaddisznókat is) a magas kockázatú területen kívülre és a magas kockázatú területen belül is tilos szállítani. Magas kockázatú területen lévő vadaskertbe élő vaddisznó – a 9. függelékben részletezett feltételek teljesülése esetén - csak fertőzött vagy magas kockázatú területen lévő vadfarmról szállítható be, vadon élő vaddisznók befogásával vagy másik vadaskertből való átszállításával történő feltöltésük tilos! A magas kockázatú területen lévő engedélyezett vadfarmról magas kockázatú területen lévő vadaskertbe, vadsparkba vagy vadfarmra a HJK (ha a megyében nincs HJK, akkor a járási főállatorvos) engedélyével szabad élő vaddisznót kiszállítani. A HJK (járási főállatorvos) az engedélyt akkor adhatja meg, ha a szállítást megelőző 7 napon belül vett alvadásban gátolt vérmintából 5%-os előfordulás és 95%-os biztonság mellett végzett virológiai (PCR) vizsgálat negatív eredményre vezetett. A megmintázandó állatok számát a létesítményben tartott vaddisznóállomány létszáma alapján kell meghatározni. Az olyan vadaskert, vadspark vagy vadfarm vaddisznóállományát állami kártalanítás nélkül ki kell löni, illetve fel kell számolni, ahol bizonyítást nyert, hogy a szállítással kapcsolatos szabályokat megszegték. Magas kockázatú területen lévő vadfarmról élő vaddisznó alacsonyabb kockázatú területre történő kiszállítása a 9. függelékben foglaltak alapján történhet.

3.2.9 A vadaskertekre, vadasparkokra, vadfarmokra vonatkozó egyéb előírások

3.2.9.1 A magas kockázatú területen minden vaddisznót, vagy vaddisznót is tartó vadaskertet, vadasparkot és vadfarmot a magas kockázatú területbe való sorolást követő 90 napon belül kettős kerítéssel kell körülvenni vagy más, a HJK vezetője (ha a megyében nincs HJK, akkor a megyei főállatorvos) által – a tájegységi fővadász véleményének figyelembevételével – elfogadott módszerrel kell megakadályozni a szabadtéri vaddisznóállománnyal való érintkezést. Ha ez határidőre nem történik meg, az állományt állami kártalanítás nélkül ki kell löni, illetve fel kell számolni.

A vadasparkok esetében azonban nincs szükség kettős kerítésre akkor, ha a vadasparkot teljes egészében kerítés veszi körül és a vaddisznókat azon belül is egy másik kerítéssel körülvett helyen tartják, továbbá ez a kerítés egyetlen szakaszán sem egyezik meg a park külső kerítésével.

3.2.9.2. Vadfarm létesítésére engedélyt magas kockázatú területen az engedélyező hatóság csak a vaddisznóktól eltérő állatfajokra vonatkozóan adhat ki.

3.2.10 Az ellenőrzés rendje

3.2.10.1 A HJK (ha nincs a megyében HJK, akkor a járási főállatorvos) köteles gondoskodni arról, hogy a magas kockázatú területen minden vaddisznót tartó, vagy vaddisznót is tartó vadaskertben, vadasparkban és vadfarmon rendszeresen ellenőrzésre kerüljön, hogy nem történik-e az előírások ellenére élelmiszerhulladék (moslék) etetés. Az érintett állományt állami kártalanítás nélkül ki kell löni, ha bizonyítást nyer, hogy az élelmiszerhulladék (moslék) etetésre vonatkozó tilalmat szándékosan megszegették.

3.2.10.2 A HJK-nak (járási főállatorvosnak) gondoskodnia kell arról, hogy a magas kockázatú területen minden vadászatra jogosult, valamint gyűjtőhelyet üzemeltető az ASP elleni védekezéssel kapcsolatosan elrendelt és rájuk vonatkozó szabályok betartásának ellenőrzése céljából vadászati évente legalább egyszer teljes körűen, a vadászatra jogosultak ezen felül október 31-ig az állománygyérintés 40%-nak szeptember végéig történő teljesülése tekintetében ellenőrzésre kerüljenek. Amennyiben az állománygyérintés a vadászati év végéig sem kerül teljesítésre, a vadászatra jogosultnak jelentést kell küldenie a HJK részére az elmaradás okairól. Amennyiben a vadászatra jogosult a mentesítési tervben előírt kötelezettségének nem, vagy nem megfelelően tesz eleget, úgy az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező élelmiszerlánc-felügyeleti szervnek bírságot kell kiszabnia, vagy egyéb intézkedést kell elrendelnie.

3.2.10.3 A vadászati évet követően a HJK-nak (járási főállatorvosnak) minden vadászatra jogosult esetében össze kell vetni, hogy a vadászatra jogosult által a vadászati hatóságnak jelentett elhullott vaddisznók száma és a megmintázott hullák száma megegyezik-e. Ha a két adat között 5%-ot meghaladó eltérés mutatkozik, akkor a HJK (járási főállatorvos) köteles kivizsgálni annak okát.

3.2.11 A takarmányozás szabályai

3.2.11.1. A magas kockázatú területeken a szabadon élő vaddisznók állományfenntartás céljából történő takarmányozása tilos! A vaddisznók etetése csak vadászati célból, valamint a vaddisznóállomány gyérintése, illetve annak előkészítése céljából engedélyezett. A fenti célra

használt takarmány mennyisége leshelyenként nem haladhatja meg a 10-15 kg mennyiséget hetente. Csapdázás esetén csapdánként és alkalmanként 10-15 kg takarmány használható. A vadászatra jogosultnak nyilvántartást kell vezetnie az e célból felhasznált takarmányokról (hova, mikor, milyen, mennyi takarmányt helyezett ki). Egyéb fajok etetését úgy kell megoldani, hogy az ilyen célból kihelyezett takarmányhoz a vaddisznó ne férhessen hozzá. A HJK-nak (megyei főállatorvosnak) ki kell dolgoznia e rendelkezés betartásának ellenőrzésére vonatkozó eljárását.

3.3 A házisertés-állományokra vonatkozó intézkedések

3.3.1 A sertésállományok felmérése

3.3.1.1 A HJK-nak (ha nincs a megyében HJK, akkor a járási főállatorvosnak) gondoskodnia kell arról, hogy a terület elrendelését követő 60 napon belül a magas kockázatú területen található valamennyi sertéstelepet állatorvos keressen fel a sertésállományok korcsoportonkénti összeírása, járványügyi felülvizsgálat és/vagy az állattartók járványügyi tájékoztatása céljából. A feladatot hatósági állatorvosokkal, vagy ha ez nem megoldható, akkor szolgáltató állatorvosok Éltv. szerinti aktív közreműködésre kötelezésével kell megoldani. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.

3.3.1.2 A HJK (járási főállatorvos) az összeírás eredménye alapján köteles besorolni az alábbi kategóriákba a magas kockázatú területen tartott sertésállományokat:

- nagylétszámú állományok
- kislétszámú árutermelő állományok,
- kislétszámú nem árutermelő állományok.

3.3.1.3 A HJK-nak (járási főállatorvosnak) fel kell mérnie, hogy az illetékességi területén lévő sertésállományok között vannak-e ideiglenesen vagy tartósan kültéren tartott állományok. Az ilyen állományokról külön nyilvántartást kell vezetni.

3.3.1.4 A nagylétszámú vagy kislétszámú állományok közé való besorolásnál az ÁSZ 1. számú függeléke szerinti meghatározásokat kell alapul venni. A nagylétszámú állományok mindegyikét egyben árutermelő állománynak is kell tekinteni, továbbá minden olyan kislétszámú sertésállományt árutermelő állománynak kell besorolni, amelyben a sertéseket nem saját fogyasztás céljából tartják. Kislétszámú nem árutermelő az az állomány, ahol tenyészsertéseket (sem kocát, sem kant) nem tartanak, a sertéseket kizárólag saját fogyasztás céljára hizlalják, és sem a sertések, sem a belőlük készült termékek nem hagyják el a tartási helyet.

3.3.1.5 A magas kockázatú területen a 3.3.1.1-3.3.1.3 pontokban foglaltakat a magas kockázatú besorolást követő naptári évtől kezdődően minden évben legkésőbb március 31-ig el kell végezni.

3.3.2 Általános járványvédelmi (biológiai biztonsági) intézkedések

3.3.2.1 Mind a nagylétszámú, mind kislétszámú állományok esetében a HJK-nak (ha nincs a megyében HJK, a járási főállatorvosnak) fokozott figyelmet kell fordítania az ÁSZ-ban részletezett általános járványvédelmi (biológiai biztonsági) előírások betartására. Az ÁSZ-ban foglaltakon túl valamennyi sertésstartónak be kell tartania a 6. függelékben foglalt, az ASP megelőzése szempontjából kiemelt jelentőségű általános járványvédelmi (biológiai biztonsági) követelményeket is. Az élelmiszerlánc-felügyeleti szervnek minden sertéstelepen végrehajtott

ellenőrzés során ki kell térnie e követelmények betartására, különösen az élelmiszerhulladék (moslék) etetésére vonatkozó tilalom betartásának ellenőrzésére. Az érintett sertésállományt állami kártalanítás nélkül le kell ölni, ha bizonyítást nyer, hogy az élelmiszerhulladék (moslék) etetésre vonatkozó tilalmat szándékosan megszegtek.

3.3.2.2 A kültéri sertéstartás helyét kettős kerítéssel körülvéve, vagy más, a HJK vezetője (ha nincs a megyében HJK, akkor a megyei főállatorvos) által elfogadott módszerrel kell megakadályoznia a házi sertések és vaddisznók érintkezését. Azt a sertésállományt, amely a telep zártságára vonatkozó előírásnak a magas kockázatú területbe való sorolást követő 90 napon nem tesz eleget, állami kártalanítás nélkül fel kell számolni.

3.3.3 Megerősített passzív surveillance házisertések esetében

3.3.3.1 A sertéstartóknak az Éltv. 18. § (1) bekezdés f) pontjában foglalt bejelentési kötelezettségük teljesítése során az észleléstől számított 24 órán belül kell jelenteniük a szolgáltató állatorvosnak, ha az ASP-re vagy klasszikus sertéspestisre gyanakszanak, továbbá, ha sertésük elhullott vagy megbetegedett. Ha az állattartó ASP-re vagy klasszikus sertéspestisre gyanakszik, akkor közvetlenül a HJK-nak, a járási főállatorvosnak vagy a Nébih zöld számán (+36/80/263-244) keresztül is bejelentést tehet a megadott határidőn belül.

3.3.3.2 Ha a szolgáltató állatorvos az ASP vagy a klasszikus sertéspestis gyanúját állapítja meg az erre vonatkozó szakmai útmutatóban leírtak alapján, akkor haladéktalanul jelentést kell tennie a HJK-nak (ha nincs a megyében HJK, akkor a járási főállatorvosnak). A HJK-nak/járási főállatorvosnak - vagy az általa megbízott hatósági állatorvosnak - késlekedés nélkül vizsgálatot kell végeznie a helyszínen a gyanú megerősítése, illetve kizárása céljából. Ha a helyszíni vizsgálat során a gyanú megerősítésre kerül, akkor a 98/2003. (VIII. 22.) FVM rendelet 4. § (2) bekezdésben foglaltak szerint kell eljárni, ideértve a megfigyelési zárlat elrendelését és laboratóriumi vizsgálat céljából történő mintavételt. A megfigyelési zárlat magában foglalja az alábbi intézkedéseket:

a) a telepen található sertéseket korcsoport szerint nyilvántartásba kell venni, a nyilvántartást naprakészen kell vezetni, beszámítva a fertőzésgyanús időszak alatt történt elléseket és elhullásokat is, és minden korcsoportban fel kell tüntetni a beteg, elhullott vagy feltehetően fertőzött sertések számát;

b) a nyilvántartást a hatósági állatorvosnak minden látogatáskor ellenőriznie kell;

c) a telepen lévő összes sertést a szállásában kell tartani vagy a gazdaságon belül olyan helyre kell elzárni, ahol el lehet különíteni a fertőzöttségre gyanús állatokat;

d) a telepre nem hozható be, illetve onnan nem vihető ki sertés, továbbá a járási hivatal az állatmozgások tilalmát szükség esetén kiterjesztheti más állatfajokra is;

e) a hatósági állatorvos engedélye nélkül a telepről nem vihető ki a serteshús, serteshúskészítmény, -ondó, -petesejt, -embrió, takarmány, eszközök, anyagok, serteshulla vagy olyan hulladék, amely feltételezhetően terjesztheti az ASP-t, továbbá azok nem bocsáthatók kereskedelmi forgalomba sem;

f) személyek és járművek a telepen belül a hatósági állatorvos írásos engedélyével közlekedhetnek;

g) a telep, valamint a sertésistállók be- és kijáratánál fertőtlenítést kell végezni, ezért aki belép az istállókba vagy kilép onnan, be kell tartania az ASP vírusa széthurcolásának megakadályozására kiadott hatósági előírásokat;

h) a telep elhagyása előtt valamennyi szállítóeszközt gondosan fertőtleníteni kell, továbbá az ott dolgozók kizárólag a hatósági állatorvos engedélyével, fertőtlenítés és átöltözés után hagyhatják el a telepet; továbbá

i) járványügyi vizsgálatot kell végezni.

3.3.3.3 Az ASP hatóságilag megerősített gyanújakor a HJK-nak (járási főállatorvosnak) haladéktalanul gondoskodnia kell a mintáknak a laboratóriumba való szállításáról. A gyanú megerősítéséről a megyei főállatorvost haladéktalanul értesíteni kell. A megyei főállatorvos az országos főállatorvost 24 órán belül köteles értesíteni. A mintavétel során a 3. függelékben meghatározottak szerint kell eljárni.

3.3.3.4 Ha a szolgáltató állatorvos kizárja az ASP gyanúját, de a sertés előzetes tünetek nélkül, hirtelen elhullott, vagy annak 40°C feletti láza három napig tartó gyógykezelés alatt sem múlt el, vagy a lázas állat a gyógykezelés ellenére elhullott, akkor a szolgáltató állatorvosnak az ilyen egyedből (vagy egyedekből) laboratóriumi vizsgálat céljára - a megerősített ASP passzív surveillance keretében - mintákat kell küldenie a laboratóriumba. A mintavétel során a 2. függelékben meghatározottak szerint kell eljárni. A beküldés ebben az esetben a laboratóriumi vizsgálatra szánt mintákat összegyűjtő központi körjárat használatával is történhet.

3.3.3.5 Nagylétszámú sertésállományok esetében az állattartó és - amennyiben tudomására jutott - a szolgáltató állatorvos köteles jelenteni a HJK-nak (járási főállatorvosnak), ha a napi elhullás bármely korcsoportban az elmúlt 10 nap átlagához képest megemelkedett.

3.3.3.6 Ha a fenti pontban meghatározott nagyarányú elhullásról értesül a HJK (járási főállatorvos), akkor ő vagy az általa kijelölt hatósági állatorvos a helyszínen haladéktalanul klinikai és kórbonctani vizsgálatot köteles végezni. Az ASP gyanújának megerősítése esetén a 98/2003. (VIII. 22.) FVM rendeletben foglaltak szerint kell eljárni, ideértve a megfigyelési zárlat elrendelését és laboratóriumi vizsgálat céljából történő mintavételt. A gyanú kizárása esetén megfigyelési zárlatot nem kell elrendelni, de - a megerősített ASP passzív surveillance keretében - mintát kell venni, ha az állományban hirtelen, előzetes tünetek nélküli elhullás fordult elő, vagy olyan egyed található az állományban, amely három napig tartó gyógykezelés után is lázas, vagy ha az állomány lázas egyedei között a gyógykezelés ellenére is történt elhullás. A mintavétel során a 2. függelékben meghatározottak szerint kell eljárni.

3.3.3.7 A HJK-nak (járási főállatorvosnak) gondoskodnia kell arról, hogy a magas kockázatú területen tartott kislétszámú sertésállományok esetében az elhullott és a sertéstartók által bejelentett minden 2 hónaposnál idősebb házisertésből – a megerősített passzív surveillance keretében - megtörténjen az ASP kizárására, illetve megerősítésre irányuló laboratóriumi vizsgálat. A mintavétel végrehajtására szolgáltató állatorvosokat kell igénybe venni aktív közreműködésre kötelezéssel. Az aktív közreműködésre kötelezésre vonatkozó határozatot az érintettel való előzetes egyeztetést követően kell kiadni. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.

3.3.3.8 A HJK-nak (járási főállatorvosnak) gondoskodnia kell arról, hogy a magas kockázatú területen tartott nagylétszámú sertésállományok esetében hetente legalább két elhullott, két hónapnál idősebb sertésből mintavétel és virológiai vizsgálat céljából a laboratóriumba mintaküldés történjen a megerősített passzív surveillance keretében, ha a heti elhullás elérte vagy meghaladta ebben a korcsoportban a kettőt a telepen. Ezen felül csak akkor kell további elhullott egyedből mintát venni, ha az ASP-re gyanús vagy – összhangban a 3.3.3.4. ponttal - a sertés előzetes

tünetek nélkül vagy a gyógykezelés ellenére hullott el. Ezekben az esetekben a mintaküldés a telepet ellátó szolgáltató állatorvos kötelessége.

3.3.4 Az elhullott sertések ártalmatlanításának szabályai

A magas kockázatú területen tartott és elhullott házisertések hulláját 1. vagy 2. kategóriájú állati eredetű melléktermék feldolgozó üzemben kell ártalmatlanítani. Figyelemmel a betegség behurcolásának fokozott kockázatára, a magas kockázatú területen tartott kislétszámú sertéstelepek esetében a HJK-nak (járási főállatorvosnak) kell - az Éltv. és a 74/2013. (VIII. 30.) VM rendelet szerint - gondoskodnia az elhullott házisertések testének bejelentendő állatbetegség megelőzése során keletkezett állati eredetű melléktermékként történő ártalmatlanításáról.

3.3.5 Az állat- és termékforgalmazás szabályozása

3.3.5.1 A magas kockázatú területen belül és a magas kockázatú területről az ország más területére élő házisertések korlátozás nélkül szállíthatók.

3.3.5.2 Európai uniós tagállamba vagy harmadik ország területére az élő házisertések a magas kockázatú területről csak a 2014/709/EU bizottsági végrehajtási határozat 8. cikkének (2) bekezdésében foglalt feltételek teljesülése mellett szállíthatók. Harmadik országok esetében ezen felül a jóváhagyott állategészségügyi bizonyítványban foglalt egyéb feltételeket is teljesíteni kell.

3.3.5.3 A magas kockázatú területen legalább 30 napja tartott sertésektől származó sertéshús, sertéshúskészítmények, illetve egyéb termékek országon belüli vagy más európai uniós tagállamba történő szállítására nincs korlátozás. Harmadik országok esetében a jóváhagyott állategészségügyi bizonyítványban foglalt feltételeket kell teljesíteni.

3.3.6 Takarmányozás, almozás

3.3.6.1 Az állati eredetű anyagot tartalmazó élelmiszerhulladék (moslék) etetésére vonatkozó tilalom következetes betartását minden sertéstelepen történő ellenőrzés során vizsgálnia kell az állategészségügyi hatóságnak.

3.3.6.2 Az engedélyezett takarmányelőállítótól származó, és a nyilvántartott takarmányforgalmazótól vásárolt keveréktakarmányokon kívül csak olyan saját termesztésű gabona és szálas takarmány etethető, amelyet felhasználás legalább 90 napig vaddisznóktól elzártan tároltak.

3.3.6.3 Mielőtt szalmát a sertések almozására felhasználnák, azt 90 napig olyan helyen kell tárolni, ahol vaddisznó nem férhet hozzájuk.

3.3.6.4 A takarmányozáshoz felhasznált keveréktakarmányok, alapanyagok beszerzésének, a saját előállítású takarmány-alapanyagok betakarításának, a várakozási idő betartásának dokumentálása az állattartó feladata. Az alomanyag beszerzési, betakarítási idejének, a várakozási idő betartásának dokumentálása szintén az állattartó kötelezettsége. A nyilvántartást legalább 1 évig meg kell őrizni.

3.3.7 A megszüntetés feltételei

Az adott vadgazdálkodási egység magas kockázatú területi besorolása addig tart, amíg az elvégzett kockázatbecslés értelmében a terület már közepes vagy alacsony kockázatúnak minősül és az Európai Bizottság hozzájárult a 2014/709/EU bizottsági végrehajtási határozat melléklete II. részének módosításához.

4. FEJEZET: INTÉZKEDÉSEK A KÖZEPES KOCKÁZATÚ TERÜLETEN

4.1. A terület jellemzői

A közepes kockázatú terület az 1. fejezetben leírt kockázatelemzés alapján az országos főállatorvos által meghatározott terület.

4.2. A vadállományra vonatkozó intézkedések

4.2.1. A vadászat szabályozása

4.2.1.1. A közepes kockázatú területen sem a vadászok egyéni és társas vadászata, sem az egyéb vadászható állatfajok egyéni és társas vadászata állategészségügyi szempontból nem esik korlátozás alá.

4.2.1.2. Ha a vadász az általa megfigyelt vadászó esetében az ASP-re gyanút keltő tüneteket (elsősorban kifejezett mozgászavar vagy véres váladék ürülése a testnyílásokból) tapasztal, akkor a vadásznak diagnosztikai célból ki kell lőnie az érintett egyedeket és a tapasztalt klinikai tüneteket haladéktalanul jelentenie kell a járási főállatorvosnak. A továbbiakban a vadásznak a járási főállatorvos utasításának megfelelően kell eljárnia.

4.2.2. Az elhullott vadászok bejelentése és szervezett keresése

4.2.2.1. A vadászatra jogosultak az Éltv. 18. § (1) és (2) bekezdésében foglalt bejelentési kötelezettségük teljesítése során kötelesek írásban bejelenteni - az illetékes megyei főállatorvos által megadott módon - minden tudomásukra jutott elhullott vadászot. A bejelentést a hulla észleléstől számított 24 órán belül kell megtenni és annak tartalmazni kell a hulla fellelési helyének földrajzi koordinátáit, vagy a helyszín részletes leírását.

4.2.2.2. A bejelentési kötelezettség teljesítése érdekében a vadász az általa talált elhullott vadászóról köteles haladéktalanul, de legkésőbb az észlelést követő 12 órán belül tájékoztatni a vadászatra jogosultat. A vadászatra jogosultnak írásban kell e kötelezettségre felhívnia az érintettek figyelmét.

4.2.2.3. A közepes kockázatú területen a terület besorolására vonatkozó határozat közzétételétől számított 15. napot követően az elhullott vadászokat a vadászatra jogosultaknak vagy az általuk javasolt természetes személyeknek az Éltv. szerinti aktív közreműködésre kötelezés alapján szervezeten és rendszeresen kell keresniük. az *1. függelékben* részletezett szabályoknak megfelelően. Az elhullott vadászok megtalálásáért állami kártalanítás jár.

4.2.3. A megerősített passzív surveillance rendszer vadászok esetében

- 4.2.3.1. A járási főállatorvosnak gondoskodnia kell arról, hogy minden bejelentett és az aktív keresés során talált vaddisznóhulla esetében – a megerősített passzív surveillance keretében – a 2. *függelékben* foglaltaknak megfelelő mintavétel és mintaküldés történjen az ASP kimutatására, illetve kizárására irányuló virológiai vizsgálat céljából. A mintavételt elsősorban hatósági állatorvossal vagy szolgáltató állatorvos Éltv. szerinti aktív közreműködésre kötelezésével kell megoldani, de szükség esetén más megfelelő jártassággal rendelkező személy (pl. vadhúsvizsgáló, hivatásos vadász) is aktív közreműködésre kötelezhető. Az aktív közreműködésre vonatkozó határozatot az érintettel való előzetes egyeztetést követően kell kiadni. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.
- 4.2.3.2. Ha a mintavétellel megbízott személy - a megerősített passzív surveillance keretében vizsgálatra kerülő elhullott vaddisznó, vagy az aktív surveillance során megmintázott kilőtt vaddisznó esetében - az erre vonatkozó szakmai útmutatóban részletezettek alapján az ASP-re gyanút keltő kórbonctani elváltozások valamelyikét találja meg a mintavétel során, akkor ezt haladéktalanul jelentenie kell a járási főállatorvosnak. A továbbiakban a mintavétellel megbízott személynek a járási főállatorvos utasításának megfelelően kell eljárni.
- 4.2.3.3. A laboratórium minden elhullott vaddisznóból virológiai (PCR) vizsgálatot végez. Pozitív eredmény esetén vírusizolálást és szekvenálást is kell végezni.
- 4.2.3.4. A tünetek miatt diagnosztikai célból kilőtt vaddisznókból minden esetben mintát kell venni az ASP kimutatására, illetve kizárására irányuló virológiai vizsgálat céljából. A mintavétel során az elhullott vaddisznókra vonatkozó szabályok szerint kell eljárni
- 4.2.4. A vaddisznóállomány gyérítése
- 4.2.4.1. Az ASP megelőzése érdekében a közepes kockázatú területen a vaddisznóállomány gyérítése és az egyenletes vizsgálati nyomás céljából az illetékes járási főállatorvosnak az Éltv. szerinti diagnosztikai célú kilövést kell elrendelnie, a terület közepes kockázatú területté nyilvánítását követő 15 napon belül, majd minden vadászati év kezdetén.
- 4.2.4.2. A diagnosztikai kilövést a lezárt 2019/2020-as vadászati év, mint bázisév során vadászatra jogosult területén a vadászat során lelőtt és a diagnosztikai kilövással leölt vaddisznók száma összegének figyelembe vételével kell elrendelni. Az elérendő minimális cél minden korcsoportra vonatkozóan az így képzett összeg 150%-a. A diagnosztikai kilövés teljesítésével az állományszabályozás megvalósul, így az éves vadgazdálkodási terv állományszabályozásra vonatkozó részének tervszámait vaddisznó esetében nem kell meghatározni. Amennyiben a járási főállatorvos úgy ítéli meg, hogy a fenti irányzámmal az ASP elleni védekezés stratégiai célkitűzésében foglalt alacsony állomány-sűrűség nem, vagy csak hosszú idő alatt valósulna meg egy adott vadászterületen, a diagnosztikai kilövés elrendelése során a fenti százaléknál jelentősen nagyobb mértékű állománygyérítésről is intézkedhet. A diagnosztikai kilövés során az előírt egyedszámok 40%-át szeptember 30-ig kell teljesíteni minden vadászati évben, a teljesítést a járási főállatorvosnak október 31-ig ellenőriznie kell. Nem teljesítés esetén az ellenőrzés megállapításairól a járási főállatorvosnak határozatot kell hoznia, amelyben előírja a vadászatra jogosult számára, hogy köteles túrni, ha az állategészségügyi hatóság külső segítség bevonását is igénybe veszi az állománygyérítést végrehajtásához. Az állománygyérítés sikeres végrehajtásához speciális eszközök (éjjellátó céltávcső és keresőtávcső, hőkamera céltávcső és keresőtávcső, hangtompító) használatára csak a tájegységi fővadászok, az erdészeti zrt-k

szakszemélyzete, az erdészeti zrt-k hivatásos vadászai és a fegyveres testületek tagjai az OJK vezetőjének rendelkezése alapján kaphatnak engedélyt. A speciális eszközök használatára jogosult személyek állománygyérítésre való aktív közreműködésre kötelezése a járási főállatorvos, a kötelezett személyek speciális eszközökkel való felszerelése az OJK feladata. Amennyiben a járványügyi helyzet a védekezés, az állománygyérítés intenzitásának fokozását teszi szükségessé, a külső segítség igénybevételét az OJK vezetője a vadászati év bármely időpontjában soron kívül is elrendelheti.

- 4.2.4.3. A kilövés végrehajtására a vadászatra jogosultat, vagy ha az eredményes végrehajtás érdekében szükséges, a mintavételre is alkalmas természetes személyt kell aktív közreműködésre kötelezni. Természetes személyek aktív közreműködésre kötelezése esetén az érintett vadászatra jogosult, a vadászati hatóság és a tájegységi fővadász javaslatot tehet a feladatot végrehajtó személyre, illetve személyekre. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.
- 4.2.4.4. A 4.2.4.1. pontban foglalt feladat végrehajtása során kizárólag egészségesnek látszó vaddisznókat kell kilőni, a megszokottól eltérően, bizonytalanul mozgó, vagy a bágyadtnak tűnő, illetve kifejezetten senyvesnek látszó és emiatt kilőtt egyedek nem számítanak bele ebbe a számba. A diagnosztikai célból kilőtt vaddisznókból ASP jelenlétére mintát kell venni oly módon, hogy a vírus 10%-os előfordulás és 95%-os biztonság mellett végzett virológiai vizsgálattal kimutatható legyen. A szükséges mintaszámot a diagnosztikai kilövést elrendelő határozatban kell a járási főállatorvosnak előírnia. A mintavételt *4. függelék* szerint kell elvégezni. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.
- 4.2.4.5. A vadászatra jogosult a diagnosztikai célból kilőtt vaddisznó testeket is felhasználhatja. A felhasználás tényéről a járási főállatorvost a felhasznált vaddisznók nagyvad azonosítójának felsorolásával az állami kártalanításra vonatkozó havi jelentés leadásával egy időben tájékoztatni köteles. Ebben az esetben a 4.2.7. pontban foglaltaknak megfelelően kell eljárni. Minden más esetben a diagnosztikai célból kilőtt vaddisznó testeket állami költségére ártalmatlanítani kell.
- 4.2.4.6. A megyei főállatorvos köteles arról gondoskodni, hogy elegendő mintaátvevő hely álljon rendelkezésre, ahol minden munkanap 8-10 óra között átveszik a mintákat. Ennek érdekében a megyei főállatorvosnak intézkednie kell annak érdekében, hogy minden mintaátvevő hely rendelkezzen az ehhez szükséges személyi és tárgyi feltételekkel és az állatorvosi kísérő irat (vizsgálati megrendelő) kiállítására a mintaátvevő helyen is lehetőség legyen a mintaátvételi időben.
- 4.2.4.7. Az a vadászatra jogosult, amelynek a területén a vaddisznót kilőtték, a 4.2.7. pontban részletezett módon fel nem használt, ártalmatlanított egyedek után állami kártalanításra jogosult.
- 4.2.4.8. Az állománygyérítés érdekében diagnosztikai célból kilőtt minden egyed esetén a laboratórium virológiai (PCR) vizsgálatot végez. A beküldő állatorvosnak a kísérő iratra (megrendelőre) fel kell vezetnie, hogy „*Gyérítés céljából kilőtt vaddisznó*”.

4.2.5. Az ártalmatlanítás szabályai

- 4.2.5.1. Az ASP szempontjából közepes kockázatú területen elhullott vaddisznók, a tünetek miatt diagnosztikai célból kilőtt vaddisznók (vaddisznóhulla) ártalmatlanítását 1. kategóriájú állati eredetű melléktermék feldolgozóban kell végezni. Ennek érdekében gyűjtőhelyeket kell működtetni a vaddisznó testek összegyűjtésére és az ártalmatlanításra való elszállításig történő tárolására. Az állománygyerítés érdekében diagnosztikai célból kilőtt, fel nem használt vaddisznó testeket is ezekre a gyűjtőhelyekre kell beszállítani. A gyűjtőhelyen lehetőség szerint minden nap át kell venni a vaddisznó testeket, illetve a megyei főállatorvosnak gondoskodnia kell róla, hogy a megyében minden nap rendelkezésre álljon elegendő gyűjtőhely a vaddisznóhullák és vaddisznótestek fogadására. A gyűjtőhelyre történő be- és kiszállításról nyilvántartást kell vezetni. A virológiai vizsgálat céljából történő mintavételt is a gyűjtőhelyen kell elvégezni. A gyűjtőhely üzemeltetéséért állami kártalanítás jár.
- 4.2.5.2. A vaddisznóhullák és a diagnosztikai célból kilőtt, felhasználásra nem kerülő vaddisznó testek gyűjtőhelyekre történő beszállítására a vadászatra jogosultakat vagy más arra alkalmas jogi személyeket, illetve természetes személyeket kell aktív közreműködésre kötelezni. A beszállítás során a csorgás- és csepegés-mentességet biztosítani kell, összhangban az *5. függelék 1. pontjában* foglalt, a testek szállítására vonatkozó rendelkezéssel. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.
- 4.2.5.3. Ha 1. kategóriájú állati eredetű melléktermék feldolgozóban történő feldolgozás akadályba ütközik, akkor az *5. függelékben* foglalt részletes szabályok szerint kell eljárni. A vaddisznóhullák esetében feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.
- 4.2.5.4. Az ártalmatlanítás elvégzését a járási főállatorvos ellenőrzi és az ellenőrzés kedvező eredménye alapján igazolja a teljesítést.

4.2.6. Aktív (célzott) surveillance

A közepes kockázatú területen csak az állománygyerítés érdekében diagnosztikai célból kilőtt egészséges vaddisznók 4.2.4.4. pont szerint meghatározott százalékából kell mintát venni virológiai vizsgálat céljára. E minták vizsgálatával valósul meg az aktív surveillance.

4.2.7. A vadászat során kilőtt vaddisznó testekre vonatkozó szabályok

A közepes kockázatú területen az ASP szempontjából nem vonatkoznak speciális szabályok a vadászat során kilőtt vaddisznók testével való eljárásra. A vadászatra jogosult a diagnosztikai kilövés során kilőtt vaddisznók testét is felhasználhatja, a 4.2.4.4. pontban foglaltak szerint. Amennyiben a felhasználásra kerülő testekből mintavétel történt virológiai vizsgálat céljára, a test felhasználásával nem kell megvárni a vizsgálat eredményét. A diagnosztikai célból kilőtt és felhasznált egyedek után nem jár állami kártalanítás.

4.2.8. Az élő vaddisznó szállítása

- 4.2.8.1. Élő vaddisznót (ideértve a szabad területen és a vadaskertben élő vaddisznókat is) a közepes kockázatú területen kívülre tilos kiszállítani. A közepes kockázatú területen belül is csak engedélyezett vadfarmról, vadaskertből vagy vadasparkból a járási főállatorvos engedélyével szabad élő vaddisznót kiszállítani. A járási főállatorvos az engedélyt akkor adhatja meg, ha a

szállítást megelőző 7 napon belül vett alvadásban gátolt vérmintából 10%-os előfordulás és 95%-os biztonság mellett végzett virológiai (PCR) vizsgálat negatív eredményre vezetett. A megmintázandó állatok számát a létesítményben tartott vaddisznóállomány létszáma, illetve vadaskert esetén becsült létszáma alapján kell meghatározni. Ha a vadaskertek esetében a HJK (járási főállatorvos) véleménye alapján nem áll rendelkezésre megfelelő becsült létszám, akkor a maximális 59 mintával kell számolni. Az olyan vadaskert, vadaspark vagy vadfarm vaddisznóállományát állami kártalanítás nélkül ki kell löni, illetve fel kell számolni, ahol bizonyítást nyert, hogy a szállítással kapcsolatos szabályokat megszegték.

4.2.8.2. A 4.2.8.1. pontban foglaltaktól eltérően a származási megye megyei főállatorvosa engedélyezheti a közepes kockázatú területéről Magyarország alacsony kockázatú területére történő élő vaddisznó szállítását az alábbi feltételek teljesülése esetén:

- a) A fogadás helye szerint illetékes megyei főállatorvos előzetesen hozzájárult a szállításhoz és a hozzájárulás igazolja, hogy a fogadási helyen biztosított a fogadott állomány zárt tartása és megfigyelése (karanténozása).
- b) Engedélyezett vadaskertből történő szállítás esetén a származási helyen (vadaskertben) az elszállításra kerülő egyedeket legalább 30 napja zártan tartották, továbbá az elszállítást megelőző 15 napon belül minden elszállítandó állat esetében egyedi, negatív eredményű virológia (PCR) vizsgálatot végeztek.
- c) Engedélyezett és a TIR-ben regisztrált vadfarmról történő szállítás esetén az elszállításra kerülő egyedek a vadfarmon születettek vagy azokat legalább 30 napig ott tartották, és az elszállítást megelőző 15 napon belül 5% prevalencia és 95% biztonság mellett végzett virológiai vizsgálata negatív eredményre vezetett.

4.2.9. Vadaskertekre, vadasparkokra, vadfarmokra vonatkozó egyéb előírások

4.2.9.1 A közepes kockázatú területen a közepes kockázatú területté nyilvánítást követő 90 napon belül minden vaddisznót, vagy vaddisznót is tartó vadaskertet, vadasparkot és vadfarmot kettős kerítéssel kell körülvenni vagy olyan más az illetékes megyei főállatorvos által – a tájegységi fővadász véleményének figyelembevételével – elfogadott módszert kell alkalmazni, ami kizárja a szabadtéri vaddisznóállománnyal való érintkezést. Ha ez határidőre nem történik meg, az állományt állami kártalanítás nélkül ki kell löni, illetve fel kell számolni. A vadasparkok esetében azonban nincs szükség kettős kerítésre akkor, ha a vadasparkot teljes egészében kerítés veszi körül és a vaddisznókat azon belül is egy másik kerítéssel körülvett helyen tartják, továbbá ez a kerítés egyetlen szakaszán sem egyezik meg a park külső kerítésével.

4.2.10 Az ellenőrzés rendje

4.2.10.1. A járási főállatorvos köteles gondoskodni arról, hogy a közepes kockázatú területen minden vaddisznót tartó, vagy vaddisznót is tartó vadaskertben és vadfarmon rendszeresen ellenőrzésre kerüljön, hogy nem történik-e az előírások ellenére élelmiszerhulladék (moslék) etetés. Az érintett állományt állami kártalanítás nélkül ki kell löni, ha bizonyítást nyer, hogy az élelmiszerhulladék (moslék) etetésre vonatkozó tilalmat szándékosan megszegték.

4.2.10.2. A vadászati évet követően az illetékes járási főállatorvosnak minden vadászatra jogosult esetében össze kell vetni, hogy a vadászatra jogosult által a vadászati hatóságnak jelentett elhullott vaddisznók száma és a megmintázott hullák száma megegyezik-e. Ha a két adat között

10%-ot meghaladó eltérés mutatkozik, akkor az illetékes kormányhivatal köteles kivizsgálni annak okát.

4.2.10.3. A járási főállatorvosnak gondoskodnia kell arról, hogy a közepes kockázatú területen minden vadászatra jogosult és gyűjtőhelyet üzemeltető az ASP elleni védekezéssel kapcsolatosan elrendelt és vadászatra jogosultakra vonatkozó szabályok betartásának ellenőrzése céljából vadászati évenként legalább egyszer teljes körűen, a vadászatra jogosultak ezen felül október 31-ig az állománygyérítés 40%-nak szeptember végéig történő teljesülése tekintetében ellenőrzésre kerüljenek. Amennyiben az állománygyérítés a vadászati év végéig sem kerül teljesítésre, a vadászatra jogosultnak jelentést kell küldenie a járási főállatorvos részére az elmaradás okairól. Amennyiben a vadászatra jogosult a mentesítési tervben előírt kötelezettségének nem, vagy nem megfelelően tesz eleget, úgy az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező élelmiszerlánc-felügyeleti szervnek bírságot kell kiszabnia, vagy egyéb intézkedést kell elrendelnie.

4.3. A házisertés-állományokra vonatkozó intézkedések

4.3.1. A sertésállományok besorolása

4.3.1.1. A járási főállatorvosok minden évben legkésőbb március 31-ig kötelesek besorolni az alábbi kategóriákba az illetékességi területükön tartott sertésállományokat:

- nagylétszámú állományok
- kislétszámú árutermelő állományok,
- kislétszámú nem árutermelő állományok.

4.3.1.2. Az illetékes járási főállatorvosnak fel kell mérnie, hogy az illetékességi területén lévő sertésállományok között vannak-e ideiglenesen vagy tartósan kültéren tartott állományok. Az ilyen állományokról külön nyilvántartást kell vezetni.

4.3.1.3. A nagylétszámú vagy kislétszámú állományok közé való besorolásnál az ÁSZ 1. számú függelék szerinti meghatározásokat kell alapul venni. A nagylétszámú állományok mindegyikét egyben árutermelő állománynak is kell tekinteni, továbbá minden olyan kislétszámú sertésállományt árutermelő állománynak kell besorolni, amelyben a sertéseket nem saját fogyasztás céljából tartják. Kislétszámú nem árutermelő az az állomány, ahol tenyészsertéseket (sem kocát, sem kant) nem tartanak, a sertéseket kizárólag saját fogyasztás céljára hizlalják, és sem a sertések, sem a belőlük készült termékek nem hagyják el a tartási helyet

4.3.2. Általános járványvédelmi (biológiai biztonsági) intézkedések

4.3.2.1. Mind a nagylétszámú, mind kislétszámú állományok esetében az illetékes járási főállatorvosnak fokozott figyelmet kell fordítania az ÁSZ-ban részletezett általános járványvédelmi (biológiai biztonsági) előírások betartására. Az ÁSZ-ban foglaltakon túl valamennyi sertésstartónak be kell tartania a 6. *függelék I. részében* foglalt, az ASP megelőzése szempontjából kiemelt jelentőségű általános járványvédelmi (biológiai biztonsági) követelményeket is. Az élelmiszerlánc-felügyeleti szervnek minden sertésstelepen végrehajtott ellenőrzés során ki kell térnie e követelmények betartására, különösen az élelmiszerhulladék (moslék) etetésére vonatkozó tilalom betartásának ellenőrzésére. Az érintett sertésállományt állami kártalanítás nélkül le kell ölni, ha bizonyítást nyer, hogy az élelmiszerhulladék (moslék) etetésre vonatkozó tilalmat szándékosan megszegték.

4.3.2.2. A kültéri sertéstartás helyét kettős kerítéssel körülvéve, vagy más, az illetékes megyei főállatorvos által elfogadott módszerrel kell megakadályozni a házi sertések és vaddisznók érintkezését. Azt a sertésállományt, amely a telep zártságára vonatkozó előírásnak a közepes kockázatú területbe való sorolást követő 90 napon belül nem tesz eleget, állami kártalanítás nélkül fel kell számolni.

4.3.3. Megerősített passzív surveillance házisertések esetében

4.3.3.1. A sertéstartóknak az Élvtv. 18. § (1) bekezdés f) pontjában foglalt bejelentési kötelezettségük teljesítése során az észleléstől számított 24 órán belül kell jelenteniük a szolgáltató állatorvosnak, ha az ASP-re vagy klasszikus sertéspestisre gyanakszanak, továbbá, ha sertésük elhullott vagy megbetegedett. Ha az állattartó ASP-re vagy klasszikus sertéspestisre gyanakszik, akkor közvetlenül a járási főállatorvosnak vagy a Nébih zöld számán (+36/80/263-244) is bejelentést tehet a megadott határidőn belül.

4.3.3.2. Ha a szolgáltató állatorvos az ASP vagy a klasszikus sertéspestis gyanúját állapítja meg az erre vonatkozó szakmai útmutatóban leírtak alapján, akkor haladéktalanul jelentést kell tennie az illetékes járási főállatorvosnak. A járási főállatorvosnak - vagy az általa megbízott hatósági állatorvosnak - késlekedés nélkül vizsgálatot kell végeznie a helyszínen a gyanú megerősítése, illetve kizárása céljából. Ha a helyszíni vizsgálat során a gyanú megerősítésre kerül, akkor a 98/2003. (VIII. 22.) FVM rendelet 4. § (2) bekezdésben foglaltak szerint kell eljárni, ideértve a megfigyelési zárlat elrendelését és laboratóriumi vizsgálat céljából történő mintavételt. A megfigyelési zárlat magában foglalja az alábbi intézkedéseket:

- a) a telepen található sertéseket korcsoport szerint nyilvántartásba kell venni, a nyilvántartást naprakészen kell vezetni, beszámítva a fertőzésgyanús időszak alatt történt elléseket és elhullásokat is, és minden korcsoportban fel kell tüntetni a beteg, elhullott vagy feltehetően fertőzött sertések számát;
- b) a nyilvántartást a hatósági állatorvosnak minden látogatáskor ellenőriznie kell;
- c) a telepen lévő összes sertést a szállásában kell tartani vagy a gazdaságon belül olyan helyre kell elzárni, ahol el lehet különíteni a fertőzöttségre gyanús állatokat;
- d) a telepre nem hozható be, illetve onnan nem vihető ki sertés, továbbá a járási hivatal az állatmozgások tilalmát szükség esetén kiterjesztheti más állatfajokra is;
- e) a hatósági állatorvos engedélye nélkül a telepről nem vihető ki a sertéshús, sertéshúskészítmény, -ondó, -petesejt, -embrió, takarmány, eszközök, anyagok, sertéshulla vagy olyan hulladék, amely feltételezhetően terjesztheti az ASP-t, továbbá azok nem bocsáthatók kereskedelmi forgalomba sem;
- f) személyek és járművek a telepen belül a hatósági állatorvos írásos engedélyével közlekedhetnek;
- g) a telep, valamint a sertésistállók be- és kijáratánál fertőtlenítést kell végezni, ezért aki belép az istállókba vagy kilép onnan, be kell tartania az ASP vírusa széthurcolásának megakadályozására kiadott hatósági előírásokat;
- h) a telep elhagyása előtt valamennyi szállítóeszközt gondosan fertőtleníteni kell, továbbá az ott dolgozók kizárólag a hatósági állatorvos engedélyével, fertőtlenítés és átöltözés után hagyhatják el a telepet; továbbá
- i) járványügyi vizsgálatot kell végezni.

- 4.3.3.3. Az ASP hatóságilag megerősített gyanújakor az illetékes járási főállatorvosnak haladéktalanul gondoskodnia kell a mintáknak a laboratóriumba való szállításáról. A gyanú megerősítéséről a megyei főállatorvost haladéktalanul értesíteni kell. A megyei főállatorvos az országos főállatorvost 24 órán belül köteles értesíteni. A mintavétel során a *2. függelékben* meghatározottak szerint kell eljárni.
- 4.3.3.4. Ha a szolgáltató állatorvos kizárja az ASP gyanúját, de a sertés előzetes tünetek nélkül, hirtelen elhullott, vagy annak 40°C feletti láza három napig tartó gyógykezelés alatt sem múlt el, vagy a lázas állat a gyógykezelés ellenére elhullott, akkor a szolgáltató állatorvosnak az ilyen egyedből (vagy egyedekből) laboratóriumi vizsgálat céljára - a megerősített ASP passzív surveillance keretében - mintákat kell küldenie a laboratóriumba. A mintavétel során a *2. függelékben* meghatározottak szerint kell eljárni. A beküldés ebben az esetben a laboratóriumi vizsgálatra szánt mintákat összegyűjtő központi körjárat használatával is történhet.
- 4.3.3.5. Nagylétszámú sertésállományok esetében az állattartó és - amennyiben tudomására jutott - a szolgáltató állatorvos köteles jelenteni a járási főállatorvosnak, ha a napi elhullás bármely korcsoportban az elmúlt 10 nap átlagához képest megemelkedett.
- 4.3.3.6. Ha a fenti pontban meghatározott nagyarányú elhullásról értesül az illetékes járási főállatorvos, akkor ő vagy az általa kijelölt hatósági állatorvos a helyszínen klinikai és kórbonctani vizsgálatot köteles végezni. Az ASP gyanújának megerősítése esetén a 98/2003. (VIII. 22.) FVM rendelet foglaltak szerint kell eljárni, ideértve a megfigyelési zárlat elrendelését és laboratóriumi vizsgálat céljából történő mintavételt. A gyanú kizárása esetén megfigyelési zárlatot nem kell elrendelni, de - a megerősített ASP passzív surveillance keretében - mintát kell venni, ha az állományban hirtelen, előzetes tünetek nélküli elhullás fordult elő, vagy olyan egyed található az állományban, amely három napig tartó gyógykezelés után is lázas, vagy ha az állomány lázas egyedei között a gyógykezelés ellenére is történt elhullás. A mintavétel során a *2. függelékben* meghatározottak szerint kell eljárni.
- 4.3.3.7. Függetlenül attól, hogy előfordult-e az ASP gyanúja vagy találtak-e a 4.3.3.4. pontban leírt állatokat, a járási főállatorvosnak gondoskodnia kell arról, hogy a közepes kockázatú területen tartott kislétszámú sertésállományok esetében az elhullott és a sertésstartók által bejelentett házisertésekből járásonként havonta legalább kettő, két hónapnál idősebb sertés hullája esetében történjen mintavétel és mintaküldés a laboratóriumba az ASP kizárására, illetve megállapítására irányuló virológiai vizsgálat céljából. A mintavétel végrehajtására szolgáltató állatorvosokat kell igénybe venni aktív közreműködésre kötelezéssel. Az aktív közreműködésre kötelezésre vonatkozó határozatot az érintettel való előzetes egyeztetést követően kell kiadni. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.
- 4.3.3.8. Függetlenül attól, hogy előfordult-e az ASP gyanúja vagy találtak-e a 4.3.3.4. pontban leírt állatokat, a járási főállatorvosnak gondoskodnia kell arról, hogy a közepes kockázatú területen tartott nagylétszámú sertésállományok esetében havonta legalább egy, két hónapnál idősebb elhullott sertésből mintavétel és a laboratóriumba virológiai vizsgálat céljából mintaküldés történjen a megerősített passzív surveillance keretében, ha az adott hónapban volt ebben a korcsoportban elhullás a telepen. Ezen felül csak akkor kell további elhullott egyedből mintát venni, ha az az ASP-re gyanús vagy – összhangban a 4.3.3.6. ponttal - a sertés előzetes tünetek nélkül vagy a gyógykezelés ellenére hullott el. Ezekben az esetekben a mintaküldés a telepet ellátó szolgáltató állatorvos kötelessége.

4.3.4. Az elhullott sertések ártalmatlanításának szabályai

A közepes kockázatú területen tartott és elhullott házisertések hulláját 1. vagy 2. kategóriájú állati eredetű melléktermék feldolgozó üzemben kell ártalmatlanítani. Figyelemmel a betegség behurcolásának fokozott kockázatára, a közepes kockázatú területen tartott kislétszámú sertéstelepek esetében a HJK-nak (járási főállatorvosnak) kell - az Éltv. és a 74/2013. (VIII. 30.) VM rendelet szerint - gondoskodnia az elhullott házisertések testének bejelentendő állatbetegség megelőzése során keletkezett állati eredetű melléktermékként történő ártalmatlanításáról.

4.3.5. Takarmányozás

Az állati eredetű anyagot tartalmazó élelmiszerhulladék (moslék) etetésére vonatkozó tilalom következetes betartását minden sertéstelepen történő ellenőrzés során vizsgálnia kell az állategészségügyi hatóságnak.

4.4. A megszüntetés feltételei

Az adott vadgazdálkodási egység közepes kockázatú területi besorolása akkor szüntethető meg, amikor az elvégzett kockázatbecslés értelmében a terület már alacsony kockázatúnak minősül.

5. **FEJEZET: INTÉZKEDÉSEK AZ ALACSONY KOCKÁZATÚ TERÜLETEN**

5.1. A terület jellemzői

Az ország azon vadgazdálkodási egységei, amelyek nem tartoznak sem a fertőzött, sem a magas vagy közepes kockázatú területbe, az ASP szempontjából alacsony kockázatúnak minősülnek.

A Mentésítési Terv jelen (1.2) verziószámú változatának kiadásakor – 2020 februárjában – már nincsenek Magyarországon alacsony kockázatú területek. Ennek megfelelően az ebben a fejezetben található szabályokat csak akkor kell majd újra alkalmazni, ha járványügyi helyzet esetleges kedvező változása kapcsán egyes vadgazdálkodási egységek ismét alacsony kockázatúnak fognak minősülni.

5.2. A vadállományra vonatkozó intézkedések

5.2.1. Vadászat szabályozása

5.2.1.1. Az alacsony kockázatú területen sem a vadászok egyéni és társas vadászata, sem az egyéb vadászható állatfajok egyéni és társas vadászata állategészségügyi szempontból nem esik korlátozás alá.

5.2.1.2. Ha a vadász az általa megfigyelt vadászó esetében az ASP-re gyanút keltő tüneteket (elsősorban kifejezett mozgászavar vagy véres váladék ürülése a testnyílásokból) tapasztal, akkor

diagnosztikai célból ki kell lőnie az érintett egyedet vagy egyedeket és a tapasztalt klinikai tüneteket haladéktalanul jelentenie kell a járási hivatalnak. A továbbiakban a vadásznak a járási hivatal utasításának megfelelően kell eljárnia.

5.2.2. Elhullott vaddisznók bejelentése

5.2.2.1. A vadászatra jogosultak az Éltv. 18. § (1) és (2) bekezdésében foglalt bejelentési kötelezettségük teljesítése során kötelesek írásban bejelenteni - az illetékes megyei főállatorvos által megadott módon - minden tudomásukra jutott elhullott vaddisznót. A bejelentést a hulla észleléstől számított 24 órán belül kell megtenni és annak tartalmazni kell a hulla fellelési helyének földrajzi koordinátáit, vagy a helyszín részletes leírását.

5.2.2.2. A bejelentési kötelezettség teljesítése érdekében a vadász az általa talált elhullott vaddisznóról köteles haladéktalanul, de legkésőbb az észlelést követő 12 órán belül tájékoztatni a vadászatra jogosultat. A vadászatra jogosultnak írásban kell e kötelezettségre felhívnia az érintettek figyelmét.

5.2.3. A megerősített passzív surveillance rendszer vaddisznók esetében

5.2.3.1. A járási főállatorvosnak gondoskodnia kell arról, hogy minden bejelentett vaddisznó hulla esetében – a megerősített passzív surveillance keretében – a 2. *függelék* foglaltaknak megfelelő mintavétel és mintaküldés történjen az ASP kimutatására, illetve kizárására irányuló virológiai vizsgálat céljából. A mintavételt elsősorban hatósági állatorvossal vagy szolgáltató állatorvos Éltv. szerinti aktív közreműködésre kötelezésével kell megoldani, de szükség esetén más megfelelő jártassággal rendelkező személy (pl. vadhúsvizsgáló, hivatásos vadász) is aktív közreműködésre kötelezhető. Az aktív közreműködésre vonatkozó határozatot az érintettel való előzetes egyeztetést követően kell kiadni. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.

5.2.3.2. Ha a mintavétellel megbízott személy - a megerősített passzív surveillance keretében vizsgálatra kerülő elhullott vaddisznó, vagy az aktív surveillance során megmintázott, kilőtt vaddisznó esetében - az erre vonatkozó szakmai útmutatóban részletezettek alapján az ASP-re gyanút keltő kórbonctani elváltozások valamelyikét találja meg a mintavétel során, akkor ezt haladéktalanul jelentenie kell a járási főállatorvosnak. A továbbiakban a mintavétellel megbízott személynek a járási főállatorvos utasításának megfelelően kell eljárnia.

5.2.3.3. A laboratórium minden elhullott vaddisznóból virológiai (PCR) vizsgálatot végez. Pozitív eredmény esetén vírusizolálást és szekvenálást is kell végezni.

5.2.3.4. A tünetek miatt diagnosztikai célból kilőtt vaddisznókból minden esetben mintát kell venni az ASP kimutatására, illetve kizárására irányuló virológiai vizsgálat céljából. A mintavétel során az elhullott vaddisznókra vonatkozó szabályok szerint kell eljárni.

5.2.4. A vaddisznóállomány gyérítése

Az alacsony kockázatú területen nincsenek állategészségügyi szabályok a vaddisznó állomány gyérítésére vonatkozóan

5.2.5. Az ártalmatlanítás szabályai

Az alacsony kockázatú területen nincsenek az ASP-vel összefüggő speciális szabályok az elhullott vaddisznó testének ártalmatlanítására.

5.2.6. Aktív (célzott) surveillance

Az alacsony kockázatú területen nincsen ASP aktív surveillance program.

5.2.7. A vadászat során kilőtt vaddisznó testekre vonatkozó szabályok

Az alacsony kockázatú területen az ASP szempontjából nem vonatkoznak speciális szabályok a vadászat során kilőtt vaddisznók testével való eljárásra.

5.2.8. Az élő vaddisznó szállítása

5.2.8.1. Élő vaddisznót az alacsony kockázatú területről a közepes vagy a magas kockázatú területre kiszállítani tilos, illetve ezekről a területekről tilos az alacsony kockázatú területre élő vaddisznót szállítani. Az olyan vadaskert, vadaspark vagy vadfarm vaddisznóállományát állami kártalanítás nélkül ki kell löni, illetve fel kell számolni, ahol bizonyítást nyert, hogy a szállítással kapcsolatos szabályokat megszegték.

5.2.8.2. Élő vaddisznót más tagállamba vagy egy harmadik országba szállítani tilos, kivéve, ha azok engedélyezett vadfarmról származnak, engedélyezett vadfarmon születtek valamint azokat szintén engedélyezett vadfarmra kívánják kiszállítani.

5.2.9. A vadaskertekre, vadasparkokra és vadfarmokra vonatkozó egyéb előírások

A járási főállatorvos köteles gondoskodni arról, hogy az alacsony kockázatú területen minden vaddisznót tartó, vagy vaddisznót is tartó vadaskertben, vadasparkban és vadfarmon rendszeresen ellenőrzésre kerüljön, hogy nem történik-e az előírások ellenére élelmiszerhulladék (moslék) etetés. Az érintett állományt állami kártalanítás nélkül ki kell löni, ha bizonyítást nyer, hogy az élelmiszerhulladék (moslék) etetésre vonatkozó tilalmat szándékosan megszegték.

5.2.10. Az ellenőrzés rendje

5.2.10.1. A vadászati évet követően az illetékes járási főállatorvosnak minden vadászatra jogosult esetében össze kell vetnie, hogy a vadászatra jogosult által a vadászati hatóságnak jelentett elhullott vaddisznók száma és a megmintázott hullák száma meggyezik-e. Ha a két adat között 10%-ot meghaladó eltérés mutatkozik, akkor az illetékes járási főállatorvos köteles kivizsgálni annak okát.

5.2.10.2. Amennyiben az a vadászatra jogosult a mentesítési tervben előírt kötelezettségének nem, vagy nem megfelelően tesz eleget, úgy az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező élelmiszerlánc-felügyeleti szervnek bírságot kell kiszabnia, vagy egyéb intézkedést kell elrendelnie.

5.3. A házisertés-állományokra vonatkozó intézkedések

5.3.1. A sertésállományok besorolása

5.3.1.1. A járási főállatorvos minden évben legkésőbb március 31-ig köteles besorolni az alábbi kategóriákba az illetékességi területén tartott sertésállományokat:

- a) nagylétszámú állományok
- b) kislétszámú árutermelő állományok,
- c) kislétszámú nem árutermelő állományok.

5.3.1.2. Az illetékes járási főállatorvosnak fel kell mérnie, hogy az illetékességi területén lévő sertésállományok között vannak-e ideiglenesen vagy tartósan kültéren tartott állományok. Az ilyen állományokról külön nyilvántartást kell vezetni.

5.3.1.3. A nagylétszámú vagy kislétszámú állományok közé való besorolásnál az ÁSZ 1. számú függeléke szerinti meghatározásokat kell alapul venni. A nagylétszámú állományok mindegyikét egyben árutermelő állománynak is kell tekinteni, továbbá minden olyan kislétszámú sertésállományt árutermelő állománynak kell besorolni, amelyben a sertéseket nem saját fogyasztás céljából tartják. Kislétszámú nem árutermelő az az állomány, ahol tenyészsertéseket (sem kocát, sem kant) nem tartanak, a sertéseket kizárólag saját fogyasztás céljára hizlalják, és sem a sertések, sem a belőlük készült termékek nem hagyják el a tartási helyet.

5.3.2. Általános járványvédelmi (biológiai biztonsági) intézkedések

5.3.2.1. Mind a nagylétszámú, mind kislétszámú állományok esetében az illetékes járási főállatorvosnak fokozott figyelmet kell fordítania az ÁSZ-ban részletezett általános járványvédelmi (biológiai biztonsági) előírások betartására. Az ÁSZ-ban foglaltakon túl valamennyi sertéstartónak be kell tartania a *6. függelék I. részében* foglalt, az ASP megelőzése szempontjából kiemelt jelentőségű általános járványvédelmi (biológiai biztonsági) követelményeket is. Az élelmiszerlánc-felügyeleti szervnek minden sertéstelepen végrehajtott ellenőrzés során ki kell térnie e követelmények betartására, különösen az élelmiszerhulladék (moslék) etetésére vonatkozó tilalom betartásának ellenőrzésére. Az érintett sertésállományt állami kártalanítás nélkül le kell ölni, ha bizonyítást nyer, hogy az élelmiszerhulladék (moslék) etetésre vonatkozó tilalmat szándékosan megszegték.

5.3.2.2. Az ASP szempontjából alacsony kockázatú területen az érintett állattartók figyelmét írásban kell felhívni arra, hogy az ÁSZ rendelkezései alapján olyan állattenyésztési, állattartási technológiát kell alkalmazni, amely lehetővé teszi az állatok fertőzésmentes, egészséges környezetben való tartását, éppen ezért kiemelt figyelmet kell fordítani az általános járványvédelmi intézkedések betartására és meg kell akadályozni a vadállománnyal való esetleges érintkezést. Ennek megfelelően - ha az ASP-vel kapcsolatos járványügyi helyzet azt indokolja - az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező élelmiszerlánc-felügyeleti szerv elrendelheti, hogy a kültéri sertéstartás helyét kettős kerítéssel kell körülvenni vagy olyan más módszert kell alkalmazni, ami kizárja a házi sertések és vaddisznók érintkezését.

5.3.3. Megerősített passzív surveillance házisertések esetében

- 5.3.3.1. A sertéstartóknak az Éltv.18. § (1) bekezdés f) pontjában foglalt bejelentési kötelezettségük teljesítése során az észleléstől számított 24 órán belül kell jelenteniük a szolgáltató állatorvosnak, ha az ASP-re vagy klasszikus sertéspestisre gyanakszanak, továbbá, ha sertésük elhullott vagy megbetegedett. Ha az állattartó ASP-re vagy klasszikus sertéspestisre gyanakszik, akkor közvetlenül a járási főállatorvosnak vagy a Nébih zöld számán (+36/80/263-244) is bejelentést tehet a megadott határidőn belül.
- 5.3.3.2. Ha a szolgáltató állatorvos az ASP vagy a klasszikus sertéspestis gyanúját állapítja meg az erre vonatkozó szakmai útmutatóban leírtak alapján, akkor haladéktalanul jelentést kell tennie az illetékes járási főállatorvosnak. A járási főállatorvosnak - vagy az általa megbízott hatósági állatorvosnak - késlekedés nélkül vizsgálatot kell végeznie a helyszínen a gyanú megerősítése, illetve kizárása céljából. Ha a helyszíni vizsgálat során a gyanú megerősítésre kerül, akkor a 98/2003. (VIII. 22.) FVM rendelet 4. § (2) bekezdésben foglaltak szerint kell eljárni, ideértve a megfigyelési zárlat elrendelését és laboratóriumi vizsgálat céljából történő mintavételt. A megfigyelési zárlat magában foglalja az alábbi intézkedéseket:
- a) a telepen található sertéseket korcsoport szerint nyilvántartásba kell venni, a nyilvántartást naprakészen kell vezetni, beszámítva a fertőzésgyanús időszak alatt történt elléseket és elhullásokat is, és minden korcsoportban fel kell tüntetni a beteg, elhullott vagy feltehetően fertőzött sertések számát;
  - b) a nyilvántartást a hatósági állatorvosnak minden látogatáskor ellenőriznie kell;
  - c) a telepen lévő összes sertést a szállásában kell tartani vagy a gazdaságon belül olyan helyre kell elzárni, ahol el lehet különíteni a fertőzöttségre gyanús állatokat;
  - d) a telepre nem hozható be, illetve onnan nem vihető ki sertés, továbbá a járási hivatal az állatmozgások tilalmát szükség esetén kiterjesztheti más állatfajokra is;
  - e) a hatósági állatorvos engedélye nélkül a telepről nem vihető ki a serteshús, serteshúskészítmény, -ondó, -petesejt, -embrió, takarmány, eszközök, anyagok, sertéshulla vagy olyan hulladék, amely feltételezhetően terjesztheti az ASP-t, továbbá azok nem bocsáthatók kereskedelmi forgalomba sem;
  - f) személyek és járművek a telepen belül a hatósági állatorvos írásos engedélyével közlekedhetnek;
  - g) a telep, valamint a sertésistállók be- és kijáratánál fertőtlenítést kell végezni, ezért aki belép az istállókba vagy kilép onnan, be kell tartania az ASP vírusa széthurcolásának megakadályozására kiadott hatósági előírásokat;
  - h) a telep elhagyása előtt valamennyi szállítóeszközt gondosan fertőtleníteni kell, továbbá az ott dolgozók kizárólag a hatósági állatorvos engedélyével, fertőtlenítés és átöltözés után hagyhatják el a telepet; továbbá
  - i) járványügyi vizsgálatot kell végezni.
- 5.3.3.3. Az ASP hatóságilag megerősített gyanújakor az illetékes járási főállatorvosnak haladéktalanul gondoskodnia kell a mintáknak a laboratóriumba való szállításáról. A gyanú megerősítéséről a megyei főállatorvost haladéktalanul értesíteni kell. A megyei főállatorvos az országos főállatorvost 24 órán belül köteles értesíteni. A mintavétel során a 2. függelékben meghatározottak szerint kell eljárni.
- 5.3.3.4. Ha a szolgáltató állatorvos kizárja az ASP gyanúját, de a sertés előzetes tünetek nélkül, hirtelen elhullott, vagy annak 40°C feletti láza három napig tartó gyógykezelés alatt sem múlt el, vagy a lázas állat a gyógykezelés ellenére elhullott, akkor a szolgáltató állatorvosnak az ilyen egyedből (vagy egyedekből) laboratóriumi vizsgálat céljára - a megerősített ASP passzív surveillance

keretében - mintákat kell küldenie a laboratóriumba. A mintavétel során a *2. függelékben* meghatározottak szerint kell eljárni. A beküldés ebben az esetben a laboratóriumi vizsgálatra szánt mintákat összegyűjtő központi körjárat használatával is történhet.

5.3.3.5. Nagylétszámú sertésállományok esetében az állattartó és - amennyiben tudomására jutott - a szolgáltató állatorvos köteles jelenteni a járási főállatorvosnak, ha a napi elhullás bármely korcsoportban az elmúlt 10 nap átlagához képest megemelkedett.

5.3.3.6. Ha a fenti pontban meghatározott nagyarányú elhullásról értesül az illetékes járási főállatorvos, akkor ő vagy az általa kijelölt hatósági állatorvos a helyszínen klinikai és kórbonctani vizsgálatot köteles végezni. A 98/2003. (VIII. 22.) FVM rendeletben foglaltak szerint kell eljárni, ideértve a megfigyelési zárlat elrendelését és laboratóriumi vizsgálat céljából történő mintavételt. A gyanú kizárása esetén megfigyelési zárlatot nem kell elrendelni, de - a megerősített ASP passzív surveillance keretében - mintát kell venni, ha az állományban hirtelen, előzetes tünetek nélküli elhullás fordult elő, vagy olyan egyed található az állományban, amely három napig tartó gyógykezelés után is lázas, vagy ha az állomány lázas egyedei között a gyógykezelés ellenére is történt elhullás. A mintavétel során a *2. függelékben* meghatározottak szerint kell eljárni.

5.3.4. Takarmányozás

Az állati eredetű anyagot tartalmazó élelmiszerhulladék (moslék) etetésére vonatkozó tilalom következetes betartását minden sertéstelepen történő ellenőrzés során vizsgálnia kell az állategészségügyi hatóságnak.

6. **Fejezet: Jogszabályi háttér**

6.1 Hazai jogszabályok

- Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény és annak a végrehajtására kiadott jogszabályok, így különösen;
- A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalról szóló 22/2012. (II. 29.) Korm. rendelet;
- A földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet;
- Az állatbetegség bejelentésének rendjéről szóló 113/2008.(VIII. 30.) FVM rendelet;
- Az egyes állat-járványügyi intézkedésekről és az azokkal összefüggő állami kártalanításról szóló 74/2013. (VIII. 30.) VM rendelet;
- Az afrikai sertéspestis elleni védekezésről szóló 98/2003.(VIII. 22.) FVM rendelet;

6.2 Európai uniós jogszabályok

- A Tanács 2002/60/EK irányelve (2002. június 27.) az afrikai sertéspestis elleni védekezésre vonatkozó külön rendelkezések megállapításáról, valamint a fertőző sertésbénulás (Teschén-betegség) és az afrikai sertéspestis tekintetében a 92/119/EK irányelv módosításáról;
- A Bizottság 2014/709/EU végrehajtási határozata (2014. október 9.) az egyes tagállamokban előforduló afrikai sertéspestissel kapcsolatos járványügyi intézkedésekről és a 2014/178/EU végrehajtási határozat hatályon kívül helyezéséről;

- A Bizottság 2003/422/EK határozata (2003. május 26.) az afrikai sertéspestis diagnosztikai kézikönyvének jóváhagyásáról.

7. Fejezet: Humán erőforrás

7.1 Központi szinten

Országosan a Nébih-en belül létrejött OJK személyi állománya.

7.2 Területi szinten

A megyei kormányhivatalok és járási hivatalok személyi állománya. Azon megyék esetében, ahol megállapításra került az ASP, a megyei kormányhivatal által létrehozott HJK állománya.

8. Fejezet: Pénzügyi háttér

A védekezés pénzügyi háttérét (pénzügyi forrást) a központi költségvetés a Agrárminisztérium fejezetben külön alcímként biztosítja (állat, növény- és GMO-kártalanítás előirányzata). Az ASP felszámolására Magyarország uniós társfinanszírozást is igénybe vesz. A tárfinanszírozott program részleteit az erről szóló miniszteri rendelet tartalmazza.

9. Fejezet: Együttműködés más szervezetekkel, a közvélemény tájékoztatása (információs kampány)

- 9.1. Az állategészségügyi hatóság együttműködik a betegség felszámolása érdekében:
- az Agrárminisztérium Vadgazdálkodási Főosztályával
  - a megyei vadászati hatóságokkal,
  - az Országos Magyar Vadászkarával és a megyei vadászkarákkal,
  - Országos Magyar Vadászati Védegylettel
  - Magyar Vadgazdálkodók Egyesületével
  - a Szent István Egyetem Vadvilág Megőrzési Intézetével (Országos Vadgazdálkodási Adattár),
  - az Állatorvostudományi Egyetemmel
  - a Soproni Egyetemmel

E szervezetek képviselői részt vesznek a Szakértői Csoport ülésein.

- 9.2. Az írott és elektronikus sajtóban a közvélemény folyamatos tájékoztatása a betegség adott területen való megjelenéséről, megállapításáról, a lakosság teendőiről. A közvélemény folyamatos és naprakész tájékoztatása a Nébih weboldalán (www.portal.nebih.gov.hu) keresztül:

9.2.1. Kötelező járványügyi képzés a vadászok részére.

9.2.2. A sertésstartók tájékoztatása a Nébih által kiadott szórólap segítségével az ASP megállapításáról, a betegség klinikai tüneteiről, a betegséggel kapcsolatos kötelezettségükről, különös tekintettel a

bejelentési kötelezettségre, jogszabályi előírásokról, jogszabálysértés esetén alkalmazásra kerülő szankciókról.

9.2.3. Minden új elsődleges eset megállapításkor a megyei kormányhivatalokat, társhatóságokat, szakmai érdekképviselőket, az ideiglenes fertőzött területtel érintett polgármestereket az országos főállatorvos levélben tájékoztatja.

10. Fejezet: A terv végrehajtásáért felelős szervek

10.1 Országosan

Országosan a végrehajtásért a Nébih-en belül létrejött OJK felelős, amely felügyeli a megyei kormányhivatalok, illetve a HJK-k tevékenységét.

10.2 Területi szinten

A megyei kormányhivatalok és járási hivatalok, valamint azon megyék esetében, ahol megállapításra került az ASP, a megyei kormányhivatal által létrehozott HJK felelős a terv végrehajtásáért.

10. Fejezet: Jelentési kötelezettség

10.1. A HJK vezetője (illetve a megyei főállatorvos) rendszeresen részletes írásos jelentést tesz az OJK-nak. A laboratórium haladéktalanul tájékoztatja az OJK-t minden pozitív vizsgálati eredményről. Az OJK ezek alapján tájékoztatja az országos főállatorvost, aki erről informálja az Európai Bizottságot.

10.2. Az OJK tájékoztatja a Szakértői Csoportot a mentesítési tervben foglaltak gyakorlati végrehajtásáról és az aktuális járványügyi helyzetről.

11. Fejezet: Az ASP felderítésére irányuló laboratóriumi vizsgálatok

11.1. Az ASP felderítésre irányuló vizsgálatokat csak a Nébih ÁDI (amelynek budapesti telephelyén működik a Nemzeti Referencia Laboratórium), illetve az arra kijelölt laboratórium végezhet.

11.2. Az ASP felderítésre irányuló laboratóriumi vizsgálatokat 2003/422/EK bizottsági határozattal kiadott diagnosztikai kézikönyv és az OIE diagnosztikai tesztekre és vakcinákra vonatkozó kézikönyvében (OIE Terrestrial Manual) foglaltak alapján kell végrehajtani.

11.3. A fentiek sérelme nélkül vaddisznók esetében virológiai vizsgálatként PCR módszert kell használni, azonban pozitív PCR eredmény esetén meg kell kísérelni a vírusizolálást, az adott területen történt első megállapításkor szekvenálást is kell végezni. Szerológiai vizsgálatokat csak az SZKT-ről származó, az állomány gyérítése érdekében diagnosztikai célból kilőtt egyedekből kell végezni.

12. Fejezet: Eltérés a mentesítési tervben foglalt intézkedésektől

A mentesítési tervben foglalt intézkedésektől, a terv módosítása nélkül eltérni kizárólag az országos főállatorvosnak a Szakértői Csoport véleményén alapuló utasítása alapján lehet.

13. Fejezet: Járványügyi helyzet

E mentesítési terv kiadásának idején az ország alábbi kilenc megyéjében csak vaddisznóban került megállapításra az ASP:

Heves megyében;
Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében;
Borsod-Abaúj-Zemplén megyében;
Nógrád megyében;
Hajdú-Bihar megyében;
Jász-Nagykun-Szolnok megyében;
Pest megyében;
Békés megyében;
Komárom-Esztergom megyében.

Függelék a mentesítési tervhez

1. függelék

Az elhullott vaddisznók szervezett keresésére vonatkozó részletes szabályok

1. A megyei főállatorvosnak megbeszélést kell szerveznie a megyei vadászkamara elnökének, az érintett járási főállatorvosok, a megyei vadászati hatóság és az érintett tájegységi fővadászok részvételével. A megbeszéléseken résztvevőknek a gyakorlati végrehajtás elősegítése érdekében egyeztetniük kell az elhullott vaddisznók szervezett kereséséről, továbbá az ASP-vel kapcsolatos egyéb, a vadászatra jogosultakra, vadászatra vonatkozó követelményekről. Azon területek esetében, amelyek újonnan kerülnek az ASP szempontjából magasabb kockázatú kategóriába a megbeszélést első alkalommal a kockázati besorolás közzétételétől számított 7 munkanapon belül kell megtartani. Az első megbeszélést követően a teljes fertőzött és magas kockázatú terület esetében legalább félévente, a közepes kockázatú területen évente egy megbeszélést kell tartani. A megbeszéléseken mindenképpen ki kell térni az 2. pont végrehajtásával kapcsolatos gyakorlati szempontokra. A megbeszélésekről jegyzőkönyvet kell felvenni, a végső megállapításokról és javaslatokról emlékeztetőt kell készíteni. A jegyzőkönyvet a megyei főállatorvos, a megyei vadászkamara elnöke, a megyei vadászati hatóság képviselője és az érintett tájegységi fővadászok írják alá. A jegyzőkönyvet és az emlékeztetőt az országos főállatorvosnak, az emlékeztetőt a területen található valamennyi vadászatra jogosultaknak meg kell küldeni.

2. A vadászatra jogosultaknak meg kell határozniuk azokat a területeket, amelyek a vaddisznók búvóhelyéül szolgálnak és ezen belül azokat a helyeket, ahol a legnagyobb valószínűséggel találhatóak meg az elhullott egyedek. A terület meghatározásakor azokat a vadászatra jogosultak sorszámmal kell ellátnia és a területet térképen be kell jelölni. A vadászatra jogosultaknak a vaddisznók búvóhelyéül szolgáló területet olyan területegységekre kell felosztania, amelyet egy ember maximum 4 óra alatt be tud járni, le tud szűrni. A felosztás során arra is figyelemmel kell lenni, hogy az elhullott vaddisznók legvalószínűbb fellelési helyei lehetőség szerint hasonló számban legyenek megtalálhatóak az egyes területegységekben. Mindezt a vadászatra jogosultaknak írásban kell rögzíteniük és e dokumentum két példányát, valamint példányonként mellékletként a vadgazdálkodási egység részletes térképét meg kell küldeniük az illetékes HJK vezetőjének illetve ahol nincs HJK, ott a járási főállatorvosnak, az emlékeztető kézhezvételétől számított 15 napon belül. A HJK vezetője illetve a járási főállatorvos a kézhezvételtől számított 5 munkanapon belül a dokumentum egy példányát eljuttatja a megyei főállatorvoshoz. Ha a vadászatra jogosult határidőre nem tesz eleget az e pontban foglalt feladatainak, akkor a HJK vezetője illetve a járási főállatorvos (a megyei kormányhivatal egyidejű értesítése mellett történő) megkeresésére az illetékes tájegységi fővadász osztja fel területegységekre a vadászatra jogosult területét.

3. A 2. pontban említett dokumentum megküldésével egyidejűleg minden vadászatra jogosult köteles azokra a természetes személyekre javaslatot tenni az illetékes HJK vezetőjének, illetve a járási főállatorvosnak, akik a szűrést el tudják végezni (pl. hivatásos vadászok, hajtásban rendszeresen résztvevő személyek). Ha a HJK vezetője/járási főállatorvos a vadászatra jogosult által javasolt természetes személyeket alkalmasnak tartja a feladat elvégzésére, akkor intézkedik ezen személyek - az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 51. § (3) bekezdés q) pontja szerinti - aktív közreműködésre kötelezéséről. Ha a HJK vezetője/járási főállatorvos véleménye szerint a vadászatra jogosult által javasolt személyektől nem várható a feladat hatékony végrehajtása vagy a megfelelő hatékonysághoz az adott területegység esetében több személy által végzett szűrés szükséges, esetleg a vadászatra jogosult nem adott javaslatot, akkor a HJK vezetője/járási főállatorvos más, olyan

természetes személyek aktív közreműködésre kötelezéséről is intézkedhet, akik ismerik a terepet és vállalkoznak a feladat elvégzésére (pl. mezőőr, erdész). A határozatban rögzíteni kell, hogy az adott személynek mely területegységeken kell a szűrést elvégeznie. Ha a kijelölt személy a vadászatra jogosult alkalmazásában áll, akkor a vadászatra jogosult köteles biztosítani, hogy a kijelölt személy a szűrés időtartamának legalább a felét munkaidejében elvégezhesse.

3.1. A vadászatra jogosult kérésére a HJK vezetője/járási főállatorvos a fentiekől eltérhet és a vadászatra jogosultat is aktív közreműködésre kötelezheti, de ha felmerül, hogy a vadászatra jogosult nem hatékonyan végzi a feladatot (pl. az erdőt járó személyek jelentősen több elhullott vaddisznót jelentenek, mint amennyit a vadászatra jogosult talál), akkor a 3. pont szerint kell eljárni.

4. Az aktív közreműködésre kötelezettnek a határozatban leírt összes területegység esetében hetente egyszer kell elvégeznie a szűrést, kivéve a május 1-jétől szeptember 30-ig terjedő időszakot, amikor hetente kétszer kell átvizsgálni a területegységeket. Több aktív közreműködésre kötelezett esetén a munkát úgy kell megszervezni, hogy a vadászatra jogosult területén található összes kijelölt területegység hetente, illetve a május 1-jétől szeptember 30-ig terjedő időszakban hetente kétszer szűrésre kerüljön.

5. Az aktív közreműködésre kötelezett azonnal jelentést tesz a HJK vezetője/járási főállatorvos által megadott mobil számra, ha a szűrés során elhullott vaddisznót talált. Az elhullott vaddisznóból az ASP megállapításra, illetve kizárására irányuló laboratóriumi vizsgálat céljára – a *2. függelékben* meghatározott – mintát kell vennie az erre a feladatra kijelölt, aktív közreműködésre kötelezettnek. Ezt követően az erre a feladatra kijelölt, aktív közreműködésre kötelezettnek az elhullott vaddisznó testét az *7. függelékben* meghatározott módon ártalmatlanítani kell.

6. Az aktív közreműködésre kötelezettnek a kijelölt területek átvizsgálásáról (szűréséről) havonta kimutatást kell készítenie az alábbiak szerint:

- a szűrést végző személy neve,
- az érintett vadászatra jogosult neve,
- az átvizsgált terület,
- a szűrés dátuma,
- a szűréssel töltött órák,
- a szűrés eredménye (megtalált hullák száma, illetve, hogy nem talált)

7. A tárgy hónapban végzett szűrésről szóló, az 6. pontban részletezett kimutatást az aktív közreműködésre kötelezett személynek tárgyhónapot követő 10. napig kell benyújtania – postai úton, elektronikusan vagy személyesen - az aktív közreműködést elrendelő HJK vezetőjének/járási főállatorvosnak.

8. Az aktív közreműködésre kötelezettnek az általa megtalált elhullott vaddisznókért állami kártalanítás jár. Ha olyan személy találja meg és jelenti be az elhullott vaddisznót, akit e feladatra nem köteleztek aktív közreműködésre, akkor részére az egyes állapotbetegségek és zoonózisok felszámolására, az ellenük való védekezésre és figyelemmel kísérésükre irányuló nemzeti programok adott naptári évre vonatkozó finanszírozásának szabályairól szóló rendelet által biztosított támogatási összeg jár a rendeletben foglalt feltételek teljesítése esetén.

9. Ha a szervezett keresés elvégzésére aktív közreműködésre kötelezett személy kellő jártassággal rendelkezik a mintavétel és/vagy az ártalmatlanítás elvégzésére, továbbá vállalja is e feladatokat, akkor ezek végrehajtása céljából is aktív közreműködésre kötelezhető állami kártalanítás mellett.

10. Ha a vadászatra jogosult vagy az aktív közreműködésre kötelezett nem tartja be az 2-7. pontokban foglalt - rá vonatkozó - előírásokat, akkor ezért írásban figyelmeztetni kell. Abban az esetben, ha a figyelmeztetés eredménytelen, akkor élelmiszerlánc felügyeleti bírsággal kell sújtani az érintett vadászatra jogosultat, illetve természetes személyt.

2. függelék

A laboratóriumi vizsgálatokhoz szükséges minták

1. *Élő sertések esetén alvadásában gátolt (EDTA) vér virológiai (PCR), és natív vér szerológiai vizsgálat céljára.*

2. *A megerősített passzív surveillance során az elhullott vagy tünetek miatt diagnosztikai célból kilőtt állatokból lép, egy bélfodri nyirokcsomó, mandula.*

Az említett szervekből legalább kockacukor nagyságú darabok elegendőek, egy állatból egy gyűjtőedénybe (pl. SARSTEDT mandulavételi pohárba) kerüljön a minta.

3. *Az ASP/KSP hatóságilag megerősített gyanúja esetén*

3.1. Friss hullák esetében a mandulák, legalább egy bélfodri és egy egyéb (pl. garatmögötti, fültőalatti, áll alatti) nyirokcsomó, valamint a lép és a vese.

Az említett szervekből legalább kockacukor nagyságú darabok elegendőek, de a lépből és veséből legalább 10 g mintát kell venni. Egy állatból egy gyűjtőedénybe (pl. SARSTEDT mandulavételi pohárba) kerüljön a minta.

3.2. Önemésztett hulla esetében teljes csöves csont vagy szegycsont. A félbevágott csöves csontok a vizsgálatra alkalmatlanok, ezért ilyeneket (pl. levágott lábvéget) küldeni tilos!

4. *Az ASP/KSP célzott surveillance esetén*

- véralvadék elsősorban a szívből, esetleg valamely nagyobb érből, és
- mandulaminta (legalább kockacukor nagyságú darab).

A mellüregbe vagy a hasüregbe kifolyt vérből tilos mintát venni és ilyen mintát a laboratóriumba beküldeni.

3. függelék

A mintaazonosító lap használata

A Nébih honlapján közzétett Mintaazonosító lapot kötelező használni, amely tartalmazza az alábbi adatokat:

1. A vadászatra jogosult nevét és címét
2. A vadgazdálkodási egység hatjegyű kódszámát (A megyére utaló kétjegyű előtagot és a hatjegyű kódszámot követő három egytagú kódszámot nem kell feltüntetni!)
3. A mintavevő nevét és címét
4. Arra vonatkozó adatot, hogy *vadászat során kilőtt egészséges, az OFÁ határozat szerint kilőtt egészséges, gyanút keltő klinikai tünetek miatt kilőtt* vagy *elhullott* vaddisznóból történt-e a mintavétel.
5. A vaddisznó kilövésének vagy elhullásának helyét, *elhullott* vagy *gyanút keltő klinikai tünetek miatt kilőtt egyedek esetén a földrajzi koordinátákat (GPS) minden esetben fel kell tüntetni*. Egészséges kilőtt vaddisznók esetében is fel kell tüntetni a földrajzi koordinátákat (GPS), ha az ismert.
6. A vaddisznó kilövésének idejét.
7. A nagyvad azonosító számot.
8. A vaddisznó becsült korát (két éves kor alatt hónapokban, azt követően években megadva).
9. Vadászat során kilőtt egészséges egyed esetében az állati test rendeltetési helyét, névvel és címmel.
10. A mintavétel dátumát.
11. A mintavevő aláírását.

Ha egészséges kilőtt vaddisznók esetében egyszerre ugyanattól a vadászatra jogosulttól származó több egyedből vesz mintát a mintavevő, akkor a 4., 5., 6., 7. és 8. pont szerinti adatokat a mintaazonosító laphoz csatolt és aláírt táblázatban is fel lehet tüntetni!

4. függelék

Célzott ASP surveillance program vaddisznókban

1. Minden HJK-nak (járási főállatorvosnak) gondoskodnia kell arról, hogy **minden vadászati évben** (március 1-től következő év február 28-ig, szökőévben február 29-ig) a mentesítési tervnek az adott területre vonatkozó fejezetében részletezett aktív surveillance programban meghatározott vaddisznók esetében megtörténjen a mintavétel.
2. A célzott surveillance program keretében a vadászat során kilőtt egészséges vaddisznók esetében a mintavételről a vadászatra jogosultaknak kell gondoskodnia és a mintákat a HJK vagy az illetékes megyei főállatorvos által meghatározottak szerint kell leadnia. A vadászatra jogosultnak vagy képesített vadhúsvizsgálót, vagy hivatásos vadászt kell megbízni a mintavétellel. **A vadászatra jogosultnak törekednie kell arra, hogy amennyire lehetséges a vadászati év során folyamatos és egyenletes legyen a mintavétel.**
3. A célzott surveillance program keretében a jelen határozat szerinti diagnosztikai kilövés során kilőtt egészséges vaddisznók esetében a kilövés és a mintavétel végrehajtásra aktív közreműködésre kötelezett természetes személynek kell a mintavételt elvégeznie.
4. A mintavételhez szükséges eszközöket az illetékes járási főállatorvos biztosítja a vadászatra jogosultak számára. A mintákat a laboratóriumba kell beküldeni, és ez a laboratóriumi vizsgálatra szánt mintákat összegyűjtő központi körjárat használatával is történhet. A mintaküldés gyakorlati megvalósítása – HJK vagy a megyei főállatorvos által a kockázati terület teljes területére meghatározott szempontok alapján - az illetékes járási főállatorvos feladata.
5. A mintavevőnek véralvadékat (elsősorban szívből, esetleg valamely nagyobb érből), továbbá mandulamintát kell vennie. **A mintavételnél oda kell figyelni arra, hogy a mellüregbe vagy a hasüregbe kifolyt vérből nem szabad mintát venni! Kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a mintának a mintavételtől számított 48 órán belül be kell érkeznie a vizsgálatot végző laboratóriumba.** A mintákat a mintavételt követően hűteni kell, de nem szabad lefagyasztani, mivel ez utóbbi a vérminta alkalmatlanságát eredményezheti. Minden egyes vaddisznó esetében mintavevőnek mintaaazonosító **lapot kell kitöltenie három példányban, az első (eredeti) példány kíséri a mintákat, egy példányt a kísérő iratot (megrendelőt) kitöltő állatorvos, míg az utolsó példányt a vadászatra jogosult őrzi meg legalább két évig. (A 2. és 3. példány fénymásolat is lehet.)** A mintaaazonosító lap minimális adattartalmát a 3. függelék határozza meg.
6. A mintaaazonosító lap alapján a járási főállatorvos által kijelölt hatósági vagy szolgáltató állatorvos (az utóbbi esetén elsősorban az elhullott vaddisznókból történő mintavétellel megbízott szolgáltató állatorvos) - a Nébih honlapjáról is letölthető - mintakísérő iratot (megrendelőt) tölt ki, és ahhoz csatolja a mintaaazonosító lap/lapok első (eredeti) példányát/példányait. (Ha ugyanazon vadászatra jogosult egyszerre több állattól származó mintát is leadott, akkor elegendő egy kísérő iratot kitölteni, de mindegyik mintaaazonosító lapot csatolni kell.) Nem kell ASP és KSP esetében külön kísérő iratot kitölteni, egy kísérő irat elegendő. A kísérő iraton (megrendelőn) fel kell tüntetni, hogy „ASP/KSP célzott surveillance”.
7. A mintaküldő állatorvos felelőssége, hogy a vizsgáló intézet számára a 3. függelékben felsorolt adatok hiánytalanul rendelkezésre álljanak, valamint arról gondoskodni, hogy a minta késedelem nélkül a HJK

vagy a megyei főállatorvos által kijelölt gyűjtőhelyek valamelyikén leadásra kerüljön. A mintaküldő állatorvos nem vehet át olyan vérmintát, amelyhez nincs mandulaminta, továbbá megtagadhatja az olyan vérminta átvételét és beküldését, amely olyan mértékben hemolizált (egynemű, teljesen folyós, sötétvörös, lakkszerű, nem tartalmaz véralvadékokat), vagy egyéb anyaggal szennyezett, hogy intézeti vizsgálatra minden valószínűség szerint alkalmatlan lenne. Ezekben az esetekben a vadászatra jogosultnak intézkednie kell, hogy az alkalmatlan, illetve hiányos minta pótlására másik állatból mintavétel történjen.

5. függelék

Az elhullott vaddisznók ártalmatlanításának részletes szabályai a fertőzött és az ASP szempontjából magas és közepes kockázatú területeken, ha a hulla 1. kategóriájú állati eredetű melléktermék feldolgozóba szállítása akadályba ütközik

1. A fertőzött területeken és az ASP szempontjából magas és közepes kockázatú területeken az elhullott vaddisznót – a mintavételt követően –, ha a hulla 1. kategóriájú állati eredetű melléktermék feldolgozóba szállítása akadályba ütközik, főszabályként a helyszínen történő elásással kell ártalmatlanítani, úgy hogy elegendő (mintegy 30-50 cm vastag) földréteg kerüljön rá. Ez a gyakorlatban elsősorban a megtalálás helyén vagy ahhoz a lehető legközelebb történő elásást jelenti. Az elásás előtt a hullát az ASP ellen hatékony fertőtlenítő szerrel le kell locsolni. A láthatóan szennyezett talajt és/vagy növényi részeket a hullával együtt kell elásni. Ha megtalálás helyén a hulla nem ásható el, akkor azt vastag falú fóliaszákba kell helyezni vagy ilyen fóliába csomagolni és csepegés-mentesség biztosítása mellett kell az elásás helyére szállítani. A megtalálás és az elásás helyét is az ASP ellen hatékony fertőtlenítőszer oldatával le kell locsolni.

2. Ha a körülmények nem teszik lehetővé a megtalálás helyén vagy ahhoz lehető legközelebb történő elásást, akkor az elhullott vaddisznót az 1. pontban leírtak szerint fóliaszákba helyezve, illetve fóliába csomagolva a vadászatra jogosult által létesített, a terület vaddisznóállományához igazodó méretű és bármilyen módon körbekerített gödörhöz kell szállítani. Az ártalmatlanítást a gödörbe helyezéssel, az ASP ellen hatékony fertőtlenítő szerrel való lelocsolással és elegendő földréteggel a hullára rétegezésével kell végrehajtani. Az ártalmatlanítás célját szolgáló gödör felügyelete a vadászatra jogosult feladata, az illetékes járási főállatorvos szűrőpróbaszerűen ellenőrzi az előírások betartását.

3. Főszabályként az ártalmatlanítás végrehajtására a szükséges eszközökkel rendelkező természetes személyt kell az Éltv. 51. § (3) bekezdés q) pontja szerint aktív közreműködésre kötelezni. Célszerű, hogy ez a személy az legyen, aki az elhullott vaddisznók szervezett keresését és a mintavételt is végzi. Ha az szükséges – különösen a 2. pontban említett gödörben történő ártalmatlanítás esetén – a vadászatra jogosult is aktív közreműködésre kötelezhető. Az aktív közreműködésre kötelezett természetes személynek vagy a vadászatra jogosultnak az ártalmatlanítás végrehajtásáért állami kártalanítás jár elhullott vaddisznónként.

4. Amennyiben a fertőzött, a magas és közepes kockázatú területen szükségessé válik a 2. pontban említett, ártalmatlanításra használt gödör létesítése, azt a vadászatra jogosult Éltv. 51. § (3) bekezdés q) pontja szerint aktív közreműködésre kötelezésével kell megoldani, feltéve, hogy a vadászatra jogosult rendelkezik erre megfelelő területtel, valamint a gödör létesítése a terület felszín alatti vízkészletét nem veszélyezteti. A gödörnek legalább akkorának kell lennie, amely alkalmas annyi vaddisznó hulla eltemetésére, mint amennyi a vadászatra jogosult területére vonatkozó legutóbbi becslés szerinti számú vaddisznó 10%-a. Ha a gödör betelik, akkor azt véglegesen be kell temetni és a közelében újat kell létesíteni. A vadászatra jogosult a gödör létesítése esetén állami kártalanításra jogosult. Ez a gödör az egyéni vadászatból származó zsigerek ártalmatlanításra is használható. A zsigereket is vastag falú fóliaszákba helyezve kell az ártalmatlanítás helyére szállítani. A gödörbe helyezett hullák számáról a vadászatra jogosult köteles nyilvántartást vezetni és azt két évig meg kell őriznie.

5. Az ártalmatlanítást végző személynek a feladat elvégzését követően kezét, lábbelijét és szennyezett ruházatát, valamint az ártalmatlanítás során használt járművet és eszközöket ASP ellen hatékony fertőtlenítő szer oldatával le kell fertőtlenítenie.

6. függelék

Az ASP megelőzése szempontjából kiemelt jelentőségű általános járványvédelmi (biológiai biztonsági) követelmények

I. A kockázati kategóriára tekintet nélkül az egész országra vonatkozó követelmények

Követelmény	A sertésállományok melyik kategóriájában kötelező, illetve ajánlott
A nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre és a belőlük származó termékekre vonatkozó egészségügyi szabályok megállapításáról és az 1774/2002/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 1069/2009/EK Európai Parlamenti és Tanácsi Rendeletben (a továbbiakban: 1069/2009/EK rendelet), illetve a klasszikus sertéspesti elleni védekezésről szóló 75/2002. (VIII.16.) FVM rendeletben foglalt, az állati eredetű anyagot tartalmazó élelmiszerhulladék (moslék) etetésére vonatkozó tilalom következetes betartása	Minden kategória esetében kötelező
A hulláknak és egyéb állati eredetű melléktermékeknek a 1069/2009/EK rendeletben foglaltaknak megfelelő kezelése és ártalmatlanítása.	Minden kategória esetében kötelező
Az állomány egyedeinek az ASP-re fogékony egyéb állatokkal való érintkezésének megakadályozása (zárt tartás olyan módon, amely megakadályozza más házisertésekkel vagy vaddisznókkal való közvetlen vagy közvetett érintkezést)	Minden kategória esetében kötelező
Kilőtt vaddisznók testével vagy azok bármely részével, továbbá elhullott vaddisznók testével vagy azok bármely részével való érintkezés megakadályozása	Minden kategória esetében kötelező
Sertéstartó telepre belépni csak kéz- és lábbeli fertőtlenítés, átöltözés vagy egyszer használatos védőköpeny és védőlábbeli felvétele után lehet.	Nagylétszámú állományok esetében kötelező, kislétszámú árutermelő állományok esetében ajánlott. Vadászatnál vagy más sertéstartó helyen használt öltözetet és lábbelít azonban a kislétszámú állományok esetében is le kell cserélni!
A sertéstartó épületbe (ólba) belépni csak a kizárólag az erre a célra használt ruhában és lábbeliben, vagy egyszer használatos védőköpeny és védőlábbeli felvétele után szabad	Minden kategória esetében kötelező

Sertéseket csak megbízható, a központi adatbázisban nyilvántartott helyről, szállítási dokumentumokkal együtt szabad vásárolni	Minden kategória esetében kötelező
Csak az lépjen be a sertéstartó épületbe (ólba) akinek feltétlenül szükséges, de csak ruha és lábbeli csere után vagy egyszer használatos védőköpeny és védőlábbeli használatával.	Minden kategória esetében kötelező
Olyan kerítés a telep körül, amely alkalmas ember, kóbor állat vagy vadon élő állat behatolásának megakadályozására	Nagylétszámú állományok estében kötelező, a kislétszámú árutermelő állományok esetében ajánlott. Ha a járványügyi helyzet indokolja a kültéri sertéstartás esetében is kötelező!
Az állategészségügyi hatóság által jóváhagyott járványvédelmi intézkedési terv, amely kiterjed a személyi higiénéjára és a takarítás és fertőtlenítés végrehajtásra a telepen	Nagylétszámú állományok esetében kötelező, kislétszámú árutermelő állományoknak ajánlott.

II. Kizárólag a fertőzött területre és ASP szempontjából magas kockázatú területekre vonatkozó követelmények

Követelmény	A sertésállományok melyik kategóriájában kötelező
Mielőtt a sertések takarmányozására használnák a lekaszált fűvet vagy a közvetlenül a termőföldről származó gabonát azokat kezelni kell az ASP vírusának inaktiválása érdekében, vagy 90 napig olyan helyen kell ezeket tárolni, ahol vaddisznó nem férhet hozzájuk, abban az esetben, ha ezek olyan helyről származnak ahol már megállapításra került a betegség.	Minden kategória esetén
Mielőtt szalmát a sertések almozására használnák, azt kezelni kell az ASP vírusának inaktiválása érdekében, vagy 90 napig olyan helyen kell ezeket tárolni, ahol vaddisznó nem férhet hozzájuk, abban az esetben, ha ezek olyan helyről származnak, ahol már megállapításra került a betegség.	Minden kategória esetén

7. függelék

A vaddisznó társas vadászat járványügyi szabályai az ASP szempontjából a korlátozás alá vont területeken*1. A vaddisznó társas vadászat megszervezésével kapcsolatos járványügyi szabályok*

1.1. A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvényben, illetve végrehajtási rendeleteiben foglalt előírásokon felül korlátozás alá vont területen a vadászatra jogosultak az e fejezetben meghatározott járványügyi követelmények teljesítése esetén kaphatnak engedélyt a HJK vezetőjétől/megyei főállatorvostól a vaddisznó társas vadászat (továbbiakban: társas vadászat) megtartására. A társas vadászat megtartására vonatkozó kérelmet a vadászatra jogosultnak a vadászat tervezett időpontja előtt legalább 5 munkanappal - a HJK vezetője/megyei főállatorvos által meghatározott módon - kell írásban benyújtania. A kérelemnek mindenképpen tartalmaznia kell az alábbiakat:

- a területet pontos megnevezése (települést ahova a terület tartozik és a terület helyi elvezése), ahol a társas vadászatot végezni akarják
- a társas vadászat vezetésével megbízott személy neve és címe, a megyei oktatáson való részvételének dátuma
- az ASP-re vonatkozó szabályokat a résztvevőkkel ismertető, illetve az ASP-vel kapcsolatos előírások betartásáért felelős személy neve és címe, a megyei oktatáson való részvételének dátuma (ha a két személy nem azonos)
- résztvevők adatai (név, lakcím) - Amennyiben a vadászatra jogosult ennek az előírásnak csak a vadászat után tud eleget tenni, a kérelemben vállalnia kell a lista vadászat befejezését követő 48 órán belüli eljuttatását a HJK/megyei főállatorvos részére. Amennyiben ennek nem tesz eleget, újabb társas vadászatra/csoportos diagnosztikai kilövésre szóló kérelmét a HJK-nak/megyei főállatorvosnak el kell utasítania, a már esetlegesen kiadott engedélyt vissza kell vonnia.
- gyülekező hely
- zsigerelés helye GPS koordinátákkal
- teríték helye GPS koordinátákkal
- az elejtett vaddisznók várható száma
- hajtástérkép.

1.2. A társas vadászat vezetésével a vadászatra jogosult csak olyan személyt bízhat meg, aki a járványvédelmi vadászatképzésen részt vett és ott sikeres vizsgát tett.

1.3. A vadászatra jogosult köteles gondoskodni arról, hogy az alkalmazásában álló hivatásos vadász – illetve több hivatásos vadász esetén közülük legalább egy – a járványvédelmi vadászatképzésen részt vegyen. A társas vadászat csak akkor tartható meg, ha azon végig jelen van az a hivatásos vadász, aki a képzésen részt vett, vagy az a képzésen részt vett egyéb személy, aki az ASP-re vonatkozó intézkedések betartásáért, betartatásáért felelős a vadászatra jogosulttól kapott megbízás alapján.

1.4. A társas vadászaton jelenlévő hivatásos vadász feladata, hogy az ASP-vel kapcsolatos legfontosabb, a képzésen megtanult ismeretekről a társas vadászat minden résztvevőjét – beleértve a hajtókat is – tájékoztassa a vadászat megkezdése előtt. A társas vadászat minden résztvevőjének e tájékoztatás megtörténtét aláírásával kell igazolnia.

1.5. A társas vadászat valamennyi résztvevőjének e függelékben foglalt járványügyi követelményeket maradéktalanul be kell tartania. A társas vadászatban csak olyan személyek vehetnek részt, akik házisertést nem tartanak.

1.6. A hajtás során úgy kell eljárni, hogy annak iránya lehetőség szerint a korlátozás alá vont területen belülről mutasson, elkerülve ezzel azt, hogy a vaddisznók a területről kívülre meneküljenek.

1.7. A társas vadászat során törekedni kell arra, hogy a hajtási körbe bekerült vaddisznók közül a lehető legtöbb egyed lelövésre kerüljön, ezért a vadászok felállításánál ezt a szempontot kiemelten kell kezelni.

1.8. Minden vadászatra jogosult köteles a területén kialakítani egy olyan helyet, ahol a társas vadászatban kilőtt vaddisznók zsigerelese történik. Ugyanitt kell kialakítani az ártalmatlanításra váró zsigerek gyűjtésnek és tárolásának feltételeit.

1.9. Amennyiben a társas vadászat során, akár élő állaton, akár zsigereles során felmerül az ASP gyanúja, vagy elhullott vaddisznót találnak a résztvevők, a járási főállatorvost haladéktalanul értesíteni kell.

1.10. A testek és a zsigerek szállításra csak a helyben használt gépjárművek használhatóak, amelyeket a használat után, a vadászterület elhagyása előtt tisztítani és fertőtleníteni kell.

1.11. A vendégvadászok saját gépjárművel nem hajthatnak be a vadászatra kijelölt területre.

2. A társas vadászat gyakorlati végrehajtása során betartandó járványügyi követelmények

2.1. A kilőtt vaddisznó szállítása a kilövés helyéről a zsigereles helyére műanyag ponyván felemelve vagy csúsztatva (szánszerűen), vagy gépjárművel történjen. Gépjárművel történő szállítás esetén a platót műanyag fóliával kell védeni a szennyeződéstől. Zsigereles kizárólag a zsigereles helyen történhet.

2.2. A kilőtt vaddisznó megtalálási helyét, teríték és a zsigereles helyét fertőtleníteni kell, az ASP ellen hatékony fertőtlenítő szerrel (<http://portal.nebih.gov.hu/afrikai-sertespestis>).

2.3. A zsigereles helyére csak a feladatot végző személyek léphetnek be. A zsigereles részére a vadászatra jogosultnak eszközöket és egyszer használatos védőruhát vagy ennek hiányában lemosható (fertőtleníthető) műanyag kötényt kell biztosítani. A zsigereles során minden egyedből vérmintát és mandula mintát kell venni laboratóriumi vizsgálat céljára. Az egyszer használatos védőruhát használat után össze kell gyűjteni és veszélyes hulladékként kell kezelni. A zsigereleshez használt eszközöket és kötényt minden használat után fertőtleníteni kell és a következő használatig elzárva kell tárolni. A zsigerelest végző személyek a zsigereles helyét kézfertőtlenítést és lábbeli fertőtlenítést, vagy cserét követően hagyhatják el.

2.4. A zsigereket és a felhasználásra nem kerülő egyedeket az állati eredetű melléktermék feldolgozó üzem által biztosított konténerbe kell elhelyezni. A testeket és a zsigereket az ASP ellen hatékony fertőtlenítő szer oldatával le kell lelocsolni. A konténer őrzéséről gondoskodni kell.

2.5. Amennyiben a felhasználásra szánt testek megfelelő szállítása, tárolása nem oldható meg, úgy azokat 1. kategóriájú állati eredetű mellékterméknek kell tekinteni és mintavétel után ártalmatlanítani kell. E testek – mint megsemmisített termékek - után is állami kártalanítás illeti meg a vadászatra jogosultat.

2.6. A társas vadászat során kilőtt olyan egyedek testéért, amelyeket a vadászatra jogosult hasznosítani nem tud, és ezért kerülnek ártalmatlanításra, a vadászatra jogosultnak állami kártalanítást kell fizetni.

2.7. A társas vadászatot követően társas vadászatban részt vevők ruházatát, kezét, lábbelijét az ember egészségére nem ártalmas textilbarát (aerosol) fertőtlenítőszerrel kell fertőtleníteni.

3. Ellenőrzés

3.1. Az illetékes járási főállatorvos szűrőpróbaszerűen ellenőrzi, hogy a fenti követelményeket az érintettek betartják-e. Ha a járási főállatorvos a fenti szabályok megsértését tapasztalja, akkor jelentést tesz a HJK vezetőjének/megyei főállatorvosnak. A megyei főállatorvos dönthet úgy, hogy a vadászatra jogosult által vadászati évben tervezett további társas vadászatokra nem ad engedélyt, illetve élelmiszerlánc felügyeleti bírsággal sújthatja a vadászatra jogosultat.

A mentesítési tervben foglaltak vadászatra jogosultak által történő megvalósításának felmérésére az OJK vezetője külső szakértőt is felkérhet.

8. függelék

Az elhullott vaddisznókból történő rendszeres mintaküldésre vonatkozó szabályok

1. Az elhullott vaddisznókból történő mintaküldés rendszerességének megállapításához vadgazdálkodási egységeként kell megállapítani az elvárt mintaszámot.
2. Minden vadgazdálkodási egység esetében a vaddisznók becsült létszámának függvényében kell meghatározni, hogy várhatóan hány elhullott vaddisznóból lehet mintát küldeni egy vadászati évben (elvárt mintaszám). Az elvárt mintaszámra a gépjárműütközés következtében, a helyszínen elhullott egyedek nem tartoznak bele, de ez nem érinti azt a szabályt, hogy a gépjárműütközés miatt elhullott egyedekből is kötelező a mintaküldés. Ha az így meghatározott szám nagysága lehetővé teszi meg kell határozni a féléves, és ha lehetséges a negyedéves minimálisan elvárt mintaszámot is.
3. Ha egy vadgazdálkodási egység területén a vaddisznók becsült létszáma olyan alacsony, hogy a mellékelt táblázat alapján nem állapítható meg rá vonatkozó elvárt mintaszám a becsült létszám alapján, akkor a meghatározásánál az előző vadászati évi terítéket is figyelembe kell venni. Ha a teríték sem haladja meg az elvárt mintaszám meghatározáshoz szükséges mértéket, akkor az adott vadgazdálkodási egységre nem állapítható meg az elvárt mintaszám az elhullott vaddisznókból történő mintaküldés vonatkozásában.
4. Az SZKT-n és a fertőzött terület többi részén az elvárt mintaszám teljesítése kötelező, míg az ország egyéb területein csak ajánlott. Az *1. számú táblázat* tartalmazza az elvárt mintaszámokra vonatkozó irányszámokat.
5. Természetesen az elvárt mintaszám elérése után is - vagy ha az adott területre nem határozható meg az elvárt mintaszám - kötelező minden megtalált elhullott vaddisznót bejelenteni, illetve abból virológiai vizsgálat céljából mintát venni.
6. Az SZKT-n és a fertőzött terület többi részén a rendszeres mintaküldés teljesülését a HJK-nak folyamatosan nyomon kell követnie. A HJK-nak legalább negyedévente, illetve félévente figyelmeztetnie kell írásban azokat a vadászatra jogosultakat, amelyek területére negyedéves vagy féléves elvárt mintaszám állapítható meg a táblázat szerint és időarányosan nem történt meg az elvárt mintaszám beküldése. Ezen felül a vadászatra jogosultaknak a Mentésügyi Tervben előírt – a vadászati évet követő – ellenőrzése során kiemelt figyelemmel kell lenni az elhullott vaddisznókra vonatkozó elvárt mintaszám teljesülésre. Azokat a vadászatra jogosultakat, amelyek az elvárt mintaszámot nem teljesítették írásban figyelmeztetnie kell. Ha az elvárt mintaszám 50 %-a sem teljesült, akkor a vadászatra jogosult területén az egyéb fajok társas vadászata, illetve a vaddisznók csoportos diagnosztikai kilövése addig nem engedélyezhető, amíg időarányosan nem teljesül az elvárt mintaszám. A vadászatra jogosultnak azonban továbbra is megadható az engedély, ha a vadászati hatóság igazolja, hogy a vadászatra jogosult rajta kívül álló okból nem tudta teljesíteni a minimális mintaszámot, vagy ha a becsült létszám, illetve a vizsgált vadászati évben teríték nem érte el a 100-at az SZKT-n kívüli vadgazdálkodási egységek esetén, vagy az 50-et az SZKT-n belül.

<i>Becsült vaddisznó létszám /előző vadászati évi teríték</i>	<i>Elvárt mintaszám a szigorúan korlátozott területen</i>			<i>Elvárt mintaszám a fertőzött terület szigorúan korlátozott területen kívüli részén, illetve a magas, közepes és alacsony kockázatú területen</i>		
	<i>Egész vadászati év</i>	<i>féléves</i>	<i>negyedéves</i>	<i>Egész vadászati év</i>	<i>féléves</i>	<i>negyedéves</i>
50 és 50 alatt	nem határozható meg	nem határozható meg	nem határozható meg	nem határozható meg	nem határozható meg	nem határozható meg
51-100	2	nem határozható meg	nem határozható meg	1	nem határozható meg	nem határozható meg
101-150	4	2	nem határozható meg	2	1	nem határozható meg
151-200	6	3	legalább 1	3	legalább 1	nem határozható meg
200 fölött	8	4	2	4	2	1

1. számú táblázat: Irányszámok elhullott vaddisznók esetén a rendszeres mintaküldés bizonyításához elvárt mintaszámok meghatározáshoz. Fontos, hogy akkor is kötelező minden elhullott vaddisznóból mintát küldeni, ha az elvárt mintaszám már teljesült vagy ha az adott területre nem határozható meg az elvárt mintaszám.

9. függelék

A fertőzött területen (beleértve az SZKT területét is) lévő, vaddisznót, vagy vaddisznót is tartó vadfarmok vaddisznó állománya felszámolásának valamint a vadfarmokról élő vaddisznó kiszállításának szabályai

1. A HJK-nak intézkednie kell annak érdekében, hogy a fertőzött területbe történő besorolást követő fél éven belül a fertőzött területen lévő vaddisznót, vagy vaddisznót is tartó vadfarm vaddisznó állománya felszámolásra kerüljön.
2. A fertőzött területbe történő besorolást követően azonnal meg kell tiltani a vadfarmon lévő vaddisznó állomány fedeztetését, termékenyítését és a vaddisznókra vonatkozóan beszállítási tilalmat kell elrendelni.
3. A vadfarmon lévő vaddisznó állomány felszámolását elsősorban arra engedéllyel rendelkező vágóhídon levágással, a 7-13. pontokban szabályozott módon történő kiszállítással kell megoldani. Amennyiben ilyen módon nincs lehetőség az állomány határidőre történő teljes felszámolására, akkor a bent maradó állatokat a vadfarmon le kell ölni és állami költségen 1. kategóriájú állati eredetű melléktermék feldolgozóban kell ártalmatlanítani. Az így leölt állatok után az állatok tulajdonosát állami kártalanítás illeti meg.
4. Amennyiben a fertőzött területen lévő vadfarm nem felel meg a 6. pontban foglaltaknak, akkor a felszámolást vágóhídon történő levágással vagy helyben történő leöléssel haladéktalanul meg kell kezdeni.
5. Vágóhídra történő szállítást megelőzően a mentesítési terv 2.2.3.7 illetve a 2.3.3.7 pontjaiban foglalt – házisertésekre vonatkozó- előírásokat kell betartani és az ott leírt vizsgálatokat kell elvégezni.
6. A fertőzött területen lévő vadfarmról élő vaddisznó csak magas és közepes kockázatú területen lévő vadfarmra és vadaskertbe szállítható ki. Jelen függelék 7-13. pontjai a terület kockázati besorolásától függetlenül mind az indító, mind a fogadó tartási, tenyésztési helyre vonatkozóan csak olyan engedélyezett vadfarmok, vadaskertek esetében alkalmazhatóak, amelyek ép, a járványügyi zártaságot maximálisan biztosító kettős kerítéssel ellátottak, vagy a megyei főállatorvos által elfogadott egyéb módszerrel biztosítják a zárttéri és a szabadtéri vaddisznóállomány érintkezésének megakadályozását. Vadfarmok esetében a maximális járványvédelmi biztonság elérése érdekében rendelkezni kell továbbá mindazokkal a létesítményekkel, járványvédelmi, állategészségügyi eljárásokkal, amelyek a működés minden fázisában biztosítják a Nébih honlapján elérhető „Jó Sertéstartási Gyakorlat”-ban foglaltak maradéktalan betartását, a rendszeres állatorvosi felügyeletet, ellenőrzést. Vadaskertek esetében naprakész nyilvántartással kell rendelkezni a mentesítési terv vadaskertekre vonatkozó utasításainak végrehajtásáról, a beszállított állatokról, a beszállított állatokra vonatkozó kilövési kötelezettség teljesítéséről. Látogatási naplóban rögzíteni kell a vadaskertben megfordult személyek adatait, elérhetőségét, az ASP-ről tartott tájékoztatások teljesülését.
7. Fertőzött területen lévő vadfarmról magas és közepes kockázatú területen lévő vadaskertbe vagy vadfarmra élő vaddisznó behozatalára szóló engedélyt a vadfarm vagy vadaskert üzemeltetőjének írásbeli kérelmére a Helyi Járványvédelmi Központ (HJK) vezetője, HJK hiányában a megyei

főállatorvos adja ki. A behozatali engedély kiadásának feltétele az 6. pontban foglaltak megfelelőségének vizsgálata. A behozatali engedélyben rögzíteni kell, hogy a szállítmány csak a 8. pontban foglalt feltételek teljesülése esetén indítható.

Ezen túlmenően a magas kockázatú területen lévő vadaskert üzemeltetőjének a kérelemben vállalnia kell, hogy a betelepítést követő 15 napon belül gondoskodik a vadaskertben élő vaddisznóállomány olyan mértékű gyérítéséről, amely gyérítés során lelőtt állatok száma minden korcsoportra vonatkozóan meghaladja a betelepített állatok számát. Közepes kockázatú területen mindezt a vadászati év végéig kell vállalni. Az így kilőtt állatok a diagnosztikai tervben kiadott darabszámba nem számíthatók be.

Betelepítési engedély folyamatos beszállításra nem, csak konkrét dátumhoz kötötten adható ki.

8. A 7. pontban felsorolt szállítások vonatkozásában a fertőzött területen lévő, kiszállítást indító vadfarmra, illetve a kiszállítandó állatokra vonatkozó feltételek:
  - a. a kiszállítandó állatok a vadfarmon születtek, vagy legalább a kiszállítást megelőző 30 napig a származási helyen tartózkodtak,
  - b. a vadfarmra a kiszállítást megelőző 30 napban nem került be élő vaddisznó,
  - c. a kiszállítandó állatok a házisertésekre vonatkozó jelölési szabályoknak megfelelően egyedileg jelöltek,
  - d. a kiszállítás előtti 7 napon belül minden szállítandó egyedből vett vérmintából a laboratórium kedvező eredménnyel elvégezte az ASP vírusának kimutatására irányuló PCR vizsgálatot,
  - e. a szállítmány az út megszakítása és pihentetés nélkül közvetlenül jut el a rendeltetési helyre,
  - f. a szállítmányt az adott kockázati területnek megfelelő, házisertésekre vonatkozó dokumentáció és bizonyítvány kíséri, amelyen a szerepel a hatósági állatorvos ellenjegyzése a 7. pontban foglaltak teljesüléséről.
9. Magas kockázatú területen lévő vadfarmról magas kockázatú területen lévő vadaskertbe vagy vadfarmra élő vaddisznó beszállítására a mentesítési terv 3.2.8.1 pontjában foglaltak az irányadóak.
10. Magas kockázatú területen lévő vadfarmról közepes kockázatú területen lévő vadaskertbe vagy vadfarmra élő vaddisznó beszállítására a HJK vezetője vagy HJK hiányában a megyei főállatorvos a 7. pontban foglaltaknak megfelelően adhat engedélyt.
11. Közepes kockázatú területen lévő vadfarmról közepes kockázatú területen lévő vadaskertbe vagy vadfarmra vaddisznót szállítani a mentesítési terv 4.2.8.1 pontjában foglaltak alapján lehet.
12. A fertőzött területen lévő vadfarmokon tartott élő vaddisznóknak az Európai Unió más tagállamába vagy harmadik országba történő kiszállítása tilos!
13. A magas és közepes kockázatú területen lévő vadfarmokon tartott vaddisznóknak az Európai Unió más tagállamába történő kiszállítása engedélyezhető az alábbiak szerint:
  - a. a kiszállítandó állatok a vadfarmon születtek, vagy legalább a kiszállítást megelőző 30 napig a származási helyen tartózkodtak,
  - b. a vadfarmra a kiszállítást megelőző 30 napban nem került be élő vaddisznó,
  - c. a kiszállítandó állatok a házisertésekre vonatkozó jelölési szabályoknak megfelelően egyedileg jelöltek,

- d. a kiszállítás előtti 7 napon belül minden szállítandó egyedből vett vérmintából a laboratórium kedvező eredménnyel elvégezte az ASP vírusának kimutatására irányuló PCR vizsgálatot,
- e. a kérelmező rendelkezik a célország befogadó nyilatkozatával; a szállítandó állatokat a szarvasmarhafélék és a sertések Közösségen belüli kereskedelmét érintő állat-egészségügyi problémákról szóló 64/432/EGK Irányelv F. melléklet 2. mintájának megfelelő állategészségügyi bizonyítvány kíséri.

**A Magyar Élelmiszerkönyv Bizottság Titkárságának közleménye
a 2020. évi liszt jellemmintákról**

A Magyar Élelmiszerkönyv 2-201. számú, Malomipari termékek irányelvének felhatalmazása alapján a Magyar Gabonafeldolgozók, Takarmánygyártók és –Kereskedők Szövetsége szervezésében elkészültek, és a Magyar Élelmiszerkönyv Bizottság Malomipari Termékek Szakbizottságának elnöke által jóváhagyásra kerültek a 2019. évi termésű búzából és rozsból készített alábbi típusú liszt és dara jellemminták:

Örlemény megnevezés	Hamu % (m/m)	Őrlés helye
BL 55	0,57	Aszód
BL 80	0,87	Vác
BL 112	1,16	Vác
RL 60	0,65	Tiszapüspöki
RL 90	0,96	Tiszapüspöki
	<u>Átesés % 160 µm-en</u>	
BFF 55	20	Vác
	<u>Átesés % 200 µm-en</u>	
TL55	13	Ócsa
AD		Vác

A jellemminták érvénybe lépésének időpontja: 2020. február 20.

A jellemminták érvényesek az új jellemminták kibocsátásáig.

A jellemmintákat forgalmazza: Virág Géza vállalkozó

Cím: 2225 Üllő, Liszt Ferenc u. 2.

Telefon: 30/231-9140

Email: gevirag@virag.vg

A jellemminták ára: 950 Ft +ÁFA

Tájékoztatás az új borszőlő ültetvény telepítések számára engedélyezhető terület nagyságáról

A borszőlő telepítésére és kivágására vonatkozó szabályokról szóló 9/2017. (III. 6.) FM rendelet 4. § (2) bekezdése alapján az új telepítések számára engedélyezhető terület nagysága 2020. év vonatkozásában 654 hektár.

A Magyar Élelmiszerkönyv 2-321 számú irányelve a száraztésztákról

I. Általános rendelkezések

1. Ezen irányelv az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 66. § (1) alapján a száraztészta termékekre vonatkozó követelményeket tartalmazza.
2. A száraztészta a jelen irányelv egyes termékcsoportjaiban meghatározott anyagok felhasználásával, keveréssel, gyúrással, formázással és szárítással előállított élelmiszer. A termékek különböző formában (aprótészta, szálaltészta) a végső fogyasztóhoz előrecsomagolva vagy nem előrecsomagolt formában (az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló 36/2014. (XII.17.) FM rendelet 2. §. (1) bekezdés 1. pontja értelmében) kerülnek.
Ezen irányelvnek nem tárgya a friss tészták (szárítás nélküli, töltött, hűtött) termékcsoportja.
3. A száraztészták előrecsomagolt vagy az arra alkalmas termékek nem előrecsomagolt formában, például ömlesztve (adagolóval ellátott zárt edényzetben) hozhatók forgalomba. A száraztészták csomagolására nem alkalmazható olyan csomagolóanyag, amelyben a tészta intenzívebb színt mutat, mint amilyen csomagolatlanul.
4. Az irányelvben meghatározott minőségi paraméterek az irányelv mellékletében rögzített módszerekkel kerültek meghatározásra, így a paraméterek ellenőrzésekor az ott megjelölt a módszereket kell alkalmazni.
5. Ez az irányelv a Földművelésügyi Értesítőben történő közzététel időpontjától alkalmazható a 2. pontban meghatározott termékekre.

II. Fogalommeghatározások

1. **Aprótészta:** 100 mm-nél rövidebb tészták (gyufametélt, csusza, kagyló, csiga, tarhonya stb.).
2. **Gabonaőrlemények:** A tésztagyártásra alkalmas *Triticum aestivum* (közönséges búza) és *Triticum durum* (Durum búza) és *Triticum spelta* (tönkölybúza) őrleményei, speciális tésztafajtákhoz egyéb gabonaőrlemények.
3. **Gabonahelyettesítő készítmények:** olyan álgabonákból (pszeudogabonából) (amarant: *Amaranthus* sp.; hajdina vagy pohánka: *Fagopyrum esculentum*; quinoa: *Chenopodium quinoa*) előállított készítmények, őrlemények, amelyek száraztészta gyártására is alkalmasak.
4. **Ízesítő- és dúsítóanyagok:** olyan anyagok, amelyek a termék jellegét, élvezeti értékét javítják (pl. paraj, paradicsom stb.). **A tojásos száraztészták esetén a felhasznált dúsítóanyag(ok) nem eredményezheti(k) a végső fogyasztóban magasabb tojástartalom képzetét.**
5. **Szálaltészta:** 100 mm-nél hosszabb tészták (csőtészta, cérnametélt, spagetti, hosszúmetélt, fodros metélt stb.).
6. **Tojás:** tyúktojás. A tojástartalom esetében 1 tojásnak a 45 g tömegű héj nélküli tojás, illetve az ezzel egyenértékű tojáskészítmény felel meg.

III. Termékcsoportok

1. Tojás nélküli száraztészta

Élelmiszer kategória (1333/2008/EK rendelet szerint): 06.4.2.

1.1. A termék meghatározása

Tésztagyártásra alkalmas *Triticum aestivum* vagy *Triticum aestivum* és *Triticum durum* őrleményeiből tojás nélkül, ivóvíz felhasználásával készült termék.

1.2. Felhasználható összetevők

Tésztagyártásra alkalmas *Triticum aestivum* vagy *Triticum aestivum* és *Triticum durum* őrleményei
Ivóvíz

1.3. Minőségi jellemzők

1.3.1. Érzékszervi jellemzők

Külső megjelenés: a száraztészta alakja feleljen meg a megnevezés szerinti alaknak; közel azonos méretű és falvastagságú, felülete egyöntetű legyen, ne legyen repedezett. Az üreges jellegű tészták ne legyenek lapítottak, illetve felnyíltak (cső, szarvacska, kagyló).

Szín: egyenletes, a termék jellegének megfelelő színű legyen.

Illat: (száraz állapotban és főzés közben): jellemző illatú, idegen szagtól mentes legyen.

Íz: jellegzetes ízű, idegen íztől mentes legyen.

Állomány: száraz állapotban különálló darabokból álljon, megfőve rugalmas maradjon, alakját tartsa meg, főzés közben ne ragadjon össze.

1.3.2. Fizikai, kémiai jellemzők

Szétfőzés mértéke: legfeljebb 10 darabszázalék

Nedvességtartalom: legfeljebb 13,0% m/m

Savfok: legfeljebb 5,0°SH, kivéve a teljes kiőrlésű tojás nélküli száraztészta

1.4. Csomagolás

Az I.3. pontban foglaltak szerint.

1.5. Megnevezés: tojás nélküli száraztészta vagy teljes kiőrlésű tojás nélküli száraztészta

a.) A megnevezésnek tartalmaznia kell a tészta egyedi alakját, amennyiben az a csomagoláson keresztül nem azonosítható.

2. Tojásos száraztészta

Élelmiszer kategória (1333/2008/EK rendelet szerint): 06.4.2.

2.1. A termék meghatározása

Tésztagyártásra alkalmas *Triticum aestivum* vagy *Triticum aestivum* és *Triticum durum* őrleményeiből legalább 1db/száraztészta kilogramm teljes tojást vagy annak megfelelő tojáskészítményt tartalmazó, ivóvíz felhasználásával készült termék.

2.2. Felhasználható összetevők

Tésztagyártásra alkalmas *Triticum aestivum* vagy *Triticum aestivum* és *Triticum durum* őrlményei
Tojás
Ivóvíz

2.3. Minőségi jellemzők

2.3.1. Érzékszervi jellemzők

Külső megjelenés: a száraztészta alakja feleljen meg a megnevezés szerinti alaknak; közel azonos méretű és falvastagságú, felülete egyöntetű legyen, ne legyen repedezett. Az üreges jellegű tészták ne legyenek lapítottak, illetve felnyíltak (cső, szarvacska, kagyló).

Szín: egyenletes, a termék jellegének megfelelő színű legyen.

Illat: (száraz állapotban és főzés közben): jellemző illatú, idegen szagtól mentes legyen.

Íz: jellegzetes ízű, idegen íztől mentes legyen.

Állomány: száraz állapotban külön darabokból álljon, megfőve rugalmas maradjon, alakját tartsa meg, ne legyen nyálkás, ne ragadjon össze.

2.3.2. Fizikai, kémiai jellemzők

Szétfőzés mértéke: legfeljebb 10 darabszázalék

Nedvességtartalom: legfeljebb 13,0% m/m

Savfok: legfeljebb 5,0°SH, kivéve a „...” tojásos teljes kiőrlésű száraztészta

Tojástartalom: db/száraztészta kg, a deklarált névleges értéknek megfelelő, megengedett legnagyobb negatív eltérés:

kevesebb mint 4 db/kg tojástartalmú száraztésztánál	15%
4 – 6 db/kg tojástartalmú száraztésztánál	20%
több mint 6 db/kg tojástartalmú száraztésztánál	25%

2.4. Csomagolás

Az I.3. pontban foglaltak szerint.

2.5. Megnevezés: „...” tojásos száraztészta vagy „...” tojásos teljes kiőrlésű száraztészta

A megnevezés tartalmazza:

a) a tojástartalmat a „..... tojásos” kifejezéssel megadva (a kipontozott helyen betűvel vagy számmal a száraztészta 1 kg-jához felhasznált tojások számát kell feltüntetni);

b) a tészta egyedi alakját, amennyiben az a csomagoláson keresztül nem azonosítható.

Példa a megnevezésre: 4 tojásos száraztészta

3. Durum száraztészta

Élelmiszer kategória (1333/2008/EK rendelet szerint): 06.4.2.

3.1. A termék meghatározása

Kizárólag *Triticum durum* őrlményéből ivóvíz felhasználásával készített termék.

3.2. Felhasználható összetevők

Tésztagyártásra alkalmas *Triticum durum* őrlményei

Ivóvíz

3.3. Minőségi jellemzők

3.3.1. Érzékszervi jellemzők

Külső megjelenés: a száraztészta alakja feleljen meg a megnevezés szerinti alaknak; közel azonos méretű és falvastagságú, felülete egyöntetű legyen, ne legyen repedezett. Az üreges jellegű tészták ne legyenek lapítottak, illetve felnyíltak (cső, szarvacska, kagyló).

Szín: egyenletes, a termék jellegének megfelelő színű legyen.

Illat: (száraz állapotban és főzés közben): jellemző illatú, idegen szagtól mentes legyen.

Íz: jellegzetes ízű, idegen íztől mentes legyen.

Állomány: nyers állapotban különálló darabok legyenek, megfőve rugalmas maradjon, alakját tartsa meg, ne legyen nyálkás, ne ragadjon össze.

3.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Szétfőzés mértéke: legfeljebb 10 darabszázalék

Nedvességtartalom: legfeljebb 13,0% m/m

Savfok: legfeljebb 5,0°SH, kivéve a teljes kiőrlésű durum száraztészta

3.4. Csomagolás

Az I.3. pontban foglaltak szerint.

3.5. Megnevezés: durum száraztészta vagy teljes kiőrlésű durum száraztészta

a.) A megnevezés tartalmazza a tészta egyedi alakját, amennyiben az a csomagoláson keresztül nem azonosítható.

4. Tojásos durum száraztészta

Élelmiszer kategória (1333/2008/EK rendelet szerint): 06.4.2.

4.1. A termék meghatározása

Kizárólag *Triticum durum* örleményéből, legalább 1 db/száraztészta kilogramm teljes tojást vagy annak megfelelő tojáskészítményt tartalmazó, ivóvíz felhasználásával készített termék.

4.2. Felhasználható összetevők

Tésztagyártásra alkalmas *Triticum durum* örleményei

Tojás

Ivóvíz

4.3. Minőségi jellemzők

4.3.1. Érzékszervi jellemzők

Külső megjelenés: a száraztészta alakja feleljen meg a megnevezés szerinti alaknak; közel azonos méretű és falvastagságú, felülete egyöntetű legyen, ne legyen repedezett. Az üreges jellegű tészták ne legyenek lapítottak, illetve felnyíltak (cső, szarvacska, kagyló).

Szín: egyenletes, a termék jellegének megfelelő színű legyen.

Illat: (száraz állapotban és főzés közben) jellemző illatú, idegen szagtól mentes legyen.

Íz: jellegzetes ízű, idegen íztől mentes legyen.

Állomány: száraz állapotban különálló darabok legyenek, megfőve rugalmas maradjon, alakját tartsa meg, ne legyen nyálkás, ne ragadjon össze.

4.3.2. Fizikai, kémiai jellemzők

Szétfőzés mértéke: legfeljebb 10 darabszázalék
 Nedvességtartalom: legfeljebb 13,0% m/m
 Savfok: legfeljebb 5,0°SH, kivéve a „...” tojásos teljes kiőrlésű durum száraztészta
 Tojástartalom: db/száraztészta kg, a deklarált névleges értéknek megfelelő, megengedett legnagyobb negatív eltérés:
 kevesebb mint 4 db/kg tojástartalmú száraztésztánál 15%
 4 – 6 db/kg tojástartalmú száraztésztánál 20%
 több mint 6 db/kg tojástartalmú száraztésztánál 25%

4.4. Csomagolás

Az I.3. pontban foglaltak szerint.

4.5. Megnevezés: „...” tojásos durum száraztészta vagy „...” tojásos teljes kiőrlésű durum száraztészta

A megnevezés tartalmazza:

- a tojástartalmat a „..... tojásos” kifejezéssel megadva (a kipontozott helyen betűvel vagy számmal a száraztészta 1 kg-jához felhasznált tojások számát kell feltüntetni);
- a tészta egyedi alakját, amennyiben az a csomagoláson keresztül nem azonosítható

Példa a megnevezésre: 6 tojásos durum száraztészta

5. Házi jellegű tojásos száraztészta

Élelmiszer kategória (1333/2008/EK rendelet szerint): 06.4.2.

5.1. A termék meghatározása

Olyan tojásos száraztészta, amely legalább 6 db/száraztészta kilogramm teljes tojást vagy annak megfelelő tojáslevet tartalmaz, tojáspor felhasználása nem megengedett.

5.2. Felhasználható összetevők

Tésztagyártásra alkalmas *Triticum aestivum* vagy *Triticum aestivum* és *Triticum durum* örleményei
 Tojás
 Ivóvíz

5.3. Minőségi jellemzők

5.3.1. Érzékszervi jellemzők

Külső megjelenés: a száraztészta alakja feleljen meg a megnevezés szerinti alaknak; közel azonos méretű és falvastagságú, felülete egyöntetű legyen, ne legyen repedezett. Az üreges jellegű tészták ne legyenek lapítottak, illetve felnyíltak (cső, szarvacska, kagyló).

Szín: egyenletes, a termék jellegének megfelelő színű legyen;

Illat: (száraz állapotban és főzés közben): jellemző illatú, idegen szagtól mentes legyen

Íz: jellegzetes ízű, idegen íztől mentes legyen.

Állomány: száraz állapotban különálló darabok legyenek, megfőve rugalmas maradjon, alakját tartsa meg, ne legyen nyálkás, ne ragadjon össze.

5.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Szétfővés mértéke:	legfeljebb 10 darabszázalék
Nedvességtartalom:	legfeljebb 13,0% m/m
Savfok:	legfeljebb 5,0°SH
Tojástartalom:	legalább 6 db/szárzészta kg, a deklarált névleges értéknek megfelelő, megengedett legnagyobb negatív eltérés: 25%

5.4. Csomagolás

Az I.3. pontban foglaltak szerint.

5.5. Megnevezés: házi jellegű „...” tojásos szárzészta

A megnevezés tartalmazza:

- a tojástartalmat a „..... tojásos” kifejezéssel megadva (a kipontozott helyen betűvel vagy számmal a szárzészta 1 kg-jához felhasznált tojások számát kell feltüntetni, amely 6 vagy annál nagyobb szám lehet);
- a tészta egyedi alakját, amennyiben az a csomagoláson keresztül nem azonosítható.

Példa a megnevezésre: házi jellegű 6 tojásos szárzészta

6. Egyéb szárzészta

6.1. A termék meghatározása

Olyan tojással vagy tojás nélkül készített szárzészta, amelyben a búzaőrlemény mellett vagy helyett más gabonaőrleményt, gabonakészítményt, gabonahelyettesítő készítményt, egyéb ízesítő vagy dúsító anyagot tartalmaz.

6.2. Felhasználható összetevők

Gabonaőrlemény(ek)
Gabonahelyettesítő készítmény(ek)
Tojás
Ivóvíz
Ízesítő- és dúsító anyagok

6.3. Minőségi jellemzők

6.3.1. Érzékszervi tulajdonságok

Külső megjelenés: a szárzészta alakja feleljen meg a megnevezés szerinti alaknak; közel azonos méretű és falvastagságú, felülete egyöntetű legyen, ne legyen repedezett. Az üreges jellegű tészták ne legyenek lapítottak, illetve felnyíltak (cső, szarvacska, kagyló).

Szín: egyenletes, a termék jellegének megfelelő színű legyen.

Illat: (száraz állapotban és főzés közben): jellemző illatú, idegen szagtól mentes legyen.

Íz: jellegzetes ízű, idegen íztől mentes legyen.

Állomány: száraz állapotban különálló darabok legyenek, megfőve rugalmas maradjon, alakját tartsa meg, ne ragadjon össze.

6.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Szétfővés mértéke: legfeljebb 10 darabszázalék

Nedvességtartalom:	legfeljebb 13,0% m/m
Savfok:	legfeljebb 5,0°SH
Tojástartalom:	db/száraztészta kg, a deklarált névleges értéknek megfelelő, megengedett legnagyobb negatív eltérés:
	kevesebb mint 4 db/kg tojástartalmú száraztésztánál 15%
	4 – 6 db/kg tojástartalmú száraztésztánál 20%
	több mint 6 db/kg tojástartalmú száraztésztánál 25%

6.4. Csomagolás

Az I.3. pontban foglaltak szerint.

6.5. Megnevezés: „egyéb” száraztészta

A megnevezés tartalmazza:

- az “egyéb” szó helyett a termék jellegét meghatározó anyagot (parajos, sárgarépas, lenmagolajos, stb.);
- a tészta egyedi alakját, amennyiben az a csomagoláson keresztül nem azonosítható
- tojást tartalmazó termékek esetén a tojástartalmat a “..... tojásos” kifejezéssel megadva (a kipontozott helyen betűvel vagy számmal a száraztészta 1 kg-jához felhasznált tojások számát kell feltüntetni).

Példa a megnevezésre: Parajos, 4 tojásos száraztészta

2-321 számú irányelv melléklete

A Magyar Élelmiszerkönyv 2-321 számú irányelvben meghatározott minőségi paraméterek az alábbi módszerekkel kerültek meghatározásra, így ezek ellenőrzésekor az alábbi módszereket kell alkalmazni:

Vizsgálendő minőségi paraméter	Vizsgálati módszer Szabvány száma	Szabvány címe
A főzési időtartam és a szétfőzés mértéke	MSZ 20500-1:1985	Száraztészták vizsgálati módszerei. Fizikai vizsgálatok
Tojástartalom	MSZ 20500-4:1987	Száraztészták vizsgálati módszerei. Tojástartalom meghatározása
Nedvességtartalom	MSZ 20500-2:1985	Száraztészták vizsgálati módszerei. Kémiai vizsgálatok
Savfok	MSZ 20500-2:1985	

A Magyar Élelmiszerkönyv 3-2-2013/2 számú irányelve az élelmiszerek összes zsírtartalmának, zsírsavösszetételének és az élelmiszerekben lévő transz-zsírsavak mennyiségi meghatározásának vizsgálati módszereiről

1. §

- (1) Ezen irányelv az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló, 2008. évi XLVI. törvény 66. § (1) bekezdése alapján az élelmiszerek összes zsírtartalmának, zsírsavösszetételének és az élelmiszerekben lévő *transz*-zsírsavak mennyiségi meghatározására ajánlott vizsgálati módszereket tartalmazza. Célja, hogy a gazdaság szereplői és a hatósági ellenőrzés egységes elvek és módszerek alapján határozza meg a végső fogyasztó számára átadott, vagy értékesített élelmiszer összes zsírtartalmát, illetve a *transz*-zsírsavak mennyiségét.
- (2) Az irányelvben felsorolt módszerek
  - az összes zsírtartalom meghatározására,
  - a zsírsavösszetétel és a *transz*-zsírsavtartalom meghatározásához szükséges minta-előkészítésre,
  - a zsírsavösszetétel és a *transz*-zsírsavtartalom mennyiségi meghatározására vonatkoznak.

2. §

- (1) Az élelmiszerek összes zsírtartalmának meghatározásához a vonatkozó szabványos vagy az ezekkel egyenértékű módszereket kell alkalmazni.
- (2) Az élelmiszerek zsírsavösszetételének, illetve *transz*-zsírsavtartalmának meghatározásakor olyan extrakciós zsírkinyerési eljárást kell alkalmazni, ami változatlan zsírsavösszetétel mellett biztosítja a zsírtartalom nagy hatásfokú kinyerését.
- (3) Az élelmiszerek zsírsavösszetételének, illetve *transz*-zsírsavtartalmának mennyiségi meghatározásához az *1. számú mellékletben* felsorolt, vagy ezekkel egyenértékű módszereket kell alkalmazni

3. §

- (1) Az adott élelmiszerben lévő 14, 16, 18, 20 és 22 szénatomszámú *transz*-zsírsavak összes mennyiségének (a továbbiakban TFA) számításakor a C14:1n9t, a C16:1n9t és a *transz*-11-vakcénsav (C18:1n11t) komponensek mennyiségét nem kell figyelembe venni.
- (2) Az összes TFA mennyiséget a *2. számú melléklet* szerint kell megadni.

4. §

Ez az irányelv a Földművelésügyi Értesítőben történő közzététel időpontjától alkalmazható.

1. számú melléklet a 3-2-2013/1 számú irányelvhez

Az élelmiszerekben lévő *transz*-zsírsavak mennyiségi meghatározására javasolt minta-előkészítési és vizsgálati módszerek

Minta-előkészítés (hidrolitikus extrakció az élelmiszerek összes, telített és telítetlen zsírtartalmának meghatározásához)	AOAC 996.06. D. (angol nyelvű)	AOAC Official Method 996.06 Fat (Total, Saturated and Unsaturated) in Foods Hydrolytic Extraction Gas Chromatographic Method
Minta-előkészítés (a zsírsav-metil-észterek előkészítése)	MSZ EN ISO 12966-2	Állati és növényi zsírok és olajok. Zsírsav-metil-észterek gázkromatográfiás meghatározása. 2. rész: A zsírsav-metil-észterek előkészítése
	MSZ EN ISO 12966-3	Állati és növényi zsírok és olajok. Zsírsav-metil-észterek gázkromatográfiás meghatározása. 3. rész: A metil-észterek előállítása trimetil-szulfónium-hidroxiddal (TMSH)
<i>Transz</i> -zsírsavtartalom meghatározása állati és növényi zsírokban és olajokban (kivéve a tej és tejtermékeket)	MSZ EN ISO 12966-1	Állati és növényi zsírok és olajok. Zsírsav-metil-észterek gázkromatográfiás meghatározása. 1. rész: Irányelvek a zsírsav-metil-észterek modern gázkromatográfiájához
	MSZ EN ISO 12966-4	Állati és növényi zsírok és olajok. Zsírsav-metil-észterek gázkromatográfiás meghatározása. 4. rész: Kapilláris gázkromatográfiás meghatározás
A <i>transz</i> -zsírsavtartalom meghatározására tej, tejtermékek, csecsemőtápszerek és felnőtt-tápszerek esetén	MSZ ISO 16958	Tej, tejtermékek, csecsemőtápszerek és felnőtt-tápszerek. A zsírsavösszetétel meghatározása. Kapilláris gázkromatográfiás módszer

2. számú melléklet a 3-2-2013/1 számú irányelvhez

Az élelmiszerekben lévő transz-zsírsavak megengedhető legnagyobb mennyiségéről, a *transz*-zsírsav-tartalmú élelmiszerek forgalmazásának feltételeiről és hatósági ellenőrzéséről, valamint a lakosság transz-zsírsav-bevitelének nyomon követésére vonatkozó szabályokról szóló miniszteri rendeletben előírt összes *transz*-zsírsavtartalom (TFA) mennyiségének megadása

A C4–C26 szénatomszámú zsírsavak tartományában az adott élelmiszer összes zsírtartalmában előforduló 14, 16, 18, 20 és 22 szénatomszámú *transz*-zsírsavak mennyiségének összegét (TFA) a következő számítás szerint kell megadni:

TFA = az összes C18:1t*, az összes C18:2t**, az összes C18:3t***, a C20:1n11t és a C22:1n13t *transz*-zsírsavak mennyiségének összege.

A TFA mennyiségét TFA g/100 g zsírtartalomra vonatkoztatva kell megadni.

Megjegyzés:

*összes C18:1t: a C18:1n4t, a C18:1n5t, a C18:1n6t, a C18:1n7t, a C18:1n8t, a C18:1n9t, a C18:1n10t, C18:1n12t és a C18:1n13t *transz*-izomerek mennyiségének összege.

Az összes C18:1t mennyisége nem tartalmazza a *transz*-11-vakcénsavat (C18:1n11t).

**összes C18:2t: a C18:2n6t, a C18:2ntc és a C18:2nct *transz* izomerek mennyiségének összege.

Az összes C18:2t mennyisége nem tartalmazza a konjugált *transz*-zsírsavakat.

***összes C18:3t: a C18:3nttt, a C18:3ntct + C18:3nttc, a C18:3nct + C18:3nctt, a C18:3ntc és a C18:3ntcc *transz*-izomerek mennyiségének összege.

A Magyar Élelmiszerkönyv 2-201 számú irányelve a malomipari termékekről

I. Általános rendelkezések

1. Ezen irányelv az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 66. § (1) bekezdés alapján a búzaőrleményekre, a tönkölybúza-őrleményekre, a rozsőrleményekre, a tritikálé őrleményekre, a kukoricaőrleményekre, a hántolt rizsekre és a hántolt borsókra vonatkozó követelményeket határozza meg.
2. Nem tárgya az irányelvnek
  - a) a hozzáadott vitaminokat, ásványi anyagokat és egyéb táplálkozási és fiziológiai hatású anyagokat, továbbá egyéb gabona lisztjét keverékként tartalmazó őrlemény;
  - b) a hőkezeléssel (előfőzés, feltárás stb.) gyártott rizs.
3. Az irányelvben meghatározott minőségi követelmények az irányelv *1. melléklete* szerinti vizsgálati módszerekkel kerültek meghatározásra, így a paraméterek ellenőrzésekor az ott megjelölt vagy azokkal egyenértékű vizsgálati módszereket kell alkalmazni.
4. Az irányelvben szereplő egyes termékcsoportok minőségi követelményeit összefoglaló táblázatokat a *2. melléklet* tartalmazza.
5. A Jellegminta Megállapító Bizottság által jóváhagyott liszt jellegminták a Földművelésügyi Értesítőben történő közzététellel lépnek érvénybe.
6. Ez az irányelv a Földművelésügyi Értesítőben történő közzététel napján lép hatályba.

7. Az irányelv előírásainak meg nem felelő, ezen irányelv közzétételét megelőzően alkalmazandó követelményeket kielégítő tönkölybúza-, tritikálé őrlemények a kihirdetést követő 18. hónap végéig tarthatók forgalomban.

II. Fogalommeghatározások

1. **Apró törmelék:** a meghatározott méretek közötti törmelékszemek.
Rizs esetén: apró törmeléknek minősül a 2,4 mm-es kerek lyukú rostán áteső lisztmentes törmelék, amelynek törésmagassága 2,4 mm vagy annál kisebb. A 2,4 mm-es, kerek lyukú rostán átesett, félnél nagyobb vagy egész szem nem számít törmeléknek.
Borsó esetén: apró törmeléknek minősül a 3 mm-es kerek lyukú rostán áteső héj és korpamentes törmelékborsó.
2. **Áttetsző, üveges rizsszem:** átvilágítással egyöntetűen átlátszó, vagy átvágással felülete fénylő, üvegszerű, lisztszemcse előfordulása nélkül.
3. **Ázott szem hántolt borsó esetén:** nedvesség hatására részben vagy egészben megbarnult hántolt borsó.
4. **Barnult szem hántolt borsó esetén:** nedvesség vagy kórokozók hatására részben vagy egészben megbarnult hántolt borsó.
5. **Barna rizs:** a héjától megfosztott, ezüsthártyájában lévő, egész szemű rizs.
6. **Csiszolt szem:** az a rizsszem, amelynek ezüsthártyáját és csíráját eltávolították.
7. **Csökkent értékű szemek:** azok a szemek, amelyek az adott termékben élelmezési célra korlátozottan használhatók fel.
8. **Darabos törmelék:**
Rizs esetén: darabos törmeléknek minősül a 2,4 mm-es, kerek lyukú rostán fennmaradó, üveges, lisztmentes törmelék, amely az egész szem felének megfelelő méretű vagy annál kisebb. A 2,4 mm-es kerek lyukú rostán átesett, az egész szem felének megfelelő vagy annál kisebb olyan tört szem, amelynek törésmagassága 2,4 mm-nél nagyobb, a darabos törmelékhez tartozik. A 2,4 mm-es, kerek lyukú rostán átesett, félnél nagyobb vagy egész szem nem számít törmeléknek.
Borsó esetén: darabos törmeléknek minősül a 4,5 mm-es kerek lyukú rostán áteső, de a 3 mm-es kerek lyukú rostán fennmaradó törmelékborsó.
9. **Élelmezési búza:** az a búza, amely megfelelő tisztítási műveletek elvégzése után megfelel az MSZ 6383 számú szabványban előírt minőségi követelményeknek.
10. **Élelmezési durumbúza:** az a durumbúza, amely megfelelő tisztítási műveletek elvégzése után megfelel az MSZ 6383 számú szabványban előírt minőségi követelményeknek.
11. **Élelmezési rozs:** az a rozs, amely megfelelő tisztítási műveletek elvégzése után megfelel az MSZ 6342 számú szabványban az élelmezési rozusra meghatározott minőségi követelményeknek.
12. **Élelmezési kukorica:** az a morzsolt kukorica, amely megfelel az MSZ 6180 számú szabványban előírt minőségi követelményeknek.
13. **Élelmezési tönkölybúza:** az a tönkölybúza, amely megfelelő tisztítási műveletek elvégzése után megfelel az MSZ 6193 számú szabványban előírt minőségi követelményeknek.
14. **Élelmezési tritikálé:** az a tritikálé, amely megfelelő tisztítási műveletek elvégzése után megfelel az MSZ 6252 számú szabványban előírt minőségi követelményeknek.
15. **Előhántolt rizs (cargo):** a héjatlan (pelyva nélküli), az ezüsthártyában lévő rizs.
16. **Elszíneződött szem:**
Hántolt rizsszem esetén: elszíneződött rizsszem: a szem felületének negyedén vagy annál nagyobb részén a magállomány sárgás, barnás, vöröses színváltozást mutat.
Hántolt borsószem esetén: a szem felületének negyedén vagy annál nagyobb részén az alapszíntől eltérő színű.

- 17. Esésszám:** az a másodpercben kifejezett időtartam, amely alatt a viszkoziméter-keverő az elindítástól egy előre meghatározott távolságra esik le a viszkoziméter-csőben lévő liszt vagy dara és a víz keverékének felmelegítésével készített vizes gélben, amelyben az alfa-amiláz enzim hatására végbemegy az elfolyósodás.
- 18. Éretlen zöld szem (rizs):** az a szem, amelyben a természetes összetevők felépítése nem fejeződött be, színe a szem beérési állapotánál korábbi szakasznak megfelelő, a mag jellegétől függően zöldes vagy vöröses, illetve a szem természetes színénél világosabb.
- 19. Farinográf:** dinamikus elven működő, reológiai mérőműszer a búzaliszt sütőipari tulajdonságainak meghatározására (lásd még: valorigráf). A mérés során azt vizsgáljuk, hogy dagasztás közben a tészta mekkora ellenállást gyakorol a készülék dagasztókarjaira.
- 20. Fényezés:** a csiszolt rizs felületének bevonása talkum és glükózsirup adagolásával, lassú forgású fényeződobokban.
- 21. Foltos szem hántolt borsó esetén:** nedvesség vagy kórokozók hatására részben vagy egészben megbarnult hántolt borsó.
- 22. Gipszes rizsszem:** az a hántolt rizsszem, az apró törmelék kivételével, amely a szem egész állományában lisztes elszíneződést mutat, nem áttetsző, nem üveges.
- 23. Hántolás:** a rizs és a borsó héjának és a mag belső részének szétválasztása különböző hántológépekkel, lehetőleg minimális liszt- és törmelékképződés mellett. Az így kapott magbelsőből további felületkezelő és finomító eljárásokkal emberi fogyasztásra alkalmas hántolt terméket állítanak elő.
- 24. Hántolt rizs:** a pelyvás maghéj eltávolítása és a barnás ezüsthártya különböző mértékű, fokozatos csiszolása, a mag esetleges fényezése után kapott félkész termékekből osztályozással előállított termék.
- 25. Hántolatlan borsószem:** a hántolás után egészben vagy részben héjasan maradt borsó.
- 26. Idegen szag:** minden olyan szag, amely a termény vagy a termék természetes szagától eltér, amelyek lehetnek
- erjedt szag: a szénhidrátok alkoholos erjedésekor keletkező szagelváltozás;
  - savanyú szag: a terményben végbemenő savas (tejsavas, ecetsavas, vajsavas) erjedés következtében fellépő szagelváltozás;
  - fülledt szag: a penészgombák anyagcseretermékei által okozott enyhe szag;
  - dohos szag: a fülledt szagnál erősebb, jellegzetes, kellemetlen szag;
  - avas szag: a terményben (termékben) lévő zsiradékok oxidatív változásának következtében előállt szagelváltozás;
  - egyéb idegen szag: pl. vegyszerszennyezés, ásványiolaj-szennyezés, más magvaktól átvett (pl. somkóró) idegen szag.
- 27. Jellegminta:** országos szervezés keretében előállított, a szemmel érzékelhető tulajdonságok megítélésére szolgáló, összehasonlító (búza és rozs) liszt- vagy daraminta. Előállítását és forgalmazását a Magyar Gabonafeldolgozók, Takarmánygyártók és Kereskedők Szövetsége szervezi. A jellegmintákat a Jellegminta Bíráló Bizottság bírálja el, és a Malomipari Termékek Szakbizottságának elnöke hagyja jóvá.
- 28. Kártevővel fertőzött-termék:** az a termék, amely a gyártás során vagy a raktározás alatt élő vagy elhalt kártevő bármely fejlődési alakját vagy anyagcseretermékét tartalmazza.
- 29. Keverék:** minden, a termékben előforduló, annak jellegétől, összetételétől idegen, nagyítás nélkül, szemmel látható szerves és szervetlen anyag, anyagrész, maradvány.
- 30. Kondicionálás:** őrlés előtti előkészítés, a termény nedvességtartalmának a technológiához illeszkedő értéken tartása.
- 31. Lisztes szerkezetű rizsszem:** az a szem, amelynek szerkezete laza, a magbelső szemcséi között levegő van. A fehér, matt, lisztes színeződés a szem törésfelületén jól látható.

32. **Lisztmentes rizs:** az a hántolt rizs, amely a 0,63 mm nyílású szitán áteső részt nem tartalmazza.
33. **Magbelső (endospermium):** a gabonafélék héj alatti szövete, amely tartalék tápanyagokat tartalmaz.
34. **Más színű borsó:** a sárgaborsóban előforduló zöldborsószemek, illetve a zöldborsóban előforduló sárgaborsószemek. A legfeljebb fele részben elszíneződött szemek azonos színűnek tekintendők.
35. **Mérgező gyommagvak:** az egészségre káros, természetes kémiai anyagokat (pl. alkaloidokat) tartalmazó gyommagvak.
36. **Nedves siker:** a búzaliszt 2%-os NaCl-oldattal készített tészájából, meghatározott feltételek között, kimosás után visszamaradt, főként gliadinból és gluteninből álló, képlékeny, rugalmas anyagok összessége.
37. **Órlés:** az a tisztító, aprító és osztályozó malomipari műveletsorozat, amelynek célja a gabonaszem két fő alkotójának, a héjnak és a magbelsőnek a szétválasztása.
38. **Peremsérült borsó:** a gépi úton végzett felezés következtében megsérült, kicsorbult peremű borsó.
39. **Rágott szem:** hántolt borsó esetén: állati kártevők által megrágott borsó.
40. **Sárgapigment-tartalom:** a durumbúza teljes örleményéből extrahálással kivont sárga színanyagok intenzitásának spektrofotometriás mérés eredményéből számított mennyisége mg/100 g-ban kifejezve és szárazanyagra vonatkoztatva.
41. **Sütőipari érték:** a búzaliszt minőségére jellemző, farinográffal vagy valorigráffal meghatározott minőségi értékszám, illetve értékcsoport.
42. **Szerves keverék** (idegen szerves anyag): minden, a termékben előforduló, annak jellegétől, összetételétől idegen, nagyítás nélkül, szemmel látható szerves anyag, anyagrész, maradvány.
43. **Szervetlen keverék:** föld, kő, kavics, homok és minden, a termékben előforduló, annak jellegétől, összetételétől idegen, nagyítás nélkül, szemmel látható egyéb szervetlen anyag.
44. **Tisztaság:** a vizsgálat során kapott tiszta anyag tömegének a vizsgálati mintához viszonyított tömege százalékban kifejezve.
45. **Törésmagasság:** a tört rizsszem hosszanti irányban mérhető magassága.
46. **Tört szem:** barna rizs esetén minden olyan rizsszem, amely mechanikai hatás következtében a legkisebb mértékben is sérült, törés vagy rovarrágás miatt sérült.
47. **Valorigráf:** dinamikus elven működő, reológiai mérőműszer a búzaliszt jellegzetes sütőipari tulajdonságainak meghatározására (lásd még: farinográf). A mérés során azt vizsgáljuk, hogy dagasztás közben a tészta mekkora erővel igyekszik elforgatni a készülék dagasztóedényét.
48. **Vörös csíkos rizsszem:** az a hántolt rizsszem, amelyen a barnászörös ezüsthártya csík a csiszolás után, hosszanti irányban, a szem hosszának felénél nagyobb részben megmaradt.
49. **Vörös ezüsthártyás rizsszem:** az rizsszem, amelynek ezüsthártyája vörös, vörösesbarna, de a szem belső állománya nem színeződött el.
50. **Zsizsikszúrt szem hántolt borsó esetén:** borsózsizsik által megszúrt borsó, amely a szűrési csatornáról vagy más elszíneződésről felismerhető.

III. Termékcsoportok

1. Búzaőrlemények

1.1. Búzafinomliszt (BL 55)

Azonosító szám: MÉ 2-201/1/1

1.1.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6383 szerinti élelmezési búza finomszemcsés, tiszta vagy alacsony korpatartalmú őrleménye.

1.1.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6383 szerinti élelmezési búza (*Triticum aestivum*) szemtermése.

1.1.3. Minőségi követelmények

1.1.3.1. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: a búzamazgalsőre jellemző színű. Színének megítélésére az adott típus jellegmintája szolgál.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

Állomány: finomszemcsés őrlemény, héjrészét gyakorlatilag nem tartalmaz. A termék csomómentes, nem összetapadó.

1.1.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Hamutartalom, legfeljebb, % (m/m) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	0,60	
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0	
Sütőipari értékcsoport farinográffal vagy valorigráffal meghatározva, legalább	B	
Nedvessikér-tartalom, legalább, % (m/m)	27	
Őrlési finomság, % (m/m)	315 µm-en áteső rész	100
	250 µm-en áteső rész, legalább	95
Esésszám, legalább (s)	200	

1.1.4. Megnevezés

Búzafinomliszt.

1.2. Búzakenyérliszt, fehér (BL 80)

Azonosító szám: MÉ 2-201/1/2

1.2.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6383 szerinti élelmezési búza finomszemcsés búzaőrleménye, amelynek színe a búzamazagszövet (endospermium) és a héj árnyalatától függ, a típusának megfelelő mértékű finomszemcsés héjrészt tartalmaz.

1.2.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6383 szerinti élelmezési búza (*Triticum aestivum*) szemtermése.

1.2.3. Minőségi követelmények

1.2.3.1. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: színe a búzamazagszövet és a héj árnyalatától függ. A gyártási folyamat során színének megítélésére az adott típus jellegmintája szolgál.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

Állomány: finomszemcsés, a típusnak megfelelő mértékű finomszemcsés héjrészt tartalmaz. A termék csomómentes, nem összetapadó.

1.2.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Hamutartalom, % (m/m) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	0,61–0,88	
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0	
Sütőipari értékcsoport farinográffal vagy valorigráffal meghatározva, legalább	B	
Nedvessikér-tartalom, legalább, % (m/m)	28	
Őrlési finomság, % (m/m)	315 µm-en áteső rész	100
	250 µm-en áteső rész, legalább	95
Esésszám, legalább (s)	200	

1.2.4 Megnevezés

Búzakenyérliszt, fehér vagy fehér búzakenyérliszt.

1.3. Búzakenyérliszt, félfehér (BL 112)

Azonosító szám: MÉ 2-201/1/3

1.3.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6383 szerinti élelmezési búza finomszemcsés őrlménye, amely a BL 80-hoz képest több héjrészt tartalmaz. A liszt színe, világossága a búzamazgelső árnyalatától, a jelen lévő héjrész mennyiségétől, továbbá a búza alapszínétől függ.

1.3.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6383 szerinti élelmezési búza (*Triticum aestivum*) szemtermése.

1.3.3. Minőségi követelmények

1.3.3.1. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: színe, világossága a búzamazgelső árnyalatától, a jelen lévő héjrész mennyiségétől, továbbá a búza alapszínétől függ. A gyártási folyamat során színének megítélésére az adott típus jellegmintája szolgál.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

Állomány: finomszemcsés őrlmény. A termék csomómentes, nem összetapadó.

1.3.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Hamutartalom, % (m/m) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	0,89–1,18	
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0	
Sütőipari értékcsoport farinográffal vagy valorigráffal meghatározva, legalább	B	
Nedvessikér-tartalom, legalább, % (m/m)	28	
Őrlési finomság, % (m/m)	315 µm-en áteső rész	100
	250 µm-en áteső rész, legalább	95
Esésszám, legalább (s)	200	

1.3.4 Megnevezés

Búzakenyérliszt, félfehér vagy félfehér búzakenyérliszt.

1.4. Étkezési búzadara (BD)

Azonosító szám: MÉ 2-201/1/4

1.4.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6383 szerinti élelmezési búza magbelsőjének nagyszemcsés őrlménye, amely fehérés krémszínű, és kis mennyiségben a daraszemcsére tapadó héjat is tartalmaz.

1.4.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6383 szerinti élelmezési búza (*Triticum aestivum*) szemtermése.

1.4.3. Minőségi követelmények

1.4.3.1. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: fehérés krémszínű. A gyártási folyamat során színének megítélésére az adott típus jellegmintája szolgál.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

Állomány: a búza magbelsőjének nagyszemcsés őrlménye. A termék csomómentes, nem összetapadó. Kis mennyiségben csírarészeket és a daraszemcsére tapadó héjat is tartalmazhat.

1.4.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)		15,0
Őrlési finomság, % (m/m)	1250 µm-en áteső rész	100
	450 µm-en áteső rész, legfeljebb	10
Esésszám, legalább (s)		200

1.4.4. Megnevezés

Étkezési búzadara.

1.5. Búzarétesliszt (BFF 55)

Azonosító szám: MÉ 2-201/1/5

1.5.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6383 szerinti élelmezési búza finomlisztnél érdekesebb tapintású, durvább szemcséjű búzaőrleménye.

1.5.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6383 szerinti élelmezési búza (*Triticum aestivum*) szemtermése.

1.5.3. Minőségi követelmények

1.5.3.1. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: a búza magbelsőjére jellemző árnyalatú. A gyártási folyamat során színének megítélésére az adott típus jellegmintája szolgál.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

Állomány: a termék csomómentes, nem összetapadó. Meghatározott szemcseméret-összetételű, ún. „fogós” őrlemény, a típusra jellemző, megengedett mennyiségű finomszemcsés frakció és héjrész előfordulása mellett.

1.5.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Hamutartalom, legfeljebb, % (m/m) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	0,55	
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0	
Nedvessikér-tartalom, legalább, % (m/m)	25	
Őrlési finomság, % (m/m)	360 µm-en áteső rész	100
	160 µm-en áteső rész, legfeljebb	25
Esésszám, legalább (s)	200	

1.5.4. Megnevezés

Búzarétesliszt.

1.6. Tésztaipari búzaliszt (BTL 50)

Azonosító szám: MÉ 2-201/1/6

1.6.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6383 szerinti élelmezési búza magbelsőjére jellemző árnyalatú, meghatározott szemcseméret-eloszlású, a búzaréteslisztnél kissé „fogósabb” őrlemény.

1.6.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6383 szerinti élelmezési búza (*Triticum aestivum*) szemtermése.

1.6.3. Minőségi követelmények

1.6.3.1. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: a búza magbelsőjére jellemző árnyalatú, fehéres krémszínű. A gyártási folyamat során színének megítélésére az adott típus jellegmintája szolgál.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

Állomány: meghatározott szemcseméret-eloszlású, a búzaréteslisztnél kissé „fogósabb” őrlemény, a típusra jellemző, megengedett mennyiségű finomszemcsés frakció és héjrész előfordulása mellett. A termék csomómentes, nem összetapadó.

1.6.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Hamutartalom, legfeljebb, % (m/m) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	0,50	
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,2	
Nedvessikér-tartalom, legalább, % (m/m)	26	
Őrlési finomság, % (m/m)	400 µm-en áteső rész	100
	200 µm-en áteső rész, legfeljebb	15
Esésszám, legalább (s)	200	

1.6.4. Megnevezés

Tésztaipari búzaliszt.

1.7. Búza Graham-liszt (BGL)

Azonosító szám: MÉ 2-201/1/7

1.7.1. A termék meghatározása

A malmi előkészítés során csak a külső, vékony héjréteget távolítják el az MSZ 6383 szerinti élelmezési búzáról. Megközelítően teljes kiőrlésű, széles szemcseméret-tartományban tartalmaz lisztet és nagyobb szemcseméretű héjrészeket; a gabonaszem összes alkotórészét tartalmazza (beleértve a csírat és a korpát is).

1.7.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6383 szerinti élelmezési búza (*Triticum aestivum*) szemtermése.

1.7.3. Minőségi követelmények

1.7.3.1. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: a búzára jellemző színű.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

Állomány: megközelítően teljes kiőrlésű, széles szemcseméret-tartományban tartalmaz lisztet, továbbá nagyobb szemcseméretű héjrészeket; a gabonaszem összes alkotórészét tartalmazza (beleértve a csírat és a korpát is). A termék csomómentes, nem összetapadó.

1.7.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Hamutartalom, % (m/m) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	1,50–2,20	
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0	
Őrlési finomság, % (m/m)	2 000 µm-en áteső rész	100
	315 µm-en áteső rész, legfeljebb	60
Esésszám, legalább (s)	200	

1.7.4. Megnevezés

Búza Graham-liszt vagy Graham-liszt.

1.8. Teljes kiőrlésű búzaliszt (BTKL)

Azonosítási szám: MÉ 2-201/1/8

1.8.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6383 szerinti élelmezési búzára jellemző színű, megközelítően teljes kiőrlésű, finomszemcsés őrlemény, ami a gabonaszem összes alkotórészét tartalmazza (beleértve a csírárt és a korpát is). A Graham-lisztől szemcseméretben tér el.

1.8.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6383 szerinti élelmezési búza (*Triticum aestivum*) szemtermése.

1.8.3. Minőségi követelmények

1.8.3.1. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: búzára jellemző színű.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

Állomány: megközelítően teljes kiőrlésű finomszemcsés őrlemény, ami a gabonaszem összes alkotórészét tartalmazza (beleértve a csírárt és a korpát is). A termék csomómentes, nem összetapadó.

1.8.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Hamutartalom, % (m/m) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	1,50–2,20	
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0	
Őrlési finomság, % (m/m)	500 µm-en áteső rész, legalább	85
	315 µm-en áteső rész, legalább	70
Esésszám, legalább (s)	200	

1.8.4. Megnevezés

Teljes kiőrlésű búzaliszt.

1.9. Étkezési búzakorpa (BK)

Azonosító szám: MÉ 2-201/1/9

1.9.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6383 szerinti élelmezési búza őrlésekor keletkező melléktermék. Leginkább terméshéj- (pericarpium-) és csírarészekből, aleuron-szemcsékből (a raktározó-szövetekben előforduló fehérje-szemecske) és az ezekhez tapadt lisztből áll.

1.9.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6383 szerinti élelmezési búza (*Triticum aestivum*) szemtermése.

1.9.3. Minőségi követelmények

1.9.3.1. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: termékre jellemző.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

Állomány: a termés héját, aleuron-rétegét és a csíra egy részét tartalmazza a lisztnél nagyobb, meghatározott szemcseméret-eloszlás mellett. A termék csomómentes, nem összetapadó. Az étkezési búzakorpa héjrészecskékből áll, a héjhoz tapadó lisztszemcséket tartalmaz.

1.9.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	13,0	
Őrlési finomság, % (m/m)	500 µm-en áteső rész, legfeljebb	20
	200 µm-en áteső rész, legfeljebb	4

1.9.4. Megnevezés

Étkezési búzakorpa.

1.10. Tésztaipari durumbúza (DTD)

Azonosító szám: MÉ 2-201/1/10

1.10.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6383 szerinti élelmezési durumbúza finomszemcsés őrlménye, amelyet tésztagyártáshoz használnak fel; a búzamazagszövet (endospermiumra) jellemző színű, héjrészt gyakorlatilag nem tartalmaz.

1.10.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6383 szerinti élelmezési durumbúza (*Triticum durum*) szemtermése.

1.10.3. Minőségi követelmények

1.10.3.1. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: durumbúza magbelsőjére jellemző, sárgás alapszínű.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

Állomány: nagyszemcsés őrlmény. A durumbúzára jellemző világos héjrészeket a típusra megengedett mértékig tartalmazhatja. A termék csomómentes, nem összetapadó.

1.10.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Hamutartalom, legalább, % (m/m)	0,85	
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0	
Nedvessikér-tartalom, legalább, % (m/m)	28	
Őrlési finomság, % (m/m)	500 µm-en áteső rész, legalább	95
	315 µm-en áteső rész, legfeljebb	75
	250 µm-en áteső rész, legfeljebb	50
	160 µm-en áteső rész, legfeljebb	10
Esésszám, legalább (s)	200	
Sárgapigment-tartalom, legalább mg/100 g, szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	0,5	

1.10.4. Megnevezés

Tésztaipari durumbúzadara.

1.11. Durumbúza simaliszt (DSL)

Azonosító szám: MÉ 2-201/1/11

1.11.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6383 szerinti élelmezési durumbúza finomszemcsés őrlménye, amely a búzamazagsőre (endospermiumra) jellemző, sárgás színű, héjrészrt gyakorlatilag nem tartalmaz. A közönséges és a durumbúza lisztjei és darái közötti jellegzetes különbség az, hogy a durumbúza őrlményei egyenletesen sárgás alapszínűek.

1.11.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6383 szerinti élelmezési durumbúza (*Triticum durum*) szemtermése.

1.11.3. Minőségi követelmények

1.11.3.1. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: durumbúza magbelsőjére jellemző, sárgás alapszínű.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

Állomány: finomszemcsés őrlmény, csekély mennyiségű, a lisztszemcsékkel azonos méretű, világos héjrészrt is tartalmazhat. A termék csomómentes, nem összetapadó.

1.11.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0
Nedvessikér-tartalom, legalább, % (m/m)	28
Őrlési finomság, % (m/m) 250 µm-en áteső rész	100
Esésszám, legalább (s)	200
Sárgapigment-tartalom, legalább mg/100 g, szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	0,5

1.11.4. Megnevezés

Durumbúza simaliszt.

2. Tönkölybúza őrlemények

2.1. Fehér tönkölybúzaliszt (TBL 80)

Azonosító szám: MÉ 2-201/2/1

2.1.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6193 szerinti élelmezési tönkölybúza szemterméséből előállított őrlemény. Finom szemcsés őrlemény, színe a tönkölybúza-magbelső és a héj árnyalatától függ, a típusnak megfelelő mértékű finom szemcsés héjrészt tartalmaz.

2.1.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6193 szerinti élelmezési tönkölybúza (*Triticum spelta* L.) szemtermése.

2.1.3. Minőségi követelmények

2.1.3.1. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: tönkölybúza magbelsőjére jellemzően fehéres, krémes színű.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

Állomány: finomszemcsés őrlemény, a típusnak megfelelő mennyiségű finomszemcsés héjrészt tartalmaz.

2.1.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Hamutartalom, % (m/m) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	0,61–0,88	
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0	
Nedvessikér-tartalom, legalább % (m/m)	30	
Őrlési finomság, % (m/m)	315 µm-en áteső rész	100
	250 µm-en áteső rész, legalább	95
Esésszám, legalább (s)	200	

2.1.4. Megnevezés

Fehér tönkölybúzaliszt.

2.2. Teljes kiőrlésű tönkölybúzaliszt (TBL 200)

Azonosító szám: MÉ 2-201/2/2

2.2.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6193 szerinti élelmezési tönkölybúza szemterméséből előállított őrlemény. A tönkölybúzára jellemző színű, megközelítően teljes kiőrlésű, széles szemcseméret-tartományban tartalmaz lisztet és nagyobb szemcseméretű héjrészeket.

2.2.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6193 szerinti élelmezési tönkölybúza (*Triticum spelta* L.) szemtermése.

2.2.3. Minőségi követelmények

2.2.3.1. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: egyenletes, barnás-szürkés színű őrlemény látható héjrészekkel.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

Állomány: megközelítően teljes kiőrlésű őrlemény, ami a tönkölybúzaszem összes alkotórészét tartalmazza (beleértve a csírárt és a korpát is).

2.2.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Hamutartalom, % (m/m) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	1,50–2,20	
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0	
Őrlési finomság, % (m/m)	500 µm-en áteső rész, legalább	85
	315 µm-en áteső rész, legalább	70
Esésszám, legalább (s)	200	

2.2.4. Megnevezés

Teljes kiőrlésű tönkölybúzaliszt.

3. Rozsőrlemények

3.1. Fehér rozsliszt (rozslángliszt) (RL 60)

Azonosító szám: MÉ 2-201/3/1

3.1.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6342 szerinti élelmezési rozs (*Secale cereale* L.) szemterméséből előállított őrlemény.

3.1.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6342 szerinti élelmezési rozs (*Secale cereale* L.) szemtermése.

3.1.3. Minőségi követelmények

3.1.3.1. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: alapanyagra jellemző szín, a közel azonos hamutartalmú búzaliszthez képest a rozsliszt általában szürkés árnyalatú. A gyártási folyamat során színének megítélésére az adott típus jellegmintája szolgál.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

Állomány: a korpázottság megítélésére a gyártási folyamat során az adott típus jellegmintája szolgál; finomszemcsés őrlemény. A termék csomómentes, de a búzaliszthez képest könnyebben összetapadó lisztszemcséket tartalmaz.

3.1.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Hamutartalom, legfeljebb, % (m/m) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	0,65
Őrlési finomság, % (m/m) 250 µm-en áteső rész	100
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0
Esésszám, legalább (s)	130

3.1.4. Megnevezés

Fehér rozsliszt vagy rozslángliszt.

3.2. Világos rozsliszt (RL 90)

Azonosító szám: MÉ 2-201/3/2

3.2.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6342 szerinti élelmezési rozs (*Secale cereale* L.) szemterméséből előállított őrlemény.

3.2.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6342 szerinti élelmezési rozs (*Secale cereale* L.) szemtermése.

3.2.3. Minőségi követelmények

3.2.3.1. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: alapanyagra jellemző színű. A gyártási folyamat során színének megítélésére az adott típus jellegmintája szolgál.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

Állomány: a korpázottság megítélésére a gyártási folyamat során az adott típus jellegmintája szolgál; finomszemcsés őrlemény. A termék csomómentes, de a búzaliszthez képest könnyebben összetapadó lisztszemcséket tartalmaz.

3.2.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Hamutartalom, % (m/m) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	0,66-0,98
Őrlési finomság, % (m/m) 250 µm-en áteső rész	100
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0
Esésszám, legalább (s)	130

3.2.4. Megnevezés

Világos rozsliszt.

3.3. Sötét rozsliszt (RL 125)

Azonosító szám: MÉ 2-201/3/3

3.3.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6342 szerinti élelmezési rozs (*Secale cereale* L.) szemterméséből előállított őrlemény.

3.3.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6342 szerinti élelmezési rozs (*Secale cereale* L.) szemtermése.

3.3.3. Minőségi követelmények

3.3.3.1. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: alapanyagra jellemző szín.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

Állomány: finomszemcsés őrlemény, a termék csomómentes, de a búzaliszthez képest könnyebben összetapadó lisztszemcséket tartalmaz.

3.3.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Hamutartalom, % (m/m) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	0,99-1,35
Őrlési finomság, % (m/m) 250 µm-en áteső rész	100
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0
Esésszám, legalább (s)	130

3.3.4. Megnevezés

Sötét rozsliszt.

3.4. Teljes kiőrlésű rozsliszt (RTKL)

Azonosító szám: MÉ 2-201/3/4

3.4.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6342 szerinti élelmezési rozs (*Secale cereale* L.) szemterméséből előállított őrlemény.

3.4.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6342 szerinti élelmezési rozs (*Secale cereale* L.) szemtermése.

3.4.3. Minőségi követelmények

3.4.3.1. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: alapanyagra jellemző szín, a közel azonos hamutartalmú búzaliszthez képest a rozsliszt általában szürkés árnyalatú.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

Állomány: finomszemcsés őrlemény, a termék csomómentes, de a búzaliszthez képest könnyebben összetapadó lisztszemcséket tartalmaz.

3.4.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Hamutartalom, legalább, % (m/m) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	1,36	
2 000 µm-en áteső rész	100	
Őrlési finomság, % (m/m)	400 µm-en áteső rész, legfeljebb	90
	250 µm-en áteső rész, legfeljebb	60
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0	
Esésszám, legalább (s)	130	

3.4.4. Megnevezés

Teljes kiőrlésű rozsliszt.

4. Tritikálé őrlemények

4.1. Fehér tritikálé liszt (TR 60)

Azonosító szám: MÉ 2-201/4/1

4.1.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6252 szerinti élelmezési tritikálé (x *Triticosecale* Wittm.) szemterméséből előállított őrlemény.

4.1.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6252 szerinti élelmezési tritikálé (x *Triticosecale* Wittm.) szemtermése.

4.1.3. Minőségi követelmények

4.1.3.1. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: az alapanyagra jellemző, a búzamazagszínhez hasonló színű.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

Állomány: finomszemcsés őrlemény, héjrészt gyakorlatilag nem tartalmaz. A termék csomómentes, nem összetapadó.

4.1.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Hamutartalom, legfeljebb, % (m/m) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	0,65
Őrlési finomság, % (m/m) 250 µm-en áteső rész	100
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0

4.1.4. Megnevezés

Fehér tritikálé liszt.

4.2. Világos tritikálé liszt (TR 90)

Azonosító szám: MÉ 2-201/4/2

4.2.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6252 szerinti élelmezési tritikálé (x *Triticosecale* Wittm.) szemterméséből előállított őrlemény.

4.2.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6252 szerinti élelmezési tritikálé (x *Triticosecale* Wittm.) szemtermése.

4.2.3. Minőségi követelmények

4.2.3.1. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: az alapanyagra jellemző színű, a közel azonos hamutartalmú búzaliszthez képest kissé sűrűkébb árnyalatú.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

Állomány: finomszemcsés őrlemény, héjrészt alig tartalmaz. A termék csomómentes, nem összetapadó.

4.2.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Hamutartalom, % (m/m) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	0,66-0,98
Őrlési finomság, % (m/m) 250 µm-en áteső rész	100
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0

4.2.4. Megnevezés

Világos tritikálé liszt.

4.3. Sötét tritikálé liszt (TR 125)

Azonosító szám: MÉ 2-201/4/3

4.3.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6252 szerinti élelmezési tritikálé (x *Triticosecale* Wittm.) szemterméséből előállított őrlemény.

4.3.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6252 szerinti élelmezési tritikálé (x *Triticosecale* Wittm.) szemtermése.

4.3.3. Minőségi követelmények

4.3.3.1. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: az alapanyagra jellemző színű, a közel azonos hamutartalmú búzaliszthez képest kissé sűrűbb árnyalatú.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

Állomány: finomszemcsés őrlemény, magasabb héjrész tartalommal. A termék csomómentes, nem összetapadó.

4.3.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Hamutartalom, % (m/m) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	0,99-1,35
Őrlési finomság, % (m/m) 250 µm-en áteső rész	100
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0

4.3.5. Megnevezés

Sötét tritikálé liszt.

4.4. Teljes kiőrlésű tritikálé liszt (TRTKL)

Azonosító szám: MÉ 2-201/4/4

4.4.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6252 szerinti élelmezési tritikálé (x *Triticosecale* Wittm.) szemterméséből előállított őrlemény.

4.4.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6252 szerinti élelmezési tritikálé (x *Triticosecale* Wittm.) szemtermése.

4.4.3. Minőségi követelmények

4.4.3.1. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: az alapanyagra jellemző színű, a közel azonos hamutartalmú búzaliszthez képest kissé sűrűsebb árnyalatú.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

Állomány: finomszemcsés őrlemény magas héjrész tartalommal. A termék csomómentes, nem összetapadó.

4.4.3.2. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Hamutartalom, % (m/m) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	1,36-2,10	
Őrlési finomság, % (m/m)	2 000 µm-en áteső rész	100
	400 µm-en áteső rész, legfeljebb	90
	250 µm-en áteső rész, legfeljebb	60
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0	

4.4.4. Megnevezés

Teljes kiőrlésű tritikálé liszt.

5. Rizs

5.1. „A” minőségű hántolt rizs

Azonosító szám: MÉ 2-201/5/1

5.1.1. A termék meghatározása

Olyan, az MSZ 6351 szerinti hántolatlan rizsből előállított, hántolt rizst tartalmazó termék, amely csiszolt szemeket és tört szemeket nem tartalmaz, a darabos törmelék maximum 9% (m/m) arányban, apró törmelék maximum 1,5% (m/m) arányban van jelen a késztermékben.

5.1.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6351 szerinti élelmezési rizsfajták (*Oryza sativa* L.) szemtermése.

5.1.3. Minőségi követelmények

5.1.3.1. Külső megjelenés

A hántolt rizs lehet hosszú-, közepes és rövidszemű, de egy tétel egyöntetű. A rizsszem lehet üveges, áttetsző, valamint részben vagy teljesen lisztes szerkezetű. A késztermék lisztfinomságú rizsszemcséket nem tartalmaz.

5.1.3.2. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: termékre jellemző, a világosszürkéstől (vöröses árnyalat is előfordulhat) a teljesen fehéreként ható, üvegesen áttetszőig változhat. Előfordulhatnak sárgás, barnás, vöröses árnyalatú és zöld színű, csiszolt, továbbá gipszes rizsszemek is.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

5.1.3.3. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Tisztaság, legalább, % (m/m)	99,8
Keverék, legfeljebb, % (m/m)	0,2
– ezen belül szervesetlen keverék	0,1
Elszíneződött szem, legfeljebb, % (m/m)	0,5
Gipszes szem, legfeljebb, % (m/m)	2,0
Darabos törmelék, legfeljebb, % (m/m)	9,0
Apró törmelék ⁽¹⁾ , legfeljebb, % (m/m)	1,5
Vörös csíkos szem, legfeljebb, % (m/m)	5,0
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0

5.1.3.4. Tisztasági követelmények

A hántolt rizsek ne tartalmazzanak mérgező gyommagvakat vagy azok töredékeit, valamint állati kártevőket és maradványaikat.

5.1.4. Megnevezés

„A” minőségű rizs vagy „A” minőségű hántolt rizs.

⁽¹⁾ Az apró törmelék terhére a darabos törmelék több is lehet.

5.2. „B” minőségű hántolt rizs

Azonosító szám: MÉ 2-201/5/2

5.2.1. A termék meghatározása

Olyan, az MSZ 6351 szerinti hántolatlan rizsből előállított, hántolt rizst tartalmazó termék, amely csiszolt szemeket és tört szemeket nem tartalmaz, darabos törmelék maximum 15% (m/m) arányban, apró törmelék maximum 5,0% (m/m) arányban van jelen a késztermékben.

5.2.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6351 szerinti élelmezési rizsfajták (*Oryza sativa* L.) szemtermése.

5.2.3. Minőségi követelmények

5.2.3.1. Külső megjelenés

A hántolt rizs lehet hosszú-, közepes és rövidszemű, de egy tétel egyöntetű. A rizsszem lehet üveges, áttetsző, valamint részben vagy teljesen lisztes szerkezetű.

A késztermék lisztfinomságú rizsszemcséket nem tartalmaz.

5.2.3.2. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: termékre jellemző, a világosszürkéstől (vöröses árnyalat is előfordulhat) a teljesen fehéreként ható, üvegesen áttetszőig változhat. Előfordulhatnak sárgás, barnás, vöröses árnyalatú és zöld színű csiszolt, továbbá gipszes rizsszemek is.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

5.2.3.3. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Tisztaság, legalább, % (m/m)	99,7
Keverék, legfeljebb, % (m/m)	0,3
– ezen belül szervesetlen keverék	0,2
Elszíneződött szem, legfeljebb, % (m/m)	1,5
Gipszes szem, legfeljebb, % (m/m)	5,0
Darabos törmelék, legfeljebb, % (m/m)	15,0
Apró törmelék ⁽²⁾ , legfeljebb, % (m/m)	5,0
Vörös csíkos szem, legfeljebb, % (m/m)	5,0
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0

5.2.3.4. Tisztasági követelmények

A hántolt rizsek ne tartalmazzanak mérgező gyommagvakat vagy azok töredékeit, valamint állati kártevőket és maradványaikat.

5.2.4. Megnevezés

„B” minőségű rizs vagy „B” minőségű hántolt rizs.

⁽²⁾ Az apró törmelék terhére a darabos törmelék több is lehet.

5.3. Barna rizs

Azonosító szám: MÉ 2-201/5/3

5.3.1. A termék meghatározása

Olyan, az MSZ 6351 szerinti hántolatlan rizsből előállított, ezüsthártyával borított rizst tartalmazó termék, amelyben a csiszolt szemek és a tört szemek aránya legfeljebb 3-3% (m/m), darabos és apró törmelékét pedig nem tartalmaz.

5.3.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6351 szerinti élelmezési rizsfajták (*Oryza sativa* L.) szemtermése.

5.3.3. Minőségi követelmények

5.3.3.1. Külső megjelenés

A rizsszemeket ezüsthártya borítja. Lehet hosszú-, közepes és rövidszemű, de egy tétel egyöntetű, lisztfinomságú rizsszemcséket nem tartalmaz.

5.3.3.2. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: termékre jellemző, ezüstös világosbarna színű.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

5.3.3.3. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Tisztaság, legalább, % (m/m)	99,7
Keverék, legfeljebb, % (m/m)	0,3
– ezen belül szervesen keverék	0,2
Csiszolt szem, legfeljebb, % (m/m)	3,0
Tört szem, legfeljebb, % (m/m)	3,0
Vörös ezüsthártyás szem ⁽³⁾ , legfeljebb, % (m/m)	5,0
Éretlen zöld szem ⁽³⁾ , legfeljebb, % (m/m)	5,0
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0

5.3.3.4. Tisztasági követelmények

A hántolt rizsek ne tartalmazzanak mérgező gyommagvakat vagy azok töredékeit, valamint állati kártevőket és maradványaikat.

5.3.4. Megnevezés

Barna rizs.

⁽³⁾ Az éretlen zöld szem és a vörös ezüsthártyás szem egymás terhére, legfeljebb 10%-ig, megengedett.

6. Kukoricaőrlemények

6.1. Kukoricaliszt (KL)

Azonosítószám: MÉ 2-201/6/1

6.1.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6180 szerinti élelmezési kukoricából malmi úton előállított, finomszemcsés őrlemény.

6.1.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6180 szerinti élelmezési kukorica (*Zea mays*) szemtermése.

6.1.3. Minőségi követelmények

6.1.3.1. Külső megjelenés

Finomszemcsés őrlemény. Az őrlemény a kukorica hősérülésére utaló barna szemcséktől, valamint csírarészekből, továbbá héjrészekből gyakorlatilag mentes.

6.1.3.2. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: alapanyagra jellemző, a gyártáshoz felhasznált kukorica sárga magbelsőjére jellemző, világos színű, világos árnyalatú.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

6.1.3.3. Fizikai és kémiai jellemzők

Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	14,0	
Nyerszsírtartalom, legfeljebb, % (m/m) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	2,3	
Őrlési finomság, % (m/m)	400 µm-en áteső rész	100
	315 µm-en áteső rész, legalább	70

6.1.3.4. Tisztasági követelmények

A kukoricaőrlemény ne tartalmazzon más gabonák őrleményét, gyommagőrleményt, állati kártevőket és maradványaikat.

6.1.4. Megnevezés

Kukoricaliszt.

6.2. Kukoricadara (KD)

Azonosítószám: MÉ 2-201/6/2

6.2.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6180 szerinti élelmezési célra kiválasztott, megfelelő tisztaságú kukoricából malmi úton előállított, nagyszemcsés őrlemény.

6.2.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6180 szerinti élelmezési kukorica (*Zea mays*) szemtermése.

6.2.3. Minőségi követelmények

6.2.3.1. Külső megjelenés

Nagyszemcsés őrlemény. Az őrlemény a kukorica hősérülésére utaló barna szemcséktől, valamint csírarészeketől, továbbá héjrészeketől gyakorlatilag mentes.

6.2.3.2. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: a kukoricaőrlemények színe a gyártáshoz felhasznált kukorica sárga magbelsőjére jellemző, kukoricalisztnél sötétebb árnyalatú.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

6.2.3.3. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	14,0	
Nyerszsírtartalom, legfeljebb, % (m/m) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	2,0	
Őrlési finomság, % (m/m)	1 250 μm -en áteső rész	100
	400 μm -en áteső rész, legfeljebb	10

6.2.3.4. Tisztasági követelmények

A kukoricaőrlemény ne tartalmazzon más gabonák őrleményét, gyommagőrleményt, állati kártevőket és maradványaikat.

6.2.4. Megnevezés

Kukoricadara.

6.3. Kukoricakása-dara (KKD)

Azonosítószám: MÉ 2-201/6/3

6.3.1. A termék meghatározása

Az MSZ 6180 szerinti élelmezési célra kiválasztott, megfelelő tisztaságú kukoricából malmi úton előállított, meghatározott szemcseméret-összetételű őrlemény, amely a kukoricadaránál durvább szemcseméretű.

6.3.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6180 szerinti élelmezési kukorica (*Zea mays*) szemtermése.

6.3.3. Minőségi követelmények

6.3.3.1. Külső megjelenés

A kukoricadaránál durvább szemcseméretű őrlemény, a kukorica hősérülésére utaló barna szemcséktől, valamint csírárészekről, továbbá héjrészekről gyakorlatilag mentes.

6.3.3.2. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: a kukoricaőrlemények színe a gyártáshoz felhasznált kukorica sárga magbelsőjére jellemző, sötétebb.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

6.3.3.3. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	14,0	
Nyerszsírtartalom, legfeljebb, % (m/m) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	2,0	
Őrlési finomság, % (m/m)	3 000 µm-en áteső rész	100
	1 000 µm-en áteső rész, legfeljebb	5

6.3.3.4. Tisztasági követelmények

A kukoricaőrlemény ne tartalmazzon más gabonák őrleményét, gyommagőrleményt, állati kártevőket és maradványaikat.

6.3.4. Megnevezés

Kukoricakása-dara.

7. Hántolt borsó

7.1. Hántolt feles sárgaborsó

Azonosítószám: MÉ 2-201/7/1

7.1.1. A termék meghatározása

A hántolt sárgaborsó az MSZ 6385 szerinti élelmezési célra termesztett, megfelelően előkészített sárgaborsóból hántolással és azt követő osztályozással előállított, félgömb alakú, sima felületű, egyenletesen fényezett termék.

7.1.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6385 szerinti élelmezési célnak megfelelő minőségű borsó (*Pisum sativum* L.) fajtáinak hántolt, szárított és felezett magja.

7.1.3. Minőségi követelmények

7.1.3.1. Külső megjelenés

A hántolt borsó félgömb alakú, sima felületű, egyenletesen fényes, karcmentes, borsólisztet és héjrész nem tartalmaz.

7.1.3.2. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: termékre jellemző, sárga színű.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

7.1.3.3. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Tisztaság, legalább, % (m/m)	99,7
Keverék, legfeljebb, % (m/m)	0,3
Ezen belül	
– szerves keverék, legfeljebb, % (m/m)	0,1
– szerves keverék, (a szerves keverék a szerves terhére több is lehet) legfeljebb, % (m/m)	0,2
Hibás és csökkent értékű hántolt borsó, legfeljebb, % (m/m)	
– zsizsikszúrt	5,0
– hántolatlan	1,0
– rágott, ázott, foltos, barnult szem együtt	2,0
Más színű borsó, legfeljebb, % (m/m)	2,0
Törmelék, legfeljebb, % (m/m)	
– darabos törmelék	4,0
– apró törmelék	1,0
5,0 mm-nél nagyobb méret, legalább, % (m/m)	90,0
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0

7.1.3.4. Tisztasági követelmények

A hántolt borsó ne tartalmazzon mérgező gyommagvakat vagy azok töredékeit, valamint állati kártevőket és maradványaikat.

7.1.4. Megnevezés

Hántolt feles sárgaborsó vagy feles sárgaborsó.

7.2. Hántolt feles zöldborsó

Azonosító szám: MÉ 2-201/7/2

7.2.1. A termék meghatározása

A hántolt zöldborsó az MSZ 6385 szerinti élelmezési célra termesztett, megfelelően előkészített zöldborsóból hántolással és azt követő osztályozással előállított, félgömb alakú, sima felületű, egyenletesen fényezett termék.

7.2.2. Felhasználható összetevők

Az MSZ 6385 szerinti élelmezési célnak megfelelő minőségű borsó (*Pisum sativum* L.) fajtáinak hántolt, szárított és felezett magja.

7.2.3. Minőségi követelmények

7.2.3.1. Külső megjelenés

A hántolt borsó félgömb alakú, sima felületű, egyenletesen fényes, karcmentes, borsólisztet és héjrészt nem tartalmaz.

7.2.3.2. Érzékszervi tulajdonságok

Szín: termékre jellemző, zöld színű.

Illat: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen szagtól mentes.

Íz: a termékre jellemző, minden kedvezőtlen, idegen íztől mentes.

7.2.3.3. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Tisztaság, legalább, % (m/m)	99,7
Keverék, legfeljebb, % (m/m)	0,3
Ezen belül	
– szerves keverék, legfeljebb, % (m/m)	0,1
– szerves keverék, (a szerves keverék a szerves terhére több is lehet) legfeljebb, % (m/m)	0,2
Hibás és csökkent értékű hántolt borsó, legfeljebb, % (m/m)	
– zsisziksúrt	5,0
– hántolatlan	1,0
– rágott, ázott, foltos, barnult szem együtt	2,0
Más színű borsó, legfeljebb, % (m/m)	5,0
Törmelék, legfeljebb, % (m/m)	
– darabos törmelék	4,0
– apró törmelék	1,0
5,0 mm-nél nagyobb méret, legalább, % (m/m)	80,0
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0

7.2.3.4. Tisztasági követelmények

A hántolt borsó ne tartalmazzon mérgező gyommagvakat vagy azok töredékeit, valamint állati kártevőket és maradványaikat.

7.2.4. Megnevezés

Hántolt feles zöldborsó vagy feles zöldborsó.

1. melléklet

Vizsgálati módszerek

A Magyar Élelmiszerkönyv 2-201 számú irányelvében meghatározott minőségi paraméterek az alábbi módszerekkel kerültek meghatározásra, így ezek ellenőrzésekor az alábbi, vagy ezekkel egyenértékű módszereket kell alkalmazni:

Vizsgálandó paraméter	Termékcsoport	Vizsgálati módszer szabványszáma	Szabvány címe
- Esésszám	búzaőrlemények tönkölybúza őrlemények rozsőrlemények	MSZ EN ISO 3093	Búza, rozs és lisztjeik, durumbúza és durumbúzadara. Az esésszám meghatározása Hagberg-Perten szerint
- Hamutartalom	búzaőrlemények tönkölybúza őrlemények rozsőrlemények tritikálé őrlemények	MSZ 6369-3 MSZ EN ISO 2171 ICC Standard Method 104/1 ICC Standard Method 157	Lisztvizsgálati módszerek. Hamu- és homoktartalom meghatározása Gabonafélék, hüvelyesek és melléktermékek. A hamu mennyiségének égetéses meghatározása Determination of Ash in Cereals and Cereal Products Ash Determination by Conductivity
- Nedvességtartalom	rizs hántolt borsók	MSZ EN ISO 712 MSZ 6367-3	Gabona és gabonatermékek. A nedvességtartalom meghatározása. Referencia-módszer Élelmezési, takarmányozási, ipari magvak és hántolt termények vizsgálata. Nedvességtartalom meghatározása

Vizsgálendő paraméter	Termékcsoport	Vizsgálati módszer szabványszáma	Szabvány címe
- Nedvességtartalom	búzaőrlemények tönkölybúza őrlemények rozsőrlemények tritikálé őlemények kukoricaőrlemények	MSZ EN ISO 712 MSZ EN ISO 6540	Lisztvizsgálati módszerek. Nedvességtartalom meghatározása Kukorica. A nedvességtartalom meghatározása (őrölt és egész szemek)
- Nedvessikér-tartalom	búzaőrlemények	MSZ EN ISO 21415-1	Búza és búzaliszt. Sikértartalom. 1. rész: A nedves siker meghatározása kézi módszerrel (az MSZ ISO 5531:1993 helyett)
- Nedvessikér-tartalom	búzaőrlemények	MSZ EN ISO 21415-2	Búza és búzaliszt. Sikértartalom. 2. rész: A nedves siker meghatározása gépi módszerrel
- Nyerszsír-tartalom	kukoricaőrlemények	MSZ EN ISO 11085 Angol nyelvű!	Gabonák, gabonaalapú termékek és takarmányok. A nyerszsír- és az összes zsírtartalom meghatározása Randall-féle extrakciós módszerrel
- Sütőipari értékcsoport	búzaőrlemények	MSZ 6369-6 (VISSZAVONT SZABVÁNY)	Lisztvizsgálati módszerek. 6. rész: A tészták fizikai tulajdonságai. A magyar minőségi értékszám (MÉSZ) meghatározása és értékelése

Vizsgálandó paraméter	Termékcsoport	Vizsgálati módszer szabványszáma	Szabvány címe
- Őrlési finomság	búzaőrlemények tönkölybúza őrlemények rozsőrlemények tritikálé őrlemények kukoricaőrlemények	MSZ 6369-7	Lisztvizsgálati módszerek. Őrlési finomság meghatározása
- Tisztaság	rizs hántolt borsók	MSZ 6367-2	Élelmezési, takarmányozási, ipari magvak és hántolt termények vizsgálata. Tisztaság-meghatározás
- Sárgapigment-tartalom meghatározása	búzaőrlemények	MSZ EN ISO 11052	Durumbúzaliszt és -dara. A sárgapigment-tartalom meghatározása

2. melléklet

Minőségi paramétereket összefoglaló táblázatok

1. táblázat

Minőségi jellemző	Búza-finomliszt BL55	Búza-kenyérliszt, fehér BL80	Búza-kenyérliszt, félfehér BL112	Étkezési búzadarab BD	Búza-rétesliszt BFF55	Tésztaipari búzaliszt BTL50	Búza Graham-liszt BGL	Teljes kiőrlésű búzaliszt BTKL	Étkezési búzakorpa BK	Tésztaipari durumbúza dara DTD	Durumbúza simaliszt DSL
Hamutartalom, % (m/m), szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	legfeljebb 0,60	0,61–0,88	0,89–1,18	–	legfeljebb 0,55	legfeljebb 0,50	1,50–2,20	1,50–2,20	–	legalább 0,85	–
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,2	15,0	15,0	13,0	15,0	15,0
Sütőipari értékcsoport farinográffal vagy valorigráffal meghatározva, legalább	B			–							
Nedvessikértartalom, legalább, % (m/m)	27	28	28	–	25	26	–		28	28	

Minőségi jellemző	Búza-finomliszt BL55	Búza-kenyérliszt, fehér BL80	Búza-kenyérliszt, félfehér BL112	Étkezési búzadara BD	Búza-rétesliszt BFF55	Tésztaipari búzaliszt BTL50	Búza Graham-liszt BGL	Teljes kiőrlésű búzaliszt BTKL	Étkezési búzakorpa BK	Tésztaipari durum-búzadara DTD	Durumbúza simaliszt DSL
Őrlési finomság % (m/m)	315 µm-en 100%, 250 µm-en legalább 95% essen át	315 µm-en 100%, 250 µm-en legalább 95% essen át	315 µm-en 100%, 250 µm-en legalább 95% essen át	1 250 µm-en 100%, 450 µm-en legfeljebb 10% essen át	360 µm-en 100%, 160 µm-en legfeljebb 25% essen át	400 µm-en 100%, 200 µm-en legfeljebb 15% essen át	2 000 µm-en 100%, 315 µm-en legfeljebb 60% essen át	500 µm-en legalább 85%, 315 µm-en legalább 70% essen át	500 µm-en legfeljebb 20%, 200 µm-en legfeljebb 4% essen át	500 µm-en legalább 95%, 315 µm-en legfeljebb 75%, 250 µm-en legfeljebb 50%, 160 µm-en legfeljebb 10% essen át	250 µm-en 100% essen át
Esésszám, legalább (s)	200								-	200	
Sárgapigment-tartalom, mg/100 g, szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	-									legalább 0,5	

2. táblázat

Minőségi paramétereket összefoglaló táblázatok

Minőségi jellemző	Fehér tönkölybúzaliszt TBL 80	Teljes kiőrlésű tönkölybúzaliszt TBL 200
Hamutartalom, % (<i>m/m</i>) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	0,61-0,88	1,50-2,20
Nedvesség tartalom, legfeljebb % (<i>m/m</i>)	15,0	
Nedvessikér-tartalom, legalább % (<i>m/m</i>)	30	-
Őrlési finomság, % (<i>m/m</i>)	315 µm-en 100%, 250 µm-en legalább 95% essen át	500 µm-en legalább 85%, 315 µm-en legalább 70% essen át
Esésszám, legalább (s)	200	

3. táblázat

Minőségi paramétereket összefoglaló táblázatok

Minőségi jellemző	Fehér rozsliszt RL 60	Világos rozsliszt RL 90	Sötét rozsliszt RL 125	Teljes kiőrlésű rozsliszt RTKL
Hamutartalom, % (<i>m/m</i>) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	legfeljebb 0,65	0,66–0,98	0,99–1,35	legalább 1,36
Örlési finomság, % (<i>m/m</i>) 250 µm-en áteső rész	100	100	100	legfeljebb 60
400 µm-en áteső rész	–	–	–	legfeljebb 90
2 000 µm-en áteső rész	–	–	–	100
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (<i>m/m</i>)	15,0			
Esésszám, legalább (s)	130			

4. táblázat

Minőségi paramétereket összefoglaló táblázatok

Minőségi jellemző	Fehér tritikálé liszt TRL 60	Világos tritikálé liszt TRL 90	Sötét tritikálé liszt TRL 125	Teljes kiőrlésű tritikálé liszt TRTKL
Hamutartalom, % (m/m) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	legfeljebb 0,65	0,66–0,98	0,99–1,35	1,36-2,10
Őrlési finomság, % (m/m)	250 µm-en áteső rész	100	100	100
	400 µm-en áteső rész	–	–	–
	2 000 µm-en áteső rész	–	–	–
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0			

5. táblázat

Minőségi paramétereket összefoglaló táblázatok

Minőségi jellemző	„A” minőségű rizs	„B” minőségű rizs	Barna rizs
Tisztaság, legalább, % (m/m)	99,8	99,7	99,7
Keverék, legfeljebb, % (m/m)	0,2	0,3	0,3
– ezen belül szervesetlen keverék	0,1	0,2	0,2
Elszíneződött szem, legfeljebb, % (m/m)	0,5	1,5	–
Gipszes szem, legfeljebb, % (m/m)	2,0	5,0	–
Csiszolt szem, legfeljebb, % (m/m)	–	–	3,0
Tört szem, legfeljebb, % (m/m)	–	–	3,0
Darabos törmelék, legfeljebb, % (m/m)	9,0	15,0	–
Apró törmelék ⁽⁴⁾ , legfeljebb, % (m/m)	1,5	5,0	–
Vörös ezüsthártyás szem ⁽⁵⁾ , legfeljebb, % (m/m)	–	–	5,0
Vörös csíkos szem, legfeljebb, % (m/m)	5,0	5,0	–
Éretlen zöld szem ⁽⁵⁾ , legfeljebb, % (m/m)	–	–	5,0
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0		

⁽⁴⁾ Az apró törmelék terhére a darabos törmelék több is lehet.

⁽⁵⁾ Az éretlen zöld szem és a vörös ezüsthártyás szem egymás terhére, legfeljebb 10%-ig, megengedett.

6. táblázat

Minőségi paramétereket összefoglaló táblázatok

Minőségi jellemző	Kukoricaliszt KL	Kukoricadara KD	Kukoricakása-dara KKD
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (<i>m/m</i>)	14,0	14,0	14,0
Nyerszsírtartalom, legfeljebb, % (<i>m/m</i>) szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva	2,3	2,0	2,0
Őrlési finomság, % (<i>m/m</i>)	400 µm-en 100% essen át, 315 µm-en legalább 70% essen át.	1 250 µm-en 100% essen át 400 µm-en legfeljebb 10% essen át.	3 000 µm-en 100% essen át, 1 000 µm-en legfeljebb 5% essen át.

7. táblázat

Minőségi paramétereket összefoglaló táblázatok

Minőségi jellemző	Hántolt feles sárgaborsó	Hántolt feles zöldborsó
Tisztaság, legalább, % (m/m)	99,7	99,7
Keverék, legfeljebb, % (m/m)	0,3	0,3
Ezen belül		
– szerves keverék, legfeljebb, % (m/m)	0,1	0,1
– szerves keverék, (a szerves keverék a szerves terhére több is lehet) legfeljebb, % (m/m)	0,2	0,2
Hibás és csökkent értékű hántolt borsó, legfeljebb, % (m/m)		
– zsizsikszúrt	5,0	5,0
– hántolatlan	1,0	1,0
– rágott, ázott, foltos, barnult szem együtt	2,0	2,0
Más színű borsó, legfeljebb, % (m/m)	2,0	5,0
Törmelék, legfeljebb, % (m/m)		
– darabos törmelék	4,0	4,0
– apró törmelék	1,0	1,0
5,0 mm-nél nagyobb méret, legalább, % (m/m)	90,0	80,0
Nedvességtartalom, legfeljebb, % (m/m)	15,0	

A Földművelésügyi Értesítő a Szerkesztőbizottság közreműködésével az Agrárminisztérium szerkeszti.

A Szerkesztőbizottság elnöke: Dr. Szinay Attila

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth Lajos tér 11.

A Földművelésügyi Értesítő hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a

<http://www.kormany.hu/hu/foldmuvelesugyi-miniszterium/> honlapon érhető el.

Felelős kiadó: Dr. Szinay Attila